

Conceptnotulen Statenvergadering van 7 juli 2017

INHOUDSOPGAVE
Notulen 7 juli 2017

	Presentielijst	Pagina 4
8	Heropening en mededelingen voorzitter	Pagina 6
9	Spreekrecht externen	Pagina 15
10	Behandelstukken	Pagina 15
10.1	Voorjaarsnota 2017	Pagina 15
11	Vorraadagenda	Pagina 104
12	Moties vreemd aan de orde van de dag	Pagina 104
13	Sluiting	Pagina 104

Presentielijst van de leden van Provinciale Staten van Limburg voor de vergadering van 7 juli 2017

Voorzitter

Bovens, drs. Th.J.F.M.

Frische, drs. G.H.C. agendapunt 10.1 tot en met 13

Statengriffier

Braam, mevrouw drs. J.J.

Leden

Partij

Aanwezig

Akker, LLM MA J.P. van den

Berghorst, mevrouw mr. A.

Bosch, M.T.

Brugman-Rustenburg, mevrouw C.

Bus, drs. E.H.J.

Claessens-Schepers, mevrouw Y.M.

Dierks, W.A.E.

Dijk, drs. P.H. van,

Dols-Knegtering, mevrouw drs. J.

Dommelen, mevrouw mr. W.A. van

Evers, mevrouw B.E.P.

Fijnje, D.A.

Franssen, R.J.H.

Frische, drs. G.H.C.

Geraats, J.M.L.

Heldens, F. Th. M.

Hermans, L.J.

Hermans, mevrouw M.M.J.T.

Heuvelings, J.M.E.

Houben, mevrouw T.A.H.

Housmans, R.W.P.E.

Kirkels, A.W.P.

Koppe, E.J.

Kuntzelaers, J.J.M.

Linden, H.M.V. van der,

Loo, N.F.S. van der,

Nijskens, H.L.M.

Nillesen-van Lammeren, mevrouw H.

Pfoster, D.D.W.

Plusquin, mevrouw P.S.M.L.

VVD

PvdA

PVV

GroenLinks

SP

SP

PVV

PvdA

CDA

D66

SP

PVV

LOKAAL-LIMBURG

CDA

CDA

CDA

PVV

CDA

VVD

PvdA

PVV

VVD

VVD

PvdA

50PLUS

PVV

VVD

CDA

PVV

Partij voor de Dieren

Quaedflieg, H.J.M.	SP
Rey, J.F.B. van	Volkspartij Limburg
Rossel, A.	GroenLinks
Ruiters, M.P.P.	CDA
Schaminée, B.J.A.	SP
Schilders, C.	SP
Simons, mr. B.A.	PVV
Soest, K.J.P. van,	PVV
Tegels, ir. R.J.J.	CDA
Titulaer, ir. M.J.J.	CDA
Vaessen, L.A.P.	D66
Ven, J. van de,	D66
Verhoijssen, ing. M.L.M.	CDA
Visser, drs. P.M.G.	SP
Voncken, M.M.W.	SP
Wageningen, ir. J. van,	D66
Werrij-Wetzels, LLM mevrouw M.	CDA

Afwezig

Het college van Gedeputeerde Staten

Beurskens, drs. A.M.G.	VVD
Bovens, drs. Th.J.F.M.	
Geurts, ing. E.	PvdA
Koopmans, G.P.J.	CDA
Mackus, H.J.H.,	CDA
Prevoo, D.M.M.T.	SP
Rijnsbergen, mevrouw M. van,	SP
Teunissen, H.	D66

Notulist

DemiSec

PROVINCIALE STATEN VAN LIMBURG VERGADERING VAN 7 juli 2017

8. Heropening en mededelingen voorzitter

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering van gisteren en ten opzichte van de vergadering van gisteren nog even melden dat voor gisteravond, mocht dat niet zijn doorgekomen, ook afmeldingen waren ontvangen van de heer Van Dijk van de PvdA en de heer Simons van de PVV en er was een afmelding van gedeputeerde Beurskens, maar u heeft hem de hele avond zien zitten, dus die afmelding trekken we bij dezen ook in.

Dan voor vandaag. Wij starten zo dadelijk met de besluitvorming over de agendapunten van gisteren, van 6.1 en 6.2. Aansluitend zullen wij in 1 keer doorgaan met de beraadslagingen rond de Voorjaarsnota. De vergadering zal rond een 12.00 uur, als iedereen zich aan de spreektijden houdt tenminste, worden geschorst voor de lunch en wij hopen dan dat we de 1^e termijn van Provinciale Staten in ieder geval achter de rug hebben bij de Voorjaarsnota. Beantwoording kan dan na de lunch plaatsvinden. Dan zal ondergetekende rond 14.45 uur de vergadering verlaten voor de opening van het Confucius Instituut hier in Maastricht en zal de heer Frische vanaf dat moment de vergaderleiding overnemen. Dat zijn op dit moment de mededelingen.

Dan is aan de orde agendapunt 6.1, de besluitvorming rond het referendumverzoek en daarvoor is te doen gebruikelijk dat eerst de amendementen in stemming komen. Amendement 4 is het verstrekkendst, dan amendement 5 en dan het stuk zelf en na het stuk ook de motie 2316. Ik kijk even naar de heer Housmans, die heeft gisteren hoofdelijke stemming aangevraagd. De vraag is of dat ook bij dit agendapunt was of bij agendapunt 6.2. Anders gaan wij elektronisch stemmen.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, ook voor dit agendapunt, voor wat betreft het amendement van de PVV, een hoofdelijke stemming en inderdaad voor het punt zelf, het besluit zelf, ook een hoofdelijke stemming.

De voorzitter: Ja oké. Dat betekent dat er over amendement 4 gewoon elektronisch kan worden gestemd. Dat gezegd hebbende, verzoek ik iedereen plaats te nemen op zijn of haar zetel. Iedereen zit, dat is het geval. Het gaat over amendement 4 bij agendapunt 6.1 en het amendement is ingediend door GroenLinks, PvdA, CDA, SP, D66 en de VVD en ik open bij dezen de stemming. Amendement 4. Ik mis nog 1 stem. Dan komt dan zelf wel uit wie dat is die ene stem, dat maakt dan niet uit. Ik sluit de stemming. Amendement 4 is aangenomen met 34 stemmen voor, 12 stemmen tegen. Voor hebben gestemd de fracties van het CDA, SP, VVD, D66, PvdA, GroenLinks. Tegen hebben gestemd de fracties van de PVV, 50PLUS, Partij voor de Dieren, Volkspartij Limburg en LOKAAL-LIMBURG. Daarmee is dit amendement aangenomen.

Dan is de vraag aan de indiener van amendement 5 om dat toch in stemming te brengen nu het voorstel gewijzigd is?

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, wij willen dit amendement zeker in stemming brengen en daar willen we ook dadelijk een stemverklaring voor afleggen.

De voorzitter: De heer Rossel.

De heer Rossel (GroenLinks): Voorzitter, ik zou nu toch advies van de Griffier willen, omdat het voorstel nu reeds gewijzigd is middels amendement 4, of het überhaupt technisch nog wel mogelijk is om amendement 5 in stemming te laten komen.

De voorzitter: Dat was net de portee ook van mijn vraag aan de heer Housmans. Daar moet ik even naar kijken om te kijken of het dictum nog aansluit bij de tekst. Ik schors de vergadering even voor 2 minuten.

[SCHORSING]

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Het is inderdaad niet mogelijk om het amendement 5 ongewijzigd te laten. Dat zou alleen al met de nummering niet kunnen, maar ook het dictum. Ik heb net met de heer Housmans overlegd en dat betekent dat amendement 5 is ingetrokken op dit moment en de portee van wat in amendement 5 staat, komt toch tot uitdrukking bij de stemming over het stuk zelf en de motie die daarna nog in stemming komt.

Dan is hoofdelijke stemming gevraagd over agendapunt 6.1, het gewijzigde voorstel, het geamendeerde voorstel 6.1. Dus u dient er rekening mee te houden dat de beslispunten zojuist zijn gewijzigd in de vorm van amendement 4. We hebben gisteren een nummertje getrokken en dat betekent dat het Statenlid Nijskens zo dadelijk als eerste zijn stem zal uitbrengen. Ik verzoek u om heel duidelijk uit te spreken of u voor het gewijzigd voorstel bent of tegen het gewijzigd voorstel bent en u roept dus gewoon voor of tegen. Ik verzoek ook de mensen achter mij, zowel bij Gedeputeerde Staten als anderen, om even stilte in acht te nemen, ook voor de opnames die gemaakt worden. Dat gezegd hebbende, kan ik de stemming openen. Het gaat om de hoofdelijke stemming, agendapunt 6.1, gewijzigd voorstel. De Griffier.

De heer Nijskens (VVD): Voor.

Mevrouw Nillesen (CDA): Voor.

De heer Pfoster (PVV): Tegen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Tegen.

De heer Quaedflieg (SP): Voor.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Tegen.

De heer Rossel (GroenLinks): Voor.

De heer Ruiters (CDA): Voor.

De heer Schaminée (SP): Voor.

De heer Schilders (SP): Voor.

De heer Simons (PVV): Tegen.

De heer Van Soest (PVV): Tegen.

De heer Tegels (CDA): Voor.

De heer Titulaer (CDA): Voor.

De heer Vaessen (D66): Voor.

De heer Van de Ven (D66): Voor.

De heer Verhoijssen (CDA): Voor.

De heer Visser (SP): Voor.

De heer Voncken (SP): Voor.

De heer Van Wageningen (D66): Voor.

Mevrouw Werrij (CDA): Voor.

De heer Van den Akker (VVD): Voor.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voor.
De heer Bosch (PVV): Tegen.
Mevrouw Brugman (GroenLinks): Voor.
De heer Bus (SP): Voor.
Mevrouw Claessens (SP): Voor.
De heer Dierks (PVV): Tegen.
De heer Van Dijk (PvdA): Voor.
Mevrouw Dols (CDA): Voor.
Mevrouw Van Dommelen (D66): Voor.
Mevrouw Evers (SP): Voor.
De heer Fijnje (PVV): Tegen.
De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Tegen.
De heer Frische (CDA): Voor.
De heer Geraats (CDA): Voor.
De heer Heldens (CDA): Voor.
De heer Hermans (PVV): Tegen.
Mevrouw Hermans (CDA): Voor.
De heer Heuvelings (VVD): Voor.
Mevrouw Houben (PvdA): Voor.
De heer Housmans (PVV): Tegen.
De heer Kirkels (VVD): Voor.
De heer Koppe (VVD): Voor.
De heer Kuntzelaers (PvdA): Voor.
De heer Van der Linden (50PLUS): Tegen.
De heer Van der Loo (PVV): Tegen.

De voorzitter: Dan is het gewijzigde voorstel aangenomen met 34 stemmen voor, 13 stemmen tegen. Daarmee is het voorstel aangenomen.

Kom ik bij motie numero 2316, ingediend door de PVV en ook daar is hoofdelijke stemming over gevraagd en er komt een stemverklaring van de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, de PVV zal uiteraard deze motie die we ingediend hebben, blijven steunen en na de beraadslaging van gisteravond, waarbij een gemeente die niet genoemd is eerder, die geen enkele vorm van inspraak heeft gehad, er aan de haren bij is gesleurd, is het nog evidenter en nog duidelijker dat dit het juiste instrument is en juist nu ingezet moet worden om vooral ook die mensen een stem te geven in dit huis. Het vertrouwen van de politiek en in de politiek is hierdoor al geschaad, laten we dat niet nog verder beschamen en laten we, buiten de rechtszaak die we nu tegemoet kunnen zien, in ieder geval zorgen dat de mensen in Brunssum, Landgraaf, Heerlen, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal zich zelf kunnen uitspreken.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Housmans. Het betekent dat weer op hoofdelijke stemming is aangedrongen, dus dat gaan we ook doen. Het gaat over motie 2316, over een raadgevend referendum, ingediend door de PVV, voor het organiseren van een enquête in de Parkstad. Ik vraag iedereen om te gaan zitten, dat kan. Wij beginnen weer bij numero 27, de heer Nijskens. Het woord is aan de Griffier.

De heer Nijskens (VVD): Tegen.
Mevrouw Nillesen (CDA): Tegen.

De heer Pfoster (PVV): Voor.
Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Voor.
De heer Quaedflieg (SP): Tegen.
De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voor.
De heer Rossel (GroenLinks): Tegen.
De heer Ruiters (CDA): Tegen.
De heer Schaminée (SP): Tegen.
De heer Schilders (SP): Tegen.
De heer Simons (PVV): Voor.
De heer Van Soest (PVV): Voor.
De heer Tegels (CDA): Tegen.
De heer Titulaer (CDA): Tegen.
De heer Vaessen (D66): Tegen.
De heer Van de Ven (D66): Tegen.
De heer Verhoijzen (CDA): Tegen.
De heer Visser (SP): Tegen.
De heer Voncken (SP): Tegen.
De heer Van Wageningen (D66): Tegen.
Mevrouw Werrij (CDA): Tegen.
De heer Van den Akker (VVD): Tegen.
Mevrouw Berghorst (PvdA): Tegen.
De heer Bosch (PVV): Voor.
Mevrouw Brugman (GroenLinks): Tegen.
De heer Bus (SP): Tegen.
Mevrouw Claessens (SP): Tegen.
De heer Dierks (PVV): Voor.
De heer Van Dijk (PvdA): Tegen.
Mevrouw Dols (CDA): Tegen.
Mevrouw Van Dommelen (D66): Tegen.
Mevrouw Evers (SP): Tegen.
De heer Fijnje (PVV): Voor.
De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Voor.
De heer Frische (CDA): Tegen.
De heer Geraats (CDA): Tegen.
De heer Heldens (CDA): Tegen.
De heer Hermans (PVV): Voor.
Mevrouw Hermans (CDA): Tegen.
De heer Heuvelings (VVD): Tegen.
Mevrouw Houben (PvdA): Tegen.
De heer Housmans (PVV): Voor.
De heer Kirkels (VVD): Tegen.
De heer Koppe (VVD): Tegen.
De heer Kuntzelaers (PvdA): Tegen.
De heer Van der Linden (50PLUS): Voor.
De heer Van der Loo (PVV): Voor.

De voorzitter: Daarmee heeft iedereen gestemd en motie 2316 is verworpen met 34 stemmen tegen en 13 stemmen voor. Daarmee is ook meteen agendapunt 6.1 afgehandeld. Aldus besloten. En de heer Visser krijgt dadelijk wat dropjes van ons of wat pepermunt voor zijn stem.

Komen wij bij agendapunt 6.2, het herindelingsvoorstel Landgraaf-Heerlen en ook daar is de volgorde aldus... Sorry, de heer Schaminée, ja.

De heer Schaminée (SP): Op het voorstel zelf zou ik graag een stemverklaring afleggen.

De voorzitter: Ja, begrijp ik. Dat betekent dat ik eerst in stemming zou willen brengen het amendement numero 6, gewijzigde amendement numero 6, gisteren uitgebreid behandeld in deze Staten en aansluitend komt het voorstel zelf in stemming en aansluitend daaraan komt motie 2315 in stemming, een motie ingediend door de heer Rossel van GroenLinks. Het gaat nu in eerste instantie over het amendement numero 6 en de heer Housmans... Dat gaat over een toevoeging op pagina 74 van het herindelingsadvies.

De heer Housmans (PVV): Ja voorzitter, zoals gisteren aangegeven, wordt het dan inderdaad hoofdelijke stemming op ons verzoek voor het amendement en het besluit en een stemverklaring dadelijk voor beide.

De voorzitter: En een stemverklaring voor beide, dan mag u de stemverklaring meteen... Als dat ook voor het amendement is, mag dat ook ja.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, nog nooit zijn er in deze zaal zoveel partijprogramma's in 1 keer gebroken en verwaarloosd als gisteravond. De PVV doet daar niet aan mee. Wij hebben ervan gezegd, van het begin af aan: herindelingen komen van onderop en er moet gesproken worden met mensen en om dan via een amendement te elfder ure een gemeente op te roepen om opgeheven te worden, een oproep te doen aan de Tweede Kamer, waarbij de uitkomst allerm minst zeker is, vinden wij verwerpelijk, maar wat ons nog erger bedroeft in dezen...

De voorzitter: U moet even aangeven wat u gaat stemmen.

De heer Housmans (PVV): Dat gaan we nu doen.

De voorzitter: Oké.

De heer Housmans (PVV): Is dat er zoveel verschil van mening is over de opvatting van het amendement, dat zelfs de indieners het niet weten. De PVV kan en wil dit op geen enkele wijze steunen.

De voorzitter: Dank u wel. De vraag is of er nog een stemverklaring over het amendement... Ja, de heer Van Rey. Dan de heer Rossel.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter, enkele weken nadat hier het initiatiefvoorstel van de PvdA over de Burgertop is aangenomen en alle voorwaarden en alle goede intenties die daar toen zijn uitgesproken, worden met dit amendement allemaal in 1 keer de nek omgedraaid en de 1^e Burgertop stel ik voor, als die nog ooit doorgaat, om hem maar in Brunssum te houden. De Volkspartij Limburg zal niet voor het amendement stemmen en waarom niet? Omdat allereerst in het dictum een passage is opgenomen en ik zou die willen beschrijven: daar kun je geen chocola van maken of: dat is schaatsen in yoghurt, zei de heer Bolkestein eens een keer, iets wat hij niet begreep en dat is hier ook het geval. Voorzitter, dus daarom is die natuurlijk niet te steunen en de 2^e. Omdat de hete aardappel van dit bestuurlijk gedrocht wordt doorgeschoven naar Den Haag en ik heb gister voorspeld dus dat

Den Haag hier korte metten mee zal maken en dat geldt ook dan voor Onderbanken, Schinnen en Nuth. U zult ook zien dat dat in 1 wordt behandeld. Dus voorzitter, de reden om tegen te stemmen, omdat dit eigenlijk het Limburgse Parlement onwaardig is.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Rey. Een stemverklaring van de heer Rossel van GroenLinks.

De heer Rossel (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. Er is gisteren veel gezegd over het procedurele karakter van de artikel 8-procedure voor Landgraaf en Heerlen en ook de procedure rondom het gewijzigde amendement dat nu voorligt, verdient absoluut niet de hoofdprijs. GroenLinks is van mening dat er breder gekeken moet worden naar de bestuurlijke kaart van Landgraaf. Het dictum van het amendement is wat ons betreft niet helemaal fraai, zeker niet achter de laatste komma van het dictum, maar we zullen vandaag toch instemmen met dit amendement omdat we van mening zijn dat in het advies toch een bredere paragraaf moet verschijnen voor de bestuurlijke landkaart van Parkstad.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Plusquin voor een stemverklaring.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Voorzitter, er is in de achterkamertjes van de Staten een voorgebakken advies om Brunssum erbij te betrekken ingediend. Het referendum is afgestemd met juridische smoesjes. De Partij voor de Dieren kan hier niet mee instemmen. Geen volksraadpleging, geen gemeenteraad akkoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan nog de heer Franssen van LOKAAL-LIMBURG.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja, dank u wel voorzitter. Als we dit amendement bekijken dan kunnen we gezamenlijk constateren dat het lastminutewerk is en dat de verrassingen in dit Limburgs Parlement totaal verrassend zijn. Wij zullen dus ook tegen stemmen omdat wij vinden: dit is gewoon een uitholling van de lokale democratie. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Franssen. Dan de heer Van der Linden van 50PLUS.

De heer Van der Linden (50PLUS): Voorzitter, dank u wel. 50PLUS heeft van het begin af aan tegen de herindeling gestemd en het is helemaal niet fraai om een gemeente die er niets mee te maken heeft te elfder ure erbij te slepen en derhalve is het nog meer verwerpelijk dat deze herindeling doorgaat en derhalve stemmen wij tegen.

De voorzitter: Dank u wel. Dat waren de stemverklaringen op amendement 6, gewijzigd amendement, en ik ga dat in stemming brengen. Er is hoofdelijke stemming gevraagd. U kent inmiddels hoe dat werkt. Wij beginnen zo dadelijk bij het Statenlid Nijskens en de Griffier leest de namen voor en u zegt of u voor het gewijzigd amendement bent of tegen het gewijzigd amendement. Het woord is aan de griffier.

De heer Nijskens (VVD): Voor.

Mevrouw Nillesen (CDA): Voor.

De heer Pfoster (PVV): Tegen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Tegen.

De heer Quaedflieg (SP): Tegen.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Tegen.

De heer Rossel (GroenLinks): Voor.
De heer Ruiters (CDA): Voor.
De heer Schaminée (SP): Tegen.
De heer Schilders (SP): Tegen.
De heer Simons (PVV): Tegen.
De heer Van Soest (PVV): Tegen.
De heer Tegels (CDA): Voor.
De heer Titulaer (CDA): Voor.
De heer Vaessen (D66): Voor.
De heer Van de Ven (D66): Voor.
De heer Verhoijzen (CDA): Voor.
De heer Visser (SP): Tegen.
De heer Voncken (SP): Tegen.
De heer Van Wageningen (D66): Voor.
Mevrouw Werrij (CDA): Voor.
De heer Van den Akker (VVD): Voor.
Mevrouw Berghorst (PvdA): Voor.
De heer Bosch (PVV): Tegen.
Mevrouw Brugman (GroenLinks): Voor.
De heer Bus (SP): Tegen.
Mevrouw Claessens (SP): Tegen.
De heer Dierks (PVV): Tegen.
De heer Van Dijk (PvdA): Voor.
Mevrouw Dols (CDA): Voor.
Mevrouw Van Dommelen (D66): Voor.
Mevrouw Evers (SP): Tegen.
De heer Fijnje (PVV): Tegen.
De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Tegen.
De heer Frische (CDA): Voor.
De heer Geraats (CDA): Voor.
De heer Heldens (CDA): Voor.
De heer Hermans (PVV): Tegen.
Mevrouw Hermans (CDA): Voor.
De heer Heuvelings (VVD): Voor.
Mevrouw Houben (PvdA): Voor.
De heer Housmans (PVV): Tegen.
De heer Kirkels (VVD): Voor.
De heer Koppe (VVD): Voor.
De heer Kuntzelaers (PvdA): Voor.
De heer Van der Linden (50PLUS): Tegen.
De heer Van der Loo (PVV): Tegen.

De voorzitter: Het gewijzigd amendement numero 6 is aangenomen met 26 stemmen voor, 21 stemmen tegen. Daarmee is het amendement aangenomen.

Kom ik bij besluitvorming over het herindelingsvoorstel zelve, nu gewijzigd omdat er op pagina 74 een tekst is toegevoegd en voor de rest is het ongewijzigd gebleven. Ook hier is hoofdelijke stemming aangevraagd en de heer Schaminée heeft gevraagd een stemverklaring te mogen afleggen.

De heer Schaminée (SP): Ja, dank u wel voorzitter. U zegt het inderdaad, het gewijzigd voorstel ligt nu voor en het amendement waarmee het gewijzigd is, heeft wel een bepaald beeld opgeroepen. Dat lezen we natuurlijk ook in de media en dat is lastig, maar dat is niet het beeld zoals dat in het voorstel staat en die 2 moeten we natuurlijk wel van elkaar scheiden want in het voorstel gaat het nog steeds uitsluitend om de herindeling Heerlen-Landgraaf en een aantal indieners trouwens en ook de reactie van het college van Gedeputeerde Staten wisselen ook wat van mening van elkaar hierover. Dus dat laten we voor hen, maar wat ons betreft gaat dit voorstel, en zo stellen we het in het voorstel zelf, nog steeds alleen over Heerlen-Landgraaf, niet over Brunssum en we zagen ook in de reacties van, onder andere uit Heerlen, dat ook die gemeenten zelf dit waarschijnlijk niet zullen waarderen. Maar goed, dit voorstel, herindeling Heerlen-Landgraaf, is een goed proces geweest, het komt van onderop, het draagvlak is aangetoond wat ons betreft. Dus dat kunnen wij steunen, maar voor Brunssum is dat niet aangetoond en dat hebben we in februari daarom ook al uitgesproken, dat Brunssum niet mee zou moeten gaan, en dat gebeurt nog steeds niet volgens het voorstel en daarom kunnen wij hiermee instemmen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Rossel nog voor een stemverklaring.

De heer Rossel (GroenLinks): Ja voorzitter, vandaag moeten wij stemmen over het herindelingsadvies Landgraaf-Heerlen. Ik heb net al in een stemverklaring over het gewijzigde amendement gezegd dat GroenLinks nog altijd voorstander is om breder te kijken naar de bestuurlijke kaart van Parkstad. Ook hebben we in het debat aangegeven dat het aspect duurzaamheid toch wel discutabel is bij dit advies, maar we denken dat de wetgever nog voldoende ruimte heeft om juist naar dat aspect te kijken en daarom zullen wij als GroenLinks vandaag toch ook instemmen met het herindelingsadvies.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, de PVV zal uiteraard tegen dit gewijzigde voorstel stemmen en de reden daarvoor is vrij eenduidig. Als je ziet dat uitspraken en toezeggingen aan gemeenten en aan burgers weinig waard zijn in dit huis, dan vragen wij ons enkel en alleen af: who's next?

De voorzitter: Dank u wel. Dat zijn de stemverklaringen. Dan stel ik aan de orde het herindelingsvoorstel G-17-018, juist gewijzigd op pagina 74, en er is hoofdelijke stemming aangevraagd en ook hier dient u te antwoorden of u voor het gewijzigd voorstel bent of tegen het gewijzigd voorstel en we beginnen weer bij numero 27. De heer Nijskens die weet het inmiddels. Hij zit al te lachen, dus dat komt vanzelf. Ik geef het woord aan de Griffier.

De heer Nijskens (VVD): Voor.

Mevrouw Nillesen (CDA): Voor.

De heer Pfoster (PVV): Tegen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Tegen.

De heer Quaedflieg (SP): Voor.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Tegen.

De heer Rossel (GroenLinks): Voor.

De heer Ruiters (CDA): Voor.

De heer Schaminée (SP): Voor.

De heer Schilders (SP): Voor.

De heer Simons (PVV): Tegen.

De heer Van Soest (PVV): Tegen.

De heer Tegels (CDA): Voor.
De heer Titulaer (CDA): Voor.
De heer Vaessen (D66): Voor.
De heer Van de Ven (D66): Voor.
De heer Verhoijzen (CDA): Voor.
De heer Visser (SP): Voor.
De heer Voncken (SP): Voor.
De heer Van Wageningen (D66): Voor.
Mevrouw Werrij (CDA): Voor.
De heer Van den Akker (VVD): Voor.
Mevrouw Berghorst (PvdA): Voor.
De heer Bosch (PVV): Tegen.
Mevrouw Brugman (GroenLinks): Voor.
De heer Bus (SP): Voor.
Mevrouw Claessens (SP): Voor.
De heer Dierks (PVV): Tegen.
De heer Van Dijk (PvdA): Voor.
Mevrouw Dols (CDA): Voor.
Mevrouw Van Dommelen (D66): Voor.
Mevrouw Evers (SP): Voor.
De heer Fijnje (PVV): Tegen.
De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Tegen.
De heer Frische (CDA): Voor.
De heer Geraats (CDA): Voor.
De heer Heldens (CDA): Voor.
De heer Hermans (PVV): Tegen.
Mevrouw Hermans (CDA): Voor.
De heer Heuvelings (VVD): Voor.
Mevrouw Houben (PvdA): Voor.
De heer Housmans (PVV): Tegen.
De heer Kirkels (VVD): Voor.
De heer Koppe (VVD): Voor.
De heer Kuntzelaers (PvdA): Voor.
De heer Van der Linden (50PLUS): Tegen.
De heer Van der Loo (PVV): Tegen.

De voorzitter: Daarmee is de uitslag als volgt. Dat het gewijzigd voorstel is aangenomen met 34 stemmen voor en 13 stemmen tegen. Daarmee is het voorstel aangenomen.

Kom ik bij motie numero 2315, ingediend door de heer Rossel van GroenLinks, die nog een stemverklaring geeft.

De heer Rossel (GroenLinks): Daar nu een gewijzigd amendement 6 is aangenomen, trek ik deze motie in.

De voorzitter: U trekt de motie in, komt dus niet meer in stemming. Dan constateer ik dat daarmee ook agendapunt 6.2 over de herindeling Landgraaf-Heerlen is beëindigd en ik dank ook de toeschouwers en de mensen die met ons meekijken, ook voor gisteravond overigens nogmaals want een aantal waren toen al verdwenen, voor de respectvolle wijze waarop dit debat heeft kunnen

plaatsvinden hier in deze zaal en in dit gebouw. Daarmee hartelijk dank daarvoor. Ik sluit de beraadslagingen over agendapunt 6.2.

9. Spreekrecht externen

De voorzitter: Ik kom met u bij agendapunt 9, het spreekrecht externen voor vandaag. Er heeft zich niemand gemeld en ik geef de gelegenheid, ik zal wat langzamer praten, dat de publieke tribune zich kan verwijderen, tenminste een aantal mensen daaruit. Ik doe het wat rustiger aan.

10. Behandelstukken

De voorzitter: Kom ik bij agendapunt 10, behandelstukken. Voor uitgebreide toelichting, behandelvoorstellen en de te betrekken documenten bij het navolgende behandelstuk, verwijs ik naar de vastgestelde agenda en de informatie zoals die is weergegeven op de website van de Provincie Limburg. U kunt dat daar volgen.

10.1 Voorjaarsnota 2017

De voorzitter: Kom ik bij agendapunt 10.1, de Voorjaarsnota. Zoals in de uitnodigingsbrief van de Statenvergadering is medegedeeld, geldt met betrekking tot de Voorjaarsnota 2017 een spreektijdenregeling conform artikel 20 Reglement van Orde voor Provinciale Staten van Limburg 2016. Deze spreektijdenregeling houdt in dat in 1^e termijn elke fractie 2 minuten spreektijd per fractielid krijgt, met een minimum van 10 minuten en een maximum van 30 minuten. Overigens hoeft u die 10 minuten niet altijd te gebruiken als het aan ons ligt, daar gaat het even niet om. Het gebruik is om te beginnen bij de grootste oppositiefractie, vervolgens de grootste coalitiefractie en dan de op 1 na grootste oppositiefractie et cetera, alternerend. Gedeputeerde Staten krijgt elk Gedeputeerde Statenlid een maximum van 10 minuten spreektijd in 1^e termijn. Het debat in 2^e termijn dient zich toe te spitsen op de vragen en ingediende moties en amendementen en om die reden is de spreektijd voor de fracties als college beperkt tot 1/3 van de toegewezen spreektijd in 1^e termijn.

Indien er vragen aan de portefeuille van de Commissaris van de Koning worden gesteld, dan zullen die worden beantwoord door mij, maar dan zal het voorzitterschap tijdelijk worden waargenomen door een lid van Gedeputeerde Staten. Ik verzoek eventuele moties en amendementen zoveel mogelijk al in 1^e termijn in te dienen, zodat zowel door de Griffie tijdig een overzicht kan worden gemaakt, maar ook de fracties zich kunnen voorbereiden op het antwoord geven op de moties zoals ze zijn ingediend. Omdat met de Voorjaarsnota alle onderwerpen van het Provinciale beleid aan de orde zijn, is er vandaag geen mogelijkheid om moties vreemd aan de orde van de dag in te dienen, alle moties zijn aan de orde.

De Voorjaarsnota wordt zonder behandeling in een Statencommissie, maar met voorafgaande schriftelijke vragenronde behandeld in Provinciale Staten. Het voorgesteld besluit zal worden dat Provinciale Staten zal worden gevraagd de Voorjaarsnota vast te stellen inclusief de financiële voorstellen in het hoofdstuk Limburg betaalbaar.

De behandeling vindt plaats in 2 termijnen en ik open graag de 1^e termijn voor Provinciale Staten en geef het woord aan de heer Housmans van de PVV. Aansluitend mevrouw Werrij van het CDA. Het woord is aan de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Ik moest nog even mijn mond spoelen. Voorzitter, ik kon gisteren wel een vooruitziende blik hebben toen ik mijn betoog voor vandaag in mijn hoofd aan het opzetten was want voorzitter, de PVV heeft met open mond van verbazing de Voorjaarsnota doorgenomen. We stonden bij diverse thema's echt gewoon stomweg versteld van wat we lazen. Ongeloof en verwondering zijn 2 woorden die het gevoel dat zich van ons meester maakte het beste beschrijven. Voorzitter, u zult als ik de voorbeelden noem begrijpen hoe dit kwam. Bij de inhoudelijke hoofdlijnen wordt een passage geschreven over het huidige financieringsinstrumentarium. Het college gaat dit tegen het licht houden en een nieuw voorstel over doen. Wij zijn heel erg benieuwd naar dit voorstel, zeker omdat de PVV al 2 jaar geleden heeft gevraagd om hier naar te gaan kijken, zodat er een effectief en rendabel venture capital fonds met bijbehorend beleid gevoerd kan worden. In dat debat en bij latere gelegenheden heeft de PVV al haar visie hierop gedeeld met de portefeuillehouder Beurskens en de PVV is dan ook meer dan benieuwd naar de uitwerking hiervan en ziet dit hoopvol tegemoet, gelet op de overname van ons standpunt dat dit instrumentarium niet alleen effectief maar ook vooral toegankelijk moet zijn, maar ook voorzitter, professioneel en voldoende renderend. En dan slechts 1 pagina verder weer zo'n stukje, de herontwikkeling van Kasteel Wolfrath. Ook dit is een verzoek geweest van de PVV, waarbij wij in de discussie met VDL Nedcar en de gedeputeerde hiervoor expliciet aandacht hebben gevraagd. En voorzitter, het bord van de aannemer die de renovatie uitvoert, staat al voor de poort zagen we. Nog zo'n punt waar verbazing door wordt opgeroepen. Met de stimuleringsregel Duurzaam Thuis zijn wij de enige Provincie in Nederland die niet aan leeftijdsdiscriminatie doet bij het verstrekken van particuliere leningen. Dat debat was een zware bevalling, maar de Staten onder leiding van de heer Hermans mag gefeliciteerd worden met dit mooie resultaat. Alleen jammer dat alleen in Limburg niet gediscrimineerd wordt en erg jammer dat dit nog steeds niet in de folders is aangepast.

Voorzitter, dan iets van een andere orde. Wij hebben tijdens de jaarrekening al aangegeven dat wij ons blijven verbazen over de constant veranderende definities en parameters van indicatoren. Neem het voorbeeld van de werkloosheid uit de jaarrekening, waarbij de definitie is veranderd zodat het percentage werklozen gewoonweg verlaagt want voorzitter per slot van rekening wordt in de nieuwe definitie de groep van 15- tot 64-jarigen opgerekt tot 15- tot 74-jarigen, waardoor gepensioneerden nu in 1 keer meetellen als werkend, heel bizar, en het urencriterium wordt van 12 uur verlaagd naar 1 uur en hierdoor zijn alle studenten die 1 uur in de week werken als bijbaantje ook in 1 keer werkend. Ja, dan krijg je andere uitkomsten. Voorzitter, wij begrijpen dat het soms handig is om in het kader van vergelijken definities aan te pakken en aan te passen, maar dit maakt de controlerende taak van een eenvoudig Statenlid er echt niet makkelijker op. Het beeld dat geschetst wordt in de ontwikkelingstrends wordt dan verstoord of zelfs niet meer zichtbaar. Daarom dient de PVV een motie in om gedurende een overgangsperiode de oude en nieuwe definitie overzichtelijk naast elkaar neer te zetten. Op die manier wordt dan vergelijken en het herkennen en blijven herkennen van trends en het controleren van het beleid een stuk makkelijker.

Iets anders. Voorzitter er wordt voorspeld dat er binnen 5 jaar 120.000 vacatures zijn in Limburg en dat die niet allemaal ingevuld kunnen worden. Mede in dit kader wordt gesteld dat het een strategie is om Nederland, en daarmee Limburg, groter te maken. In het kader van de grenscorrectie met België die is doorgevoerd, begrijpen wij die activistische expansionistische houding wel, maar voorzitter wat betekent onder andere de invoering van de tol in Duitsland voor de arbeidsmobiliteit en welke acties onderneemt dit college nog in de richting van Duitsland hierover? Voorzitter, hoe staat dit met betrekking tot bijvoorbeeld, ik noem een simpel feit, diploma-erkenning over de grens? Bent u bereid als college om hierover met buurprovincies bilaterale afspraken te maken, zodat het eindelijk overal geregeld kan worden? Voorzitter, de PVV ziet het actieplan graag zo snel mogelijk tegemoet want voorzitter, de PVV is van mening dat er op het gebied van logistiek, zorg en techniek nog een wereld

aan werk is wil Limburg haar centrale rol in dezen niet verliezen. De PVV steunt dan ook een brede aanpak van de arbeidsmarkt, maar gelet op onder andere uitspraken van de heer Kor Bonnema en de ontwikkelingen op technologisch vlak met de daarbij behorende bedreigingen voor de arbeidsmarkt van bijvoorbeeld robotisering, laat bij ons de vraag rijzen of die gevraagde € 3,5 miljoen voldoende en effectief is en of er op dit moment al voldoende inzicht is om die contouren van het aanvalsplan voldoende in te kleuren. Voor de PVV is de huidige uitwerking met een gebrek aan concreetheid en activisme onvoldoende om € 3,5 miljoen extra te accorderen. Als die kaders wel duidelijk worden en als we daar bij de uitwerking over kunnen spreken, dan zijn wij bereid te praten over de euro's en tot die tijd geven wij geen blanco cheques.

De voorzitter: Even een interruptie. Ja, de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. De heer Housmans haalde de motie Robotisering aan die nog niet is ingediend, maar wel al verspreid is. Vraagje daarover. U deelt daarin wel de analyse dat dat een probleem is en dat het een urgente zaak is om te bestuderen en in het oog te houden, ook in relatie tot de arbeidsmarkt?

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, de PVV haalt de bedreiging aan van robotisering en automatisering, niet uw motie want die moet ik formeel nog krijgen en die wil ik dadelijk tekstueel wel even goed doornemen voordat ik daarop reageer, dat heb ik nog niet kunnen doen. Het was gisteren volgens mij hier in huis best hectisch en best druk, een ander debatje. Dus daar kom ik in 2^e termijn heel graag op terug, maar ik ben het met u eens, als dat uw stelling is, dat weet ik niet, dat hoor ik dadelijk heel graag van u, dat robotisering en automatisering op de arbeidsmarkt wel degelijk een bedreiging kunnen zijn, en als dat uw stelling is, dan deel ik in ieder geval uw stelling.

De voorzitter: U kunt verder.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, mobiliteit is ook een belangrijk thema, zeker ook in relatie tot werkgelegenheid, mensen moeten per slot van rekening toch ook op hun werk kunnen komen. Wij waren dan ook zeer verbaasd dat er wordt gesteld dat het een trend wordt dat wij steeds meer gaan delen en minder gaan bezitten en voorzitter, volgens de PVV is de norm toch nog altijd eerder dat gezinnen 2 auto's hebben in plaats 1 delen met de burens. Dus wij herkennen dat niet, wij delen dat ook niet en als je dit dan nog eens een keer koppelt aan de rare uitspraak dat er geen reflex moet zijn naar meer asfalt, ja dan zijn wij bang dat we straks helemaal de weg kwijt zijn. Letterlijk en figuurlijk.

Voorzitter, de PVV wil juist het college oproepen om samen met Brabant een lans te breken in de huidige formatie in Den Haag en dadelijk bij een nieuw kabinet voor de verbreding van de A2 en de oplossing van de knelpunten van Weert naar het noorden en ik realiseer me dat dat slechts een klein stukje in Limburg ligt, maar die gezamenlijke aanpak heeft eerder vruchten afgeworpen en die kan dat ook hier doen. Persoonlijk besef ik dat wij als Limburgers liever gewoon in Limburg blijven, maar voorzitter die noorderlingen, zoals u wilt Den Hollander, moet toch zonder files bij ons op bezoek kunnen komen om te recreëren want in de Randstad kun je dat niet.

Voorzitter, ook de drang naar digitalisatie en vooral de koppeling van systemen vindt de PVV verbazingwekkend. In de recente periode hebben de kranten vol gestaan van problemen met computersystemen die gegijzeld worden door ransomware of worden aangevallen en platgelegd door virussen. Bij het koppelen van systemen en het steeds meer toepassen van kleine computertjes, zoals slimme meters, smart grids, digitaal gestuurde apparatuur met internetverbindingen, daardoor wordt onze digitale infrastructuur steeds kwetsbaarder en het vervelende is, je hoeft de computer die wij

gebruiken als zijnde computers en de laptop en de desktop niet meer aan te vallen, maar je kunt gewoon de standaard slimme meter in je huis aanvallen met een virus en het verspreidt zich door je hele huis, maar dat geldt niet alleen voor een huis, dat geldt ook voor een organisatie. Die kwetsbaarheid wordt steeds groter en de PVV vraagt zich dan oprecht af of dit wenselijk is en of een budget van € 120.000,00 voor beveiliging van deze systemen wel afdoende is. Daar hebben we ernstige twijfels over.

Voorzitter, nog een groot punt van verbazing. Het gebrek aan informatie over de Sociale Agenda. Er wordt gerefereerd aan de voortgangsrapportage Sociale Agenda en dat debat hebben we toch echt al uitvoerig gehad met alle onduidelijkheden van dien, maar daarnaast zien we vooral een doorzetting van reeds in gang gezette zaken, zoals de Gezonde School die toch echt al 2 jaar bezig is met gezond worden. Voorzitter, de PVV mist in dit kader activisme, daadkracht en inzicht, zeker als je ziet wat wij hebben gezien de afgelopen tijd en in dit kader wil ik u attenderen op de Stichting Bie de Tantes. Dit is een stichting die zich als doel heeft gesteld dat schoolgaande kinderen uit gezinnen die in financieel erg zwaar weer zitten toch op een waardige manier naar school kunnen gaan met heel en schoon ondergoed, hele en schone sokken en kleding waar ze zich niet voor hoeven te schamen. Voorzitter, de PVV vindt het belangrijk dat schoolgaande kinderen zich prettig kunnen voelen op school en zich kunnen focussen op leren in plaats van zich af moeten vragen wat anderen van hun kleding vinden, in plaats van zich af moeten vragen of anderen gezien hebben dat er gaten in het ondergoed of de sokken zitten omdat er simpelweg geen geld is voor nieuwe. Voorzitter, kinderen moeten, zoals eerder al door de PVV gesteld, een zo optimale start kunnen krijgen voor de toekomst en dit is daar in onze optiek dit een klein onderdeel van in het kader van armoedebestrijding. De PVV dient dan ook een motie in om dit initiatief als pilotproject op te pakken binnen de Sociale Agenda en te bezien of dit kan uitgroeien tot een Limburgbreed project.

Voorzitter, ik heb het kort gehouden en ik ga concluderen. De PVV is verrast over de grote inbreng in de Voorjaarsnota. De PVV is ook verrast over haar inbreng in de motie Schoolzwemmen van de SP, waar wij toch in het verleden heel vaak met u van gedachten over gewisseld hebben, maar de PVV is, zeker na gisteren, vooral verrast in hoe verraderlijk en veranderlijk definitieve besluiten van deze Staten daadwerkelijk zijn. Tot zo ver in eerste instantie voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Housmans. Het woord is aan mevrouw Werrij-Wetzels. Aansluitend mevrouw Brugman-Rustenburg van GroenLinks.

Mevrouw Werrij (CDA): Dank u wel voorzitter. Hooverweags. Na 2 jaar zijn we halverwege de coalitieperiode 2015-2019. Een moment om stil te staan bij wat er de afgelopen jaren is gebeurd, maar zeker ook een moment om ambitie uit te spreken, om duidelijk te maken naar de Limburgers wat er beter kan en beter moet want het is duidelijk dat er nog veel kan verbeteren in Limburg. Limburg kan een slag maken op het gebied van gezondheid, de aansluiting met aangrenzende buurlanden kan een stuk verbeterd worden en de arbeidsmarkt heeft een stevige impuls nodig.

Het Limburg van de toekomst heeft wat het CDA betreft kansen benut die er over de grens te vinden zijn. Goede verbindingen met Duitsland en België zorgen ervoor dat Limburgers eenvoudig kunnen studeren, werken en handel drijven in en met onze buurlanden. We hebben ervoor gezorgd dat wij van elkaars instellingen kunnen profiteren, zoals er nu al van elkaars hulpdiensten wordt geprofiteerd. Goede infrastructuur in de Euregio is hiervoor noodzakelijk, maar om in de toekomst ook daadwerkelijk een binding te hebben in de Euregio zijn nu oplossingen nodig, bijvoorbeeld op het gebied van de vermindering van bureaucratie en op het gebied van onderwijs. Inwoners van Limburg gaan nu gebukt onder vele bureaucratische problemen voordat ze over de grens aan het werk

kunnen. Denk bijvoorbeeld aan het invullen van velerlei belastingformulieren en alle andere verklaringen. Dat kan en moet makkelijker. Het CDA denkt daarbij aan het aanbieden van ontzorgingsarrangementen. Kan Gedeputeerde Staten zich hierin vinden? Daarnaast zorgt ook 2-talig onderwijs tot meer uitwisseling met onze burens. Wat is de stand van zaken rondom het buurtaalonderwijs? Hoe staat het met 2-talig onderwijs op de middelbare scholen? Voorzitter, er bestaat een landelijke Erasmusbeurs om te studeren en stage te lopen in het buitenland. Voorwaarde hiervoor is echter dat de student of stagiair gedurende de hele periode woonachtig moet zijn in het buitenland. Voor velen van ons in Limburg is dat niet per se noodzakelijk, juist omdat de afstand tot het buitenland vaak zo klein is. Ziet Gedeputeerde Staten mogelijkheden om samen met bedrijven en het onderwijsveld te onderzoeken of er een soortgelijke Provinciale regeling kan worden getroffen, zonder de absolute voorwaarde van een buitenlandse woonplaats? Kan Gedeputeerde Staten in dit onderzoek ook de effecten op korte termijn en de arbeidskansen in de toekomst van onze inwoners in beeld brengen?

De economie trekt aan en dat brengt grote kansen met zich mee op de arbeidsmarkt. Tussen 2014 en 2016 is het werkloosheidspercentage in Limburg met bijna 25% gedaald. Dat is het beste cijfer van alle Nederlandse provincies. Het aantal vacatures in Limburg is sinds 2013 bijna verdubbeld, van 36.000 naar 60.000 en tegelijkertijd zit 33% van de werkzoekenden zonder startkwalificatie. De grote uitdaging voor de komende jaren is dan ook niet om te zorgen dat er genoeg banen zijn, maar om te zorgen dat de werkzoekenden klaar zijn om de banen in te vullen. Dat vergt opleiding, bijscholing en leer-werkplekken en om bedrijven die bereid zijn om hierin mee te investeren, in potentiële arbeidskrachten, om die te stimuleren. Het project met VDL Nedcar bewijst dat alle partijen daar uiteindelijk de vruchten van plukken. Om de mismatch op de arbeidsmarkt aan te pakken, ligt er vanuit de overheid de eerste verantwoordelijkheid bij gemeenten en het UWV in de arbeidsmarktregio's, maar we zien ook dat gemeenten het water tot aan de lippen staat. Door de decentralisatie in het Sociale Domein en het beperkte budget is er weinig ademruimte voor een vernieuwende aanpak, terwijl die vernieuwende aanpak, in samenwerking met het bedrijfsleven, harder nodig is dan ooit. Daarom vraagt het CDA zich af welke rol Gedeputeerde Staten voor de Provincie ziet om de arbeidsmarktregio's te ondersteunen in de aanpak van deze mismatch.

We zien verder dat Gedeputeerde Staten veel analyses en rapporten laat maken. Vorige maand hebben we € 2 miljoen uitgegeven aan een onderzoek met de Universiteit Maastricht (UM), het project 4 Limburg. Weer geld naar theorie. Het CDA ontvangt graag bij de begrotingsbehandeling een lijst van projecten waar het college geld aan uit gaat geven om de Arbeidsmarktagenda vast te stellen. Dat maakt namelijk de Sociale Agenda een succes, niet de eindeloze onderzoeken die we doen. Uiteindelijk is de Sociale Agenda van en voor de Limburgers. Als het college bij de begrotingsbehandeling nog geen overzicht gereed heeft, willen we het graag helpen door middel van moties en amendementen om samen de uitvoering van de Sociale Agenda tot een succes te maken.

Voorzitter, als we naar de toekomst van Limburg kijken, moeten we soms groot en groots durven denken. Een voorbeeld hiervan is de Einstein Telescope, een Europees project dat maar liefst 3000 nieuwe banen naar Limburg kan halen. Het CDA heeft vorig jaar al aan Gedeputeerde Staten gevraagd naar de mogelijkheid en de stand van zaken en inmiddels blijkt uit proefboringen dat Zuid-Limburg de beste locatie is. Aangezien het voor het CDA een prioriteit is om de Telescope en die banen naar Limburg te halen, willen we graag weten wat Gedeputeerde Staten nog kan melden over de stand van zaken. Welke stappen moeten we nu gaan zetten om het instituut daadwerkelijk in Limburg te laten landen?

Op het gebied van infrastructuur liggen er andere uitdagingen voor de toekomst. Wat de CDA-fractie opvalt, is dat de Maas rond Venlo veel aandacht behoeft. Waar een decennium geleden maatregelen werden getroffen om Limburg te beschermen tegen overstromingen, zijn nu alweer nieuwe maatregelen nodig. Wat dat betreft wil het CDA graag weten wat de invloed is van de bruggen over de Maas bij Venlo en bij Roermond. Is het realistisch dat deze bruggen in de toekomst door Rijkswaterstaat aangepast of vervangen moeten worden? De vraag is of de effecten anders op het water minimaal zijn. Als er verdere maatregelen nodig zijn om hoog water tegen te gaan, leggen wij graag de nadruk op uitdiepen in plaats van dijken verhogen en verzwaren.

Op het spoor hebben we forse verbeteringen in gang gezet doordat we vanuit Limburg flink aan de kar hebben getrokken. We kunnen grensoverschrijdende verbindingen verbeteren als de elektrificatie en verbreding tussen Heerlen en Herzogenrath is doorgevoerd. Afgelopen week werd vanuit Brussel bevestigd dat de Europese Unie € 28 miljoen uittrekt voor de elektrificatie. Nu deze zaken lopen, kunnen we ons gaan richten op de verkorting van de reistijden in Limburg. Uiteraard is dit ook een rijkszaak, maar de lobby moet nu wel worden opgestart met als doel om het reguliere treinverkeer sneller te maken. Daarbij moeten we het uiteindelijke doel van de verdubbeling van de Maaslijn niet uit het oog verliezen. Woensdag voerde de Kamer een debat over goederenverkeer per spoor met als voorstel om treinen 's nachts met een gematigde snelheid te laten rijden. Voorzitter, het CDA vindt dit goed plan en wij zouden graag van de gedeputeerde willen weten of hij kan uitzoeken of dit voorstel ook op de Limburgse spoorlijnen van toepassing kan zijn.

Een betrekkelijk eenvoudige manier om Limburg een boost te geven, is om te investeren in Limburgse infrastructuur. Het CDA wil dat er goed wordt ingespeeld op innovatie die plaatsvindt binnen deze sector. De Automotive Campus in Helmond is een koploper op dit gebied en het is een goed idee als Provinciale Staten daar inspiratie opdoet. Kennis en contacten opdoen bij Smart Mobility is voor de toekomst van Limburg essentieel en de CDA-fractie verneemt graag van de gedeputeerde hoe ver hij hiermee is. Verbreding van de A2, A67 en A76 zijn essentiële voorwaarden voor de groei van de Limburgse economie. Daarnaast is ook het verkeerroutenet voor de landbouw van essentieel belang. Wanneer kunnen wij verwachten dat hier wegen voor worden aangewezen?

We zien tevens dat snelle economische ontwikkelingen ook in minder positieve zin zijn weerslag kunnen hebben op de infrastructuur. Wij horen zo geluiden uit Nieuwstad dat er behoefte is aan een integrale gebiedsvisie waarin de leefbaarheid van de kern moet worden meegenomen ten opzichte van de logistieke drukte rondom VDL. Met de Mobiliteitsvisie in het vooruitzicht horen we graag van de gedeputeerde wat hij daar op dit moment al van kan vertellen en wat er gedaan wordt om dit specifieke probleem op te lossen.

De komende jaren moeten we belangrijke beslissingen nemen over de inrichting van ons landschap. In het coalitieakkoord is al uitgebreid aandacht voor nieuwe verdienmodellen van de ontwikkelingen van natuur en landschap. Vanuit gebiedspartijen zien we een tendens naar nieuwe modellen die bruggen kunnen slaan tussen sectoren en doelen als natuurdoelbeleid, agrarisch natuurbeheer, landschapsversterking, toerisme en recreatie. Voor het CDA is de noodzaak van nieuwe verdienmodellen voor de natuur duidelijk. De natuur en ons landschap horen er fatsoenlijk bij te liggen en toegankelijk te zijn voor iedereen die er rust vindt. Limburgers moeten kunnen blijven recreëren. In het Landschapsfonds is € 500.000,00 beschikbaar gesteld en het CDA vindt het essentieel dat dit geld een aanjagende functie heeft. Met deze financiële bijdrage, waar ook andere partijen moeten meedoen, gaan wij voor behoud van kwaliteit van onze bestaande natuur. De Provincie moet zich de rol van partner aannemen, maar externe partners zijn hierbij net zo essentieel. Wat we zeker niet willen zien, is dat het geld wordt uitgegeven aan nog meer acquisitie, terwijl er op dit moment al te

weinig geld beschikbaar is voor het onderhoud van onze huidige domeinen. Wij gaan voor goede kwaliteit in plaats van kwantiteit.

Ten aanzien van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de nationale parken zien we graag dat Gedeputeerde Staten gebiedspartijen de ruimte geeft en stimuleert om te komen met creatieve ideeën om dit landschap toekomstbestendig te maken. We hebben het over prachtige, diverse landschappen waar natuur, landschap, landbouw en recreatie het meest door elkaar heen lopen en voorzitter, wat is het dan ook zonde dat we op een warme dag als vandaag hier binnen in een vergaderzaal zitten, in plaats van buiten aan de rand van een natuurbad, te midden van de afgegraven ENCI-groeve. The place to be, zo leek het een aantal weken geleden, maar helaas voorlopig is de groeve gesloten en onze fractie wil graag weten of er al zicht is op heropening en welke maatregelen hiervoor nodig zijn.

Om onze agrarische sector vitaal te houden, is het essentieel om te blijven investeren in innovatieve ontwikkelingen. De Brightlands Campus Greenport Venlo heeft daarin wezenlijk een rol. Niet stil blijven staan, meegaan. Meedenken in verschillende mogelijkheden die technieken ons steeds meer bieden. Een mooi voorbeeld hiervan is het bedrijf NewFoss, dat participeert in de Brightlands Campus Greenport Venlo. Van het natuurgras dat zij van Staatsbosbeheer ontvangen, ontwikkelen zij eierdozen. Het ontwikkelen van technieken waarmee reststromen worden getransformeerd tot waardevolle grondstoffen is een stap vooruit om de sector te verduurzamen. Hoe denkt het college deze ontwikkelingen nog meer te kunnen stimuleren de komende jaren?

Wat ook een belangrijk effect heeft op de vitaliteit van Limburg is het woningmarktbeleid. We willen niet dat elke gemeente maar nieuwe woningen bouwt of elke gemeente het aantal woningen vermindert. Daarom is het belangrijk om door middel van betere afstemming leegstand tegen te gaan en hergebruik van gebouwen voorop te stellen. Op dit moment zien we dat dat op veel gebieden beter kan. We constateren nu dat het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL), dat mensen en gemeenten hoort te helpen, in Zuid-Limburg leidt tot stilstand. Het is de bedoeling dat alle gemeenten samenwerken om Limburg sterker en gezonder te maken, zodat het in Limburg ook in de toekomst goed wonen is. De bureaucratie van het POL heeft in onze optiek echter een remmende werking erop. Bovendien is het zo dat we moeten constateren dat de verkoopcijfers op de woningmarkt en de prognoses niet meer met elkaar stroken. Een aantal gemeenten zit dan ook compleet op slot door de regelgeving. Het CDA is van mening dat er een herijking van de voorliggende cijfers en dus ook het bijbehorende beleid dient plaats te vinden. Maatwerk is noodzakelijk. Graag horen we hier de mening van het college over.

Bij de behandeling van het kader Stedelijke ontwikkeling vorig jaar is de motie 754 Werrij aangenomen die oproep tot het opstellen van een samenhangende strategische investeringsagenda met regionale plannen voor de economische ontwikkeling van Midden-Limburg. Wij zouden graag van Gedeputeerde Staten vernemen wat hiervan de stand van zaken is.

Verder wil het CDA aandacht vestigen op de nieuwe verpleeghuizen die verschijnen in Nederland. Voor het budget dat beschikbaar is voor dementerende ouderen is het mogelijk om kleine en goede zorg te organiseren. Zo zijn er mooie initiatieven ontstaan die kleinschalige woonvoorzieningen creëren in de vorm van hofjes. Tegelijkertijd zorgt dat ervoor dat ook ouderen met een klein pensioen of de AOW de zorg kunnen krijgen die ze nodig hebben en die betaalbaar is.

De voorzitter: Punt. Ja, de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Ja gelukkig komt u weer terug op wonen. Ik was even aan het laten bezinken wat mevrouw Werrij zei over het wonen en de kwaliteit van het woningaanbod want daar ging het volgens ons om. Wat is de mening van het CDA mevrouw Werrij, over de sloopfondsen die op verschillende plaatsen nog steeds intact zijn, waarbij je om een woning te bouwen, als je geen woning sloopt, vooraf € 40.000,00 moet betalen om überhaupt een woning te mogen bouwen, even los van de leges en de aankoop van de bouwgrond en de bouwkosten zelf? Heeft dat in de mening van het CDA dat ook een remmende werking op een kwalitatief beter woningaanbod?

Mevrouw Werrij (CDA): Voorzitter, het CDA vindt dat er in zeer brede zin moet worden gekeken naar de maatregelen die er nu liggen, de vereisten die er nu allemaal liggen en dat we samen moeten gaan kijken wat een goede oplossing is om dadelijk te komen tot een herijking van het beleid en dat kan middels het sloopfonds zijn, middels het aanpassen, en dat hoeft niet en dat ligt er ook aan hoe de cijfers er nu voor staan, wat de werkelijke realisatie is, hoe ver we afwijken van die prognoses en welke maatregelen daarvoor het meest geschikt zijn.

De heer Housmans (PVV): Goed. Is het CDA dan bereid, want eerder hadden we daar geen meerderheid voor en daar hebben we 2 jaar geleden of vorig jaar zelfs nog een keer over gesproken, om dan met de PVV samen te gaan kijken dat we die herijking doen, maar dan ook expliciet die sloopfondsen meenemen en de effecten daarvan op de woningmarkt en met name de transitie van die woningmarkt door te nemen?

Mevrouw Werrij (CDA): Voorzitter, het CDA zal, op het moment dat er nieuwe cijfers zijn die de verschillen tussen de prognoses en de werkelijke cijfers en de maatregelen die daarbij behoren, in staat zijn om alle afwegingen met elkaar te delen, alle voors en tegens, en wij zullen daar geen enkele maatregel bij weglaten. We zullen alle maatregelen bekijken die nodig zijn om die woningmarkt weer op de rit te krijgen.

De heer Housmans (PVV): Goed voorzitter, de cijfers zijn bekend, dus dan nodig ik het CDA uit om bij ons aan tafel te komen.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij (CDA): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, het CDA vindt dat dit soort initiatieven, dus die kleine hofjes, alle lof verdient en wij willen Gedeputeerde Staten vragen om te kijken hoe zij dit soort initiatieven kan stimuleren binnen haar bevoegdheid. Is het bijvoorbeeld mogelijk voor Gedeputeerde Staten om enkele van deze pilots te ondersteunen?

Binnen het Sociaal Domein en de Sociale Agenda gaat wat het CDA betreft te veel geld naar het proces en te weinig geld naar uitvoering. Bij het CDA is nog steeds onduidelijk wat we moeten doen met de gelijke-kansenalliantie. Waarom komt Limburg in aanmerking als proeftuin? En hoe ziet Gedeputeerde Staten de rol van de Provincie, aangezien onderwijs geen echte kerntaak van de Provincie is? Aan welke maatregelen denkt Gedeputeerde Staten om die gelijke kansen in het onderwijs te creëren?

Voorzitter, de Sociale Agenda is in onze ogen buitengewoon geschikt om burgerinitiatieven tot hun recht te laten komen. Deze initiatieven leveren een fantastische bijdrage aan de leefbaarheid van Limburg, maar soms is extra kennis voor het laten slagen van een initiatief nodig. Om deze initiatieven extra te ondersteunen en kennisdeling onder burgerinitiatieven beter te laten plaatsvinden, komt het

CDA met een motie om hier richting aan te geven, de motie Kennisdeling, en die motie wordt als het goed is rondgedeeld, die is al ingediend door onze fractie.

Voorzitter, op het gebied van cultuur zien we dat het college veel goed werk verricht. Een project zoals DOOR! is een fantastische wijze om muziek maken onder kinderen te stimuleren. In de Voorjaarsnota lazen wij dat er enorm veel aanvragen zijn voor deelname aan DOOR!. Beschikt de gedeputeerde over voldoende middelen om al deze aanvragen uit te kunnen voeren? Het idee om instrumenten die niet meer worden gebruikt in te leveren en een tweede leven te gunnen, is een mooi voorbeeld van hoe overheid en burgers samen kunnen werken om meerwaarde voor elkaar te creëren. Het CDA hoopt dat de komende jaren dit soort projecten ervoor kan zorgen dat er met een beperkt budget toch maximaal resultaat behaald kan worden.

Het CDA is blij met de extra middelen voor monumenten. Cultuurhistorisch erfgoed mag niet zomaar verloren gaan en het is goed dat er voor de monumenten die acute behoefte hebben aan renovatie meer ruimte is. Soms zit de waarde van monumentale zaken niet alleen in stenen, maar in een onderdeel dat onlosmakelijk verbonden is met het gebouw. Het is daarom dat het CDA, geloof het of niet, samen met de Volkspartij Limburg een motie indient om Gedeputeerde Staten te vragen een bijdrage te doen aan de renovatie van het orgel van de Kathedraal van Limburg en de heer Van Rey zal hier in zijn betoog ongetwijfeld nog veel verder op terugkomen.

Onlosmakelijk verbonden met de bevordering van de gezondheid van onze burgers is sport en topsport en wat hebben we op dit gebied ontzettend veel om trots op te zijn. Max Verstappen en Tom Dumoulin zijn hier natuurlijk de grote voorbeelden van, maar ook te denken aan de vrouweneditie van de Amstel Gold Race met ook een paar boze mannen uit Provinciale Staten, de aanwezigheid van VVV als tweede Limburgse eredivisieclub en de stappen die gemaakt worden om de Tour naar Limburg te halen. Het laat zien dat er alles aan gedaan wordt om de jeugd te inspireren tot een actievrije en een gezondere levensstijl. In dit kader vindt het CDA het jammer dat het niet gelukt is om een veilige wielersportomgeving in Haelen te bouwen. Daarom dienen wij een motie in die het college oproept om het geld dat hierdoor vrijvalt op een andere manier te investeren in de sport in Limburg. En ook die motie is al ingediend. Voorzitter...

De voorzitter: De heer Housmans op dit punt.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, even een hele eenvoudig verduidelijkende vraag. De motie begint met de veilige wielersportomgeving. Is het uw intentie om dat geld dan te reserveren voor de wielersport en een trainingscenter daarin, want in Sittard-Geleen ligt er bijvoorbeeld al 1, of is het uw intentie om dat geld te reserveren voor een trainingscentrum voor een sport?

Mevrouw Werrij (CDA): Voorzitter, dat laatste is het geval. Het is onze intentie om het geld beschikbaar te houden voor de brede regionale trainingscentra waar het geld noodzakelijk is, niet alleen voor de wielersport.

De heer Housmans (PVV): Goed en is in uw uitleg van de motie, want ik ga ervan uit dat er een interpretatie achter zit, ook nog een regiogebondenheid of zegt u: het maakt niet uit, als het maar de sport ten goede komt in alle opzichten?

Mevrouw Werrij (CDA): Voorzitter, voor ons is het in beginsel noodzakelijk dat het geld ten goede komt aan de regionale trainingscentra en het is niet regiogebonden.

De heer Housmans (PVV): Niet regiogebonden. Dank u wel, dan weten we hoe we moeten...

De voorzitter: U kunt verder.

Mevrouw Werrij (CDA): Voorzitter, we hebben er al vaak over gesproken, maar zelfs anno 2017 zijn er nog steeds huishoudens die niet beschikken over snel internet. Het ontbreken van aansluitingen op glasvezel in buitengebieden is en blijft voor ons een doorn in het oog. Voor bedrijven is toegang tot een betrouwbaar en snel netwerk onmisbaar. Limburg kan niet zonder een betrouwbaar netwerk. Wat is op dit gebied de stand van zaken?

De problemen van onze tijd plaatsen ons voor nieuwe uitdagingen. Zo heeft Limburg haar eigen klimaatdoelstellingen. Doelstellingen die voor het CDA belangrijk zijn en gehaald dienen te worden. We pleiten wel voor een realistische aanpak. Het ziet er echter naar uit dat de doelen voor windenergie gehaald gaan worden door dit college, maar hoe staat het college inmiddels tegenover andere alternatieve opwekkingsmethodes? Hoe kijkt het college aan tegen de zonnepanelenvelden en zijn er nog andere initiatieven met betrekking tot duurzame energieopwekking, los van reguliere methoden? Ook zijn we erg benieuwd naar de resultaten van de motie Duurzaamheidsmaatregelen scholen, verenigingen en gemeenschapshuizen.

Tot slot voorzitter, nog het volgende. Recent hebben we moeten constateren dat er in enkele gemeenten in Limburg financiële tekorten zijn ontstaan, onder andere op het gebied van zorg. Mogelijk leidt dit ertoe dat gemeenten projecten moeten schrappen, waar cofinanciering vanuit de Provincie voor klaar ligt. Heeft het college al zicht op mogelijke projecten die geen doorgang vinden en wat is de omvang van de middelen die daardoor mogelijk vrijvallen? Voorzitter, tot zover in eerste termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Werrij. Het woord is aan mevrouw Brugman-Rustenburg. Aansluitend de heer Schaminée van de SP. Dat klopt niet. Ik zie ook bij u 7 minuten staan, maar u bent ook niet mevrouw Burgman, dus dat scheelt, ik maak er gewoon 10 van.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Dat is een hele andere dame.

De voorzitter: Dat is een hele andere dame.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Mevrouw Brugman-Rustenburg mag gewoon 10 minuten.

De voorzitter: Ja, dat lijkt mij ook.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Nou, wat fijn. Voorzitter, bij de inleiding van deze Voorjaarsnota bekwam ik het gevoel dat dit een verantwoordingsdebat zou gaan worden. Het leek erop dat zoals de titel vermeldt 'Werk in uitvoering', er alleen maar sprake was van uitvoering in het ingezette beleid. Veel concrete plannen ademde deze Voorjaarsnota niet. Het is over het algemeen de beschouwingen van het college op de wereld om ons heen, maar gelukkig kwamen er nog enkele nieuwe zaken voorbij. Maar ja, maar daar konden we niet veel verder meer dan 'informatie volgt deze zomer' of 'een Statenvoorstel komt dit jaar nog uw kant op' en verder kwamen we niet.

Het college wil met een aanvalsplan arbeidsmarkt het te verwachten tekort aan arbeidskrachten van ongeveer 20.000 mensen tegengaan. Er wordt vanuit verschillende invalshoeken op ingegaan en de eerste contouren worden hier toegelicht. In het algemeen kan GroenLinks zich hierin vinden en toch

willen we graag een 3-tal stevige aandachtspunten meegeven en vragen hierover stellen. Om meer mensen die we hier willen gaan laten werken, moeten we toch ook een goede leefomgeving hebben en daar hoort ook goed wonen bij. Terwijl we in Zuid-Limburg woningen slopen uit het lagere huursegment, zijn er in Noord- en Midden-Limburg nog altijd wachtlijsten bij de woningcorporaties. Het lukt gemeenten niet om deze problematiek op te lossen en adequaat aan te pakken. Bovendien vermeldt het college in het kader van de stedelijke ontwikkeling dat voor centra die de stedelijke hoofdstructuur ondersteunen een aantal kaderstellende uitgangspunten geldt. 1 van die uitgangspunten is dat er per saldo op regionaal niveau geen uitbreiding mag zijn van het aantal woningen. Een vraag aan het college: hoe verhoudt zich het aanvalsplan arbeidsmarkt tot het geen uitbreiding van het aantal woningen?

Het volgende aandachtspunt is de jongeren. De gouverneur is sinds kort te vinden op Instagram, vlogt op Facebook, hij post van alles en is regelmatig te vinden tussen de jongeren. Met zijn tips4theo timmert hij flink aan de weg op zoek naar tips waar de gouverneur van Limburg iets mee zou kunnen. In deze lijn wil GroenLinks daarom ook benadrukken dat bij het aanvalsplan arbeidsmarkt ook en vooral de focus moet liggen op de jongeren in Limburg.

Het derde aandachtspunt is gelijkheid op de arbeidsmarkt. Dat is ook een landelijk punt voor GroenLinks. Een stapje in de goede richting is de Gelijke Kansen Alliantie op het gebied van onderwijs. In de beantwoording van het college op vragen staat echter dat er voorlopig drie gemeenten aan mee doen en dat later alle gemeenten vrij zijn om eraan mee te doen. Vraag aan het college: zou het college niet hier een actievere rol in kunnen en moeten spelen?

Een grote groep mensen heeft weinig vertrouwen in de toekomst, instituties en overheden. Dat zijn opgaven waar in Limburg hard aan gewerkt moet worden. Door Provincie en gemeenten en bijvoorbeeld de maatschappelijke organisaties. Het college is ervan overtuigd dat er al een sociale beweging op gang is gekomen. GroenLinks ziet ook veel initiatieven op gang komen. Dat komt echter niet zozeer door de inzet van bestuurders, maar vooral vanuit die onvrede. De gedachte erachter is: als de overheid het niet doet, dan doen we het maar zelf. Laten we ons dus vooral niet te hard op de borst kloppen als de onvrede afneemt. Wat we wel moeten doen, is het volgende: pak onze rol, faciliteer en kom beloftes en afspraken na. Schep geen valse verwachtingen en stel niet teleur en kom bij goede initiatieven met geld over de brug.

Er is een uitvoeringskader vastgesteld over stadsnatuur. De Provincie heeft inmiddels 4 grote steden convenanten getekend. Met andere steden worden gesprekken gevoerd en als het gaat om inrichting van parken, groenstroken en dergelijke dan ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de gemeente en toch is er al heel veel verstedend in de steden en grote kernen. Tuinen met grindbakken, pleinen vol klinkers en bomen worden door overlast of door kosten op onderhoud makkelijk gekapt. Wij kennen inmiddels de hittestress. In steden is het nadrukkelijker warmer in de zomer dan het buitengebied door verstedening en weinig bomen. Burgers worden niet beloond met groene tuinen. Er zijn in Limburg maar 2 gemeenten die meedoen met Operatie Steenbreek. Regenwater wordt slechter in de bodem opgenomen en er is meer wateroverlast. Meer groen is beter voor het milieu, de beleefingswaarde en de gezondheid van de inwoners. Ook de entree hier bij het Gouvernement is er eentje van heel veel stenen. Niet echt het beste voorbeeld. Vraag aan het college: kan het college een actievere rol spelen naar alle gemeenten in Limburg om de verstedening tegen te gaan? En vraag aan het college: zijn er in het kader van de verduurzaming van het Gouvernement ook nog mogelijkheden om de verstedening hier buiten tegen te gaan?

Om maar even door te gaan op groen voorzitter, of eigenlijk kleur, het volgende. In maart van dit jaar heeft hier in het Gouvernement een drukbezocht bijensymposium plaatsgevonden. De bij, en ook andere bestuivende insecten, zijn van cruciaal belang voor het leven op aarde. Zonder hen geen fruit, geen tomaat, geen aubergine, geen paprika, geen koolzaad en geen mais. Zonder de bij daalt de landbouwproductie met 35% en dus de voedselproductie met 35%. Op die beestjes, daar moeten we zuinig zijn en die moeten we koesteren. De Provincie doet al iets aan het ecologisch bermbeheer langs provinciale wegen, maar is het wel genoeg, moeten we niet meer? Kunnen we niet op meer plekken, waar nu alleen gras ligt, inzaaien met wilde bloemenzaad of met vaste planten in borders met weinig onderhoud? Kunnen we niet de stenen vervangen die hier voor het Gouvernement liggen door perken en borders? Als het aan GroenLinks ligt moeten we dat wel doen. Vraag aan het college: welke mogelijkheid heeft het college om hier grotere stappen in te zetten en kan er rondom het Gouvernement meer kleur geplant worden?

Voorzitter, gisteren kwam ook nog het nieuws dat het aangetoond is dat de neonicotinoïden, het is een vreselijk woord, schadelijk zijn voor de bij en de insecten en invloed hebben op de sterfte. Een verbod op deze stof, die gebruikt wordt in de landbouw, zal waarschijnlijk leiden tot het grijpen naar een ander misschien wel schadelijker middel. Beter kan ingezet worden naar gezonde alternatieven, zoals kleinschalige, biologische landbouw met gevarieerde gewassen en biologische plaagbestrijding. Dan is de landbouw weerbaarder dan bij de intensieve landbouw. De biologische landbouw moet een vlucht krijgen voorzitter, en de Provincie moet er alles aan doen om dat te stimuleren. Reden voor GroenLinks om elk initiatief in die richting te ondersteunen en daarom dienen wij samen met de PvdA een motie in.

Voorzitter, de energietransitie. GroenLinks heeft al in 2012 het initiatief genomen om het congres te houden over de gammele kerncentrale Tihange. Heel langzaam begon het door te dringen dat er een tikkende tijdbom aan de andere kant van de grens staat. Telkens opnieuw heeft GroenLinks in de beschouwingen en op andere momenten met moties aandacht gevraagd voor dit probleem en het heeft geholpen. Waren we eerst nog min of meer roependen in de woestijn hier, nu waren er 50.000 mensen op de been in een menselijk lint om hun zorgen te uiten over deze kerncentrale en daarmee is het niet gedaan voorzitter, onze strijd blijft voortduren en wij blijven het college actief aansporen om te lobbyen om te komen tot de sluiting van de centrale. Wat zijn we onrustig vanmorgen.

De voorzitter: Ik ga vragen of men in de zaal, en dat geldt ook voor vak G, wat rustiger kan zijn. Dank u.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Datzelfde geldt voor de Pyrazole voorzitter, eindelijk is er een norm vastgesteld. Vanmorgen lasen we in de krant echter dat er nog veel andere schadelijke stoffen te vinden zijn in ons water. Wat dat betreft is GroenLinks wel blij met het Pyrazoleresultaat, maar nog niet uitgestreden want we blijven gaan voor een schonere Maas en daarmee schoner drinkwater.

Voorzitter, GroenLinks kijkt niet alleen naar de bedreigingen, maar vooral naar de kansen die er liggen. Op gebied van windenergie, zonne-energie en besparing van energie. Op besparing is nog heel erg veel te winnen en we hopen daarom ook dat het werk van de Werkgroep Verduurzaming Energienetwerken niet voor niets is en het college bereid is te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om te komen tot verduurzaming van het Limburgs energienetwerk. Daar komt straks een motie aan of die ligt er al geloof ik. Ja.

Na de Tweede Kamerverkiezingen voorzitter, hebben 90 hoogleraren, waaronder 9 hoogleraren van de UM, een open brief geschreven aan het nieuw te vormen kabinet. Zij roepen op tot snellere

energietransitie en doen daarbij een 12-tal aanbevelingen. Nederland bungelt nog altijd onderaan de ranglijst op dit gebied en Limburg is ook nog eens het slechtste jongetje van de klas. Er worden zeker stappen gemaakt, maar niet genoeg. Voorzitter, GroenLinks heeft een motie daartoe voorbereid en wil dat Gedeputeerde Staten samen met Provinciale Staten een bijeenkomst organiseert waarin wij hoogleraren uitnodigen om eens toe te lichten hoe wij die aanbevelingen op Limburgse schaal zouden kunnen toepassen.

Asbest en energie. We hebben een koploperspositie, zo meldt de Voorjaarsnota. We hebben showcases in Brunssum voor particulieren en Horst aan de Maas en Venray voor de agrosector. We hebben speciale asbestsaneringsopleidingen waarbij je leert hoe je zonnepanelen moet monteren. Voorzitter, ik kom toevallig uit de omgeving Venray en ik zie al heel wat boerenbedrijven, die hun oude golfplaten daken laten vervangen door nieuwe, maar ik heb nog geen van deze bedrijven hun dak laten vervangen of laten voorzien van zonnepanelen voorzitter. En daarbij is GroenLinks geschrokken van het bericht dat deze week ongeveer de helft malafide bedrijven zijn die het asbest saneren en dat wist de gedeputeerde te melden.

Dat kan toch niet? Regelmatig vragen wij naar de cijfers: hoeveel asbest is er verwijderd en hoeveel zonnepanelen zijn er aangebracht? En daar heeft de gedeputeerde geen zicht op, maar hij heeft wel zicht op het feit dat malafide bedrijven dit uitvoeren. Vraag aan de gedeputeerde: hoe komt het dat de gedeputeerde aan de cijfers wel beschikt over malafide bedrijven en zijn er inmiddels daadwerkelijk resultaten in cijfers te melden over asbest- en energieuitvoering?

Voorzitter, bij de behandeling van de Natuurvisie heeft GroenLinks samen met de Partij voor de Dieren een motie ingediend om € 2 miljoen extra uit te trekken voor de versnelde ontwikkeling natuur. Aanleiding was dat er geen financiële middelen beschikbaar zijn voor zilvergroene natuur. Het enige wat we als Provincie willen doen is andere partijen verleiden tot ontwikkeling, maar dat gaat niet echt vlot. Bij de beantwoording van de gedeputeerde tijdens de behandeling in februari is beloofd om inzichtelijk te maken of de € 53 miljoen gelden voldoende zijn voorzitter en dat was de reden voor ons om de motie toen aan te houden. Vraag aan gedeputeerde: is dat inmiddels inzichtelijk gemaakt en zijn die € 53 miljoen wel voldoende?

De focus ligt volgens de Voorjaarsnota vooral op de goudgroene natuur en Natura 2000, maar hoe staat het dan met de zilvergroene gebieden? Voorzitter tot zover.

De voorzitter: Hartelijk dank mevrouw Brugman. Het woord is aan de heer Schaminée van de SP. Aansluitend de heer Van der Linden van 50PLUS.

De heer Schaminée (SP): Ja, dank u wel voorzitter. Ik zag de teller oplopen naar 16 minuten welgeteld. Die ga ik niet halen, dus dat is misschien fijn voor degenen die snel aan de lunch willen. We hebben natuurlijk hele uitvoerige debatten gehad, met name gister ook en daar heb ik ook vooral de focus ingestoken en dat wil zeggen dat de Voorjaarsnota, ik wil niet zeggen dat het erbij ingeschoten is, maar dat de bijdrage wat korter is. Nou komt dat mooi uit want de Voorjaarsnota zegt zelf ook in de inleiding: we moeten koers houden, de uitvoering staat centraal, geen nieuwe grote beleidskaders, alleen bijsturen waar nodig. Nou dat klinkt ons als muziek in de oren, dat is ook precies wat wij vinden dat je ongeveer halverwege moet doen. Dus dat komt dan mooi uit. Het is wat dat betreft gewoon een goede Voorjaarsnota, maar het feit dat er staat: geen nieuwe grote beleidskaders, trouwens met uitzondering van 1, daar houden we u ook wel aan, dus dat houden we natuurlijk goed in de gaten.

Ik begin bij de Sociale Agenda voorzitter. Op 29 juni is er een succesvolle en inspirerende bijeenkomst geweest over de Sociale Agenda in Panningen, genaamd de Kracht van Limburg. Enkele van mijn

collega's waren daar ook bij en de vele partners van de Provincie op dit terrein waren allemaal aanwezig en de zaal bruisde van energie en enthousiasme om verder te gaan op de ingeslagen weg, zo heb ik me laten vertellen. Nu we haverwege deze coalitieperiode zijn, is goed om te zien dat de Sociale Agenda leeft en door de gehele provincie en alle partners goed wordt opgepakt.

Dan het enige grote nieuwe beleidskader dat er nog aankomt voorzitter. Het aanvalsplan Limburgse arbeidsmarkt. Het is goed om te zien dat de Provincie er bovenop zit qua arbeidsmarkt en met name waar het gaat om de schaarste die dreigt op de Limburgse arbeidsmarkt in sommige sectoren. We moeten echt alles op alles zetten om samen met de partners nog meer mensen naar werk te begeleiden en tevens goed om te gaan met de mensen die van buiten de provincie hier naartoe komen om te werken. Zoals mevrouw Brugman net ook al aangaf, er staan al een hoop woorden in de Voorjaarsnota over die nota, maar die nota moet natuurlijk nog komen, dus we kunnen alleen maar zeggen: we zien uit naar die nota en we gaan dan graag de discussie aan en dan zullen we ook zien of alle aspecten ook goed worden opgepakt.

Dan de duurzaamheid voorzitter. Allereerst, er lopen natuurlijk verschillende regelingen op het gebied van duurzaamheid, de duurzaamheidsleningen, de 'Duurzaam Thuis'-regeling, er worden ook showcases opgesteld of die zijn gaande en wij vragen ons af... Niet alle aanvragen die natuurlijk gedaan worden, worden gehonoreerd, dat kan om allerlei redenen zijn en wat wij graag in kaart zouden zien gebracht worden, is op welke gronden, met name particulieren, dus mensen die gewoon zelf hun aanvraag doen, afgewezen worden. Dat kan van alles zijn, maar dat hebben we niet inzichtelijk. We zouden graag van de gedeputeerde horen of hij dat na de zomer aan ons inzichtelijk kan maken, zodat we kunnen kijken of dat redelijke redenen zijn of dat er misschien iets bijgesteld moet worden en we willen daar zeker ook de showcase uit Brunssum Op 't Hoes in meegenomen zien want daar moet het natuurlijk meteen helemaal goed gaan, zodat die showcase breed kan worden uitgerold over de rest van de provincie. Verder qua duurzaamheid voorzitter. De motie die wij een jaar terug hebben aangenomen gekregen, de motie Limburgs Energieakkoord, die wordt ook genoemd in de Voorjaarsnota. Het is goed om te lezen dat die motie nu in uitvoering is en dat er een Limburgse energieagenda aankomt. Ook daarvan kunnen we alleen maar zeggen: we zien ernaar uit hoe die er precies uit gaat zien, maar de strekking van onze motie is in ieder geval goed begrepen en dat is wat ons betreft heel belangrijk. Laatste punt qua duurzaamheid voorzitter, de verduurzaming van Provinciale gebouwen. Die is bij de behandeling van de jaarstukken ook al even aan de orde gekomen. Dat is het punt dat gemaakt is in de motie Brugman, nummer 809 en in de vorige discussie een week terug was al even de vraag: zijn er nou middelen voor, zijn er nou geen middelen voor? Nee, die waren er nog niet. Dus wij willen Gedeputeerde Staten vragen om toch op zoek te gaan naar middelen, dat moet misschien maar gewoon lukken in bestaande budgetten, en om die middelen in te zetten voor de uitvoering van deze motie want het kan niet zo zijn dat die motie maar ligt en ligt en dat er maar geen geld gevonden wordt. Dus we horen dadelijk graag van het college of het mogelijkheden ziet om uit bestaande potten, die er vast hier of daar nog wel liggen, budgetten vrij te maken om die voor uitvoering van deze motie in te zetten. Dan kunnen we ook snel aan de slag met de Provinciale gebouwen.

Dan voorzitter biologische landbouw, de uitvoering van onze eerdere motie een jaar terug alweer, dat is motie 756 over biologische landbouw. Die is op zijn zachtst gezegd nog niet voortvarend genoeg of als je het wat harder wilt stellen, hier komt gewoon nog veel te weinig van terecht en dat is geen goeie zaak. Doel van de motie was om in te zetten op omslag in de landbouwsector naar meer biologisch en daar is veel meer voor nodig dan mooie woorden, vooral ook nieuw beleid en daar riep die motie ook toe op. In het najaar hebben wij begrepen, komt er een nota waar een hele hoop zaken op het gebied van landbouw in terugkomen en wij willen daar nu niet op vooruitlopen met een motie, maar wel de

punten benoemen die we daar zeker in willen terugzien en we willen ook vragen dat het beleid op dit gebied, dus de punten die ik dadelijk noem, ook echt per 1 januari 2018 ingaan want dan gaan we tijdens deze Statenperiode de effecten nog zien. Zou het een jaar later zijn, dan zitten we al bijna aan de verkiezingen en dan hebben we dus gewoon 4 jaar lang weinig op dit gebied gedaan. Dus dat moet wat ons betreft echt per 1 januari 2018 en wat willen we dan terugzien in die nota? Allereerst willen we dat de inzet op een producentenvereniging voor biologische boeren uitgewerkt wordt. Ik heb dat van de gedeputeerde ook al eens gehoord, die zegt dat daar mogelijkheden liggen. Dus wij zien dat graag terug in een nota, welke mogelijkheden er zijn, hoe dat opgepakt wordt en op welke termijn, liefst dus op zeer korte termijn, dat uitgewerkt kan worden en ook opgestart wordt. Daarnaast willen we dat onderzocht wordt welke mogelijkheden er zijn om Provinciale pachtgronden aantrekkelijker te maken voor biologische boeren. We hebben ook een motie gezien, van mevrouw Brugman onder anderen, waar wij zelf ook nog enigszins aan hebben meegeschreven. Zoals ik net al stelde willen we die nota even afwachten, maar we vinden het wel belangrijk dat, ook wat in die motie gesteld wordt met Provinciale pachtgronden kun je biologische boeren misschien wel stimuleren, die gronden voor ze aantrekkelijk maken. Dat wordt een heel technisch verhaal waarschijnlijk, daar komt het grondbeleid om de hoek kijken en dat is allemaal heel ingewikkeld. Dus daarom willen we de gedeputeerde vragen: neem in die nota mee welke mogelijkheden er zijn om Provinciale pachtgronden aantrekkelijk te maken en stel in die nota ook voor hoe we dat gaan doen. En het 3^e punt voorzitter. We willen weten, en dat zou Gedeputeerde Staten ook eens moeten onderzoeken: welke drempels zijn er nu in de omschakeling voor boeren die overwegen om te schakelen naar biologische landbouw, maar dat op een of andere manier niet kunnen? Daar zullen belemmeringen zijn, misschien in regelgeving, misschien in praktische zin en we willen graag dat het college dat inzichtelijk maakt en ook zelf proactief dan met voorstellen komt om dat te verhelpen, zodat dat in de nota ook meteen geregeld kan worden en dat in het nieuwe jaar 2018 gerealiseerd kan gaan worden. We hoorden eigenlijk graag van de gedeputeerde Landbouw wat hij daarmee kan.

Dan nog wat andere punten. Nee wacht, ik ga eerst naar onze motie voorzitter. De motie rondom zwemmen, niet over schoolzwemmen mijnheer Housmans, maar over veilig zwemmen. Schoolzwemmen is een taak van de gemeente, maar veilig zwemmen, daar moet de Provincie misschien wel iets aan doen, dat stelt in ieder geval de motie voor. De aanleiding is heel simpel. Er zijn gewoon te veel verdrinkingen, alle verdrinkingen zijn verkeerd natuurlijk, maar met name ook veel kinderen zijn er die nog niet over de basisvaardigheid zwemmen beschikken en er bestaan verschillende vangnetten en stimuleringsregelingen, zowel bij gemeente als bij Provincie, maar deze leiden er nog niet toe dat de basisvaardigheid zwemmen door alle kinderen wordt aangeleerd. Daarom dienen we vandaag een motie in om te onderzoeken of er een promotiecampagne opgezet kan worden om zwemvaardigheid aan de man, aan het kind te brengen, zullen we maar zeggen en ook te onderzoeken of de bestaande regelingen die er allemaal zijn wel voldoen en alle mensen op een voldoende wijze kunnen bereiken. We verwachten dat daar in het najaar, na de zomer, uitkomsten van kunnen komen en op het moment dat die er zijn, kunnen we dan ook bekijken of we misschien het beleid nog moeten bijstellen of dat er iets anders moet gebeuren. Graag ook een reactie daarop voorzitter van het college.

De voorzitter: De heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Ja, ik vind het apart want de hele constatering gaat bijna over schoolzwemmen en inderdaad als je naar het besluit gaat kijken, dan krijg je de indruk dat het wel eens zou kunnen gaan om schoolzwemmen. Misschien een suggestie. Op zich... Laten we het zo stellen, wij zijn het er helemaal mee eens dat geen enkel kind mag verdrinken omdat het niet kan zwemmen veilig, dat delen we met u, dat hebben we ook al vaker gezegd. Een overweging die we

u willen vragen mee te nemen is of u in dit onderzoek zou willen kijken naar zeg maar de gemeenten die nog geen schoolzwemmen hebben, wat daar de kosten van zouden zijn, als dat ingevoerd zou moeten worden, hoe zich dat verhoudt ten opzichte van de vangnetregelingen en de kosten die daaruit voortvloeien voor de armere gezinnen, zoals Stichting Leergeld, Jeugdsportfonds, nieuwe stimuleringsregelingen, u hebt ze opgenoemd heel correct, en of daar, in dat onderzoek, kan worden gekeken of er een combinatie te maken is om inderdaad daar op de een of andere manier creatief mee om te gaan, zodat er een vorm van schoolzwemmen terug zou kunnen komen als blijkt dat dat zou kunnen, zodat we niet alleen die campagne kunnen opzetten, maar dat we ook daadwerkelijk kunnen waarborgen dat vanaf dat moment die kinderen vanaf leeftijd, wat is het? Ik meen me te herinneren, als ik het goed heb tot 7 of 8 jaar, kan dat kloppen? Dat die vanaf die leeftijdscategorie vanaf laten we zeggen 2019 ook allemaal leren zwemmen. Ik onderschrijf uw doelstelling en kinderen mogen niet verdrinken. Sterker nog, kinderen moeten hun ouders begraven en niet andersom, laten we daar heel helder over zijn, dat is zoals de natuur het geregeld heeft, maar nu de vraag.

De voorzitter: De vraag graag want u bent een betoog aan het houden.

De heer Housmans (PVV): Nogmaals de vraag of u bereid bent om dat mee te nemen.

De voorzitter: Oké.

De heer Schaminée (SP): Ja voorzitter een hele hoop punten genoemd. Ik ga wel reageren natuurlijk, maar ik denk dat het het slimste is dat we dadelijk ook nog even om tafel gaan om tot de details even naar de motie te kijken. Dan kunnen we op de kleine punten ook kijken, maar even in algemene zin. Wat we dus niet willen doen, is ook maar de schijn wekken dat we een alternatief gaan presenteren voor schoolzwemmen. Kijk, schoolzwemmen is natuurlijk een taak van de gemeente en daar moet je als Provincie niet doorheen willen fietsen, maar het bestaat natuurlijk wel en in gemeenten waar het wel bestaat, scholen waar het wel bestaat, hoeft je misschien minder te doen met andere regelingen dan op scholen waar het niet bestaat. Tevens moet je er natuurlijk voor waken dat je niet scholen vooral gaat stimuleren om schoolzwemmen af te schaffen omdat er een andere regeling voor in de plaats komt. Dat is complex genoeg en daarom hebben we ook voorgesteld: ga nou eerst eens onderzoeken hoe de regelingen in totaal, waar schoolzwemmen natuurlijk ook bij hoort, in elkaar zitten en waar de gaten vallen, waar de kinderen gewoon niet genoeg bereikt worden, om te zorgen dat iedereen ook zwemvaardigheid krijgt. Dus ik snap helemaal wat de heer Housmans bedoelt voorzitter, maar dat ligt wel wat genuanceerder als het gaat om schoolzwemmen. Je moet daar voorzichtig in zijn, je moet niet de gemeenten achterover gaan laten leunen met de verwachting dat de Provincie het wel voor ze oplost. We moeten natuurlijk kijken naar waar we iets kunnen toevoegen en niet waar we het er uiteindelijk toe laten leiden dat er uiteindelijk alleen maar minder zwemlessen worden aangeboden, maar ik stel voor dat we ergens een momentje tussendoor even om tafel gaan om die motie op de detailpunten nog even te bekijken.

De voorzitter: Oké, dat doen we straks.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, dat vind ik een goede suggestie en dat gaan we dadelijk gegarandeerd doen. Dank u wel.

De voorzitter: U kunt verder.

De heer Schaminée (SP): Ja. Dan nog wat andere punten voorzitter. Moties die we eerder hebben ingediend. De motie Praktijkschool Openbaar Vervoer (OV). Die is bij de begroting vorig jaar

ingediend. Dat is al enige tijd geleden en in het begin werd er gezegd: die uitvoering van die motie, daar kunnen we nog niet meteen mee beginnen want Arriva moet even tijd krijgen om op te starten, de nieuwe concessie allemaal voorzichtig uit te rollen en daar moet je niet meteen doorheen willen fietsen met de motie. Daar hadden we toen nog wel begrip voor voorzitter want het is natuurlijk een enorme operatie om zo'n concessie op te starten, maar het duurt nu allemaal wel erg lang. We hebben nu nog geen uitvoering, nog niks erover gezien. Dus ja, op zijn vroegst komt dat pas na de zomer, dan zijn we alweer een jaar verder en dan is er toch gewoon alweer een jaar verloren, dat is zonde. Dus we willen graag horen van de gedeputeerde die daarover gaat of en wanneer de uitvoering komt. Want ik kondig maar even aan: we zitten op dit punt vooralsnog in de meewerkstand, we denken graag mee, maar als dit allemaal al te lang duurt, dan gaan we gewoon over tot actie want er moet echt iets gebeuren op dit punt, daar riep die motie ook stellig toe op. Dus we horen dadelijk graag van het college hoe dat zit en dan komen we er wel weer op in de beantwoording van Gedeputeerde Staten.

Even kijken voorzitter nog een paar andere punten. Allereerst er komen, dat lezen we ook in de Voorjaarsnota, 2 nieuwe uitvoeringsprogramma's voor 2018 en 2019, op cultuur en op sport en dat was natuurlijk al bekend, ook in de Commissie CS is dat al bekend, maar wij vragen ons wel af: waarom zijn die zo kortlopend? Want het lijken een beetje campagneprogramma's te worden die 2 nota's en dat kan ik wel begrijpen, maar ik hoor graag dadelijk van de gedeputeerde of dat ook zo bedoeld is of dat er misschien een andere reden voor is en gekoppeld daaraan, misschien is dit ook wel een verklaring, misschien ook niet, gekoppeld aan die 2 voorzitter, de etappe voor de Tour de France. Die ambitie is al een paar keer uitgesproken door het college, dat we die toch een keer naar Limburg willen halen. Ik kan me zomaar voorstellen dat 2018 het perfecte jaar daarvoor is omdat het ook weer volop in campagnetijd is natuurlijk, dus dat zal wel gaan gebeuren. Ik heb begrepen dat er al budget voor is gereserveerd, als ik het goed heb € 1 miljoen. Wij vragen ons af: is dat voldoende, moeten er tegen die tijd nog andere middelen aangewend worden? Maar meer naar de inhoud voorzitter. U kent ons hè, wij zijn natuurlijk kritisch op zomaar heel veel geld uitgeven om zoiets hier naartoe te halen zonder dat je weet wat het nou allemaal oplevert. Alleen al de fee om de etappe hierheen te halen is, nou ja ik weet niet precies wat het is bij een etappe, maar dat gaat over € 1 miljoen waarschijnlijk en we vragen ons gewoon af wat het oplevert, zeker in het achterhoofd hebbende de financiële mislukking die WK Wielrennen 2012 heet. Dus we willen inzetten op afrekenbare doelen en dat is dus niet prestige, maar andere zaken. Wat levert een eventuele etappe in Limburg op voor de provincie Limburg? En we willen ook weten hoe het dan zit met cofinanciering. Zijn daar nog gemeenten bij betrokken, bedrijven misschien ook wel? En wij zullen in ieder geval ook heel kritisch kijken naar de in onze ogen vermeende economische spin-off. Daar ging het natuurlijk helemaal mis bij het WK Wielrennen 2012. Daar werd ook allerlei vermeende spin-off voorgesteld, daar kwam weinig van terecht. Onze collega Edwin Bus heeft het rapport daarover nog helemaal gefileerd. Dus om te voorkomen dat we de heer Bus weer moeten inzetten om een rapport over de economische spin-off van de Touretappe 2018 te fileren, wil ik toch vragen: we willen graag vooraf, voordat die etappe naar Limburg komt, een duidelijk stuk hierover, waarin duidelijk opgenomen staat wat het kost, wie er meebetaalt en wat het gaat opleveren, op welke terreinen allemaal. Graag horen we dadelijk van de gedeputeerde of hij daar iets mee kan.

2 dingen nog voorzitter. Ik zie dat ik toch aardig de tijd aan het volmaken ben, dat was niet gepland. We zagen onlangs goed nieuws over de Buitenring. Dat mag toch ook wel een keer voorbij komen. Mogelijk is deze eerder klaar dan voorzien. Dat is positief en ik ben blij ik dat ik eens een keer iets positiefs kan zeggen over de Buitenring wat dat betreft. Zitten daar misschien nog financiële meevallers in? Ik weet niet of de gedeputeerde daar al iets over kan zeggen, maar dat zouden we dan graag horen. Dat is kant 1 van de Buitenring. Daarnaast, misschien komt dat ook wel voort uit het

grote succes en de grote voortvarendheid waarmee de Buitenring nu aangelegd wordt, de bereikbaarheid van Kerkrade, ik kom daar toevallig wat vaker de laatste tijd met een aanstaande verhuizing, is nogal slecht en ik hoor dat ook van heel veel mensen uit Kerkrade. Je komt de stad bijna niet meer in omdat er zoveel wegen zijn afgesloten door de werkzaamheden. Kan de gedeputeerde eens aangeven, misschien ook met het oog op het aankomend Wereld Muziek Concours (WMC), dat er toch heel veel mensen naar Kerkrade toe willen, of dat nou echt maar een tijdelijke situatie is of dat er misschien snel iets verandert want het is wel heel moeilijk om er te komen en het is een regio die vooral ook veel nieuwe mensen nodig heeft. Dus graag een reactie dadelijk.

De voorzitter: Ja. De heer Van den Akker nu.

De heer Van den Akker (VVD): Ja voorzitter. De VVD is blij met de warme steun van de SP-fractie voor de Buitenring. Er is hier ook wel sprake van enig voortschrijdend inzicht ten opzichte van een paar jaar geleden en mijn vraag zou zijn of de SP in het algemeen weer ruimhartig een voorstander is van rondwegen met meer asfalt.

De heer Schaminée (SP): Voorzitter, de heer Van den Akker daagt mij uit. We zijn ook bezig met een andere randweg om een zeker dorp genaamd Nederweert en de heer Van den Akker weet heel goed hoe ik daarin sta. Dus nee, dat laatste is wat ons betreft... We hebben dat licht nog niet gezien, ik denk niet dat we dat we dat ooit gaan zien. Positief over de Buitenring, nou ik ben vooral positief over het feit dat er geen vertraging is, maar misschien zelfs de weg sneller opgeleverd wordt. Dat is positief. De weg zelf, nou laten we die discussie niet aangaan, volgens mij is hartstikke duidelijk hoe we daarin stonden. Maar goed, de weg wordt nu aangelegd en dan moet je ook vooral hopen dat dat ook op een goeie manier gaat en dat lijkt zo te gebeuren. Dus is positief.

Voorzitter, het laatste punt. Dat gaat over Nature Wonder World. Wij hebben daar in het verleden al vaker vragen over gesteld, ik kan niet meer weten hoe vaak, de heer Rossel heeft ook een keer vragen gesteld en die vragen hebben iedere keer tot weinig verheffende, weinig inspirerende antwoorden geleid en hebben ons vaak alleen maar nog meer onduidelijkheid gegeven. En toen zat ik te denken, ja want ik ben nog steeds benieuwd hoe het nu staat: gaan we nou weer nieuwe schriftelijke vragen stellen? Dan worden die waarschijnlijk in de beantwoording over de zomer getild. Dat vind ik allemaal wat te lang duren dus we willen graag deze Voorjaarsnota aangrijpen om daar toch nog even wat vragen over te stellen. Dus laat ik maar gewoon eens even beginnen met de allereerste vraag. Hoe staat het nu met Nature Wonder World en wanneer komt er definitieve duidelijkheid? Het beslissende jaar 2017, dat zijn niet mijn woorden maar van de initiatiefnemer, is al halverwege, maar het blijft oorverdovend stil. En als het niks wordt, dat kan natuurlijk, dan horen we dat toch wel graag: wanneer gaat er dan een definitieve streep door of verdwijnt het misschien ergens in een ja? Dat is de 1^e vraag voorzitter. De 2^e vraag. Worden er misschien alternatieven bekeken? Ik kan me daar iets bij voorstellen voor het plan zoals het in 1^e instantie voorlag en zo ja, als die dan bekeken worden, welke en vanuit welke opdracht van Provinciale Staten, in welk programma past dat dan? Dat horen we graag. En de 3^e vraag voorzitter. Is de Provincie misschien nog met andere projecten bezig waarin samengewerkt wordt met de initiatiefnemer van Nature Wonder World en zo ja, welke zijn dat dan?

Voorzitter, hier wil ik het bij laten in de 1^e termijn. Ik wacht met smart op de antwoorden dadelijk.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Schaminée. Het woord is aan de heer Van der Linden van 50PLUS. Aansluitend de heer Van den Akker van de van de VVD-fractie.

De heer Van der Linden (50PLUS): Dank u voorzitter. Voorzitter, het college ligt op koers en in afwachting van het nieuwe kabinet wordt die koers voor het begrotingsjaar 2018 verder gevolgd. Vraag voor 50PLUS: waar leggen wij als oppositiepartij dan accenten en geven wij aan dat er eventueel bijgestuurd kan worden op de uitgezette koers? Ik zal dat doen en volg daarbij de paragrafen van de Voorjaarsnota.

Ik begin bij de arbeidsmarkt. Dit onderwerp loopt als een rode draad door de Voorjaarsnota. Vandaar dat ik het in zijn geheel aan de orde stel. Terecht wordt geconstateerd dat voor een aantal groepen de arbeidsmarkt moeilijk blijft. Goed dat de ondersteuning vanuit de Sociale Agenda, zoals de 45plus-regeling, blijft bestaan. Zorgen zijn er voor 50PLUS rondom de voormalige sociale werkvoorziening. De regeling dat werknemers in het bedrijfsleven aan de slag moeten gaan, is niet bijzonder succesvol. Dat geeft verstoring van die arbeidsmarkt, immers werkgevers kunnen wel arbeidskrachten gebruiken, zeker bij bepaalde bedrijfstakken als we de prognoses zien, terwijl werkzoekenden, ondersteund door een regeling, niet aan de bak komen. Voeg daarbij voorzitter dat de grenzen, zeker tussen Limburg en Nordrhein-Westfalen op het gebied van diploma-erkenning en dus ook arbeidsmogelijkheden aan het oplossen zijn, dan wordt de arbeidsmarkt op zijn minst erg gecompliceerd, maar hoe dan ook, voor 50PLUS is het belangrijk dat de meest kwetsbaren op de arbeidsmarkt niet de dupe worden. De vraag dringt zich op of het aanbod van Limburg aan het nieuwe kabinet, en met name de lijn Vitalisering samenleving, voldoende garanties biedt om de meest kwetsbaren mee te laten profiteren van de gouden tijden die aanbreken. Hoe garandeert het college dat deze groep, de ex-Wet sociale werkvoorziening (Wsw)'ers, niet buiten de boot valt. Zijn haar bevoegdheden en mogelijkheden daartoe toereikend, is de vraag en zo nee, wat dient er dan eventueel bijgestuurd te worden, ook landelijk? Help ons als het nodig is Den Haag te bestoken.

Een ander punt aangaande de arbeidsmarkt is voor 50PLUS de voortschrijdende robotisering en automatisering. Het college stelt dat ook, maar hoe daarop te anticiperen, daar lezen we niet al te veel over. Daarom de vraag: is het college voornemens een studie uit te laten voeren naar de gevolgen van de automatisering en robotisering voor de arbeidsmarkt in de Euregio? Voor 50PLUS mag daar een budget voor gereserveerd worden.

Voorzitter, onnodig te zeggen dat het Midden- en kleinbedrijf (MKB) als banenmotor gekoesterd moet worden en de € 3 miljoen die daarvoor uitgetrokken worden juicht 50PLUS toe. Wij kunnen daarmee akkoord gaan evenals met de stevige aanpak om extra middelen voor de ontwikkelingen van VDL Nedcar, om dat door te laten gaan, waarbij we wel de leefbaarheid van de directe omgeving nadrukkelijk moeten garanderen.

Voorzitter, een stokpaardje van 50PLUS is de Campus Vrijtijdseconomie. De ontwikkelingen op het gebied van toerisme door de gedeputeerde in diverse Commissievergaderingen toegelicht, hebben er zelfs toe geleid dat hij het woord campus ook al in de mond neemt. Het pand had hij nog niet aangekocht, maar de gang van zaken is van dien aard dat het erg hoopvol is. Indien nodig, behoudt 50PLUS zich het recht voor hier bij de begroting 2018 nader op terug te komen, met name als financiële middelen noodzakelijk zijn.

Aangaande de economische ontwikkeling van het vliegveld het volgende. De brief die de portefeuillehouder gestuurd heeft, 27 juni jl., geeft duidelijkheid over de laboratoriumfaciliteit op Maastricht Aachen Airport (MAA). Duidelijk is dat het geen Europese regelgeving is die die faciliteit belemmert zoals aanvankelijk gemeld. Het is een puur Nederlandse aangelegenheid, geregistreerd door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Om MAA goed toe te rusten, is overleg nodig, echter gelet op de participanten genoemd in de brief, zal dat niet voortvarend gaan volgens 50PLUS,

maar is er ook extra geld nodig om de laboratoriumfaciliteit te realiseren? Dan moet dat beschikbaar worden gesteld. De keuze voor een vliegveld betekent voor 50PLUS ook dat je het volledig toerust en een volledig toegerust vliegveld realiseert. Indien nodig behouden wij het recht voor om bij de begroting 2018 daar nader op terug te komen en met name te bekijken of we financiële middelen beschikbaar moeten stellen.

Limburg voor elkaar. De Kaderbrief Onderwijs. Hierin wordt de onderwijsinfrastructuur naar voren gebracht. 50PLUS vindt dat onderbelicht is gebleven dat nu mbo-leerlingen vrij kunnen reizen, zij een grotere range hebben, waardoor meer onderwijsinstellingen binnen hun bereik liggen. Vooral in Midden-Limburg is te constateren dat Eindhoven een zeer gewilde studieplaats is. De mbo-scholen in Midden-Limburg, hebben waarschijnlijk door gebrek aan concurrentie in het verleden, hun taak niet naar wens van leerlingen en ouders ingevuld, waardoor veel leerlingen naar Eindhoven gaan. Als onderwijsinstellingen zo belangrijk zijn voor de ontwikkeling van de gemeente en de regio, vindt het college dan ook dat er ingegrepen moet worden in deze ontwikkeling? En zo ja: wat wordt die ingreep dan?

Voorzitter, steeds meer komt naar voren, los van alle inspanningen, dat chronische armoede, ondanks een dalende trend, onder 50-plussers zonder baan en eenoudergezinnen hardnekkig blijft. Bij kinderen tot 12 jaar verblijft 1 op de 9 in een armoesituatie. Een lastige situatie waarin de Sociale Agenda niet direct of een voldoende antwoord heeft. Neemt niet weg dat er wel wat aan moet gebeuren en de vraag aan de verantwoordelijk gedeputeerde: heeft u een richtinggevende gedachte of plan wat we hieraan moeten doen en moet er geld bijgeraamd worden? Het is niet van harte, maar als het voor dat doel is, dan zullen we het toch moeten doen denk ik.

Het leven in Limburg, het monumentenbeleid. Voorzitter, € 5 miljoen is extra daar naartoe gegaan om knelpunten op te lossen. 50PLUS zal bestuderen of dat toereikend is want de aangedragen projecten waren toch royaal meer dan de € 5 miljoen die uitgetrokken is. Dus wie weet, komen we hier bij de begroting ook op terug.

En dan de gang van zaken tussen Sociaal Historisch Centrum Limburg (SHCL) en Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL). Het is nog steeds niet duidelijk hoe het daar naartoe gaat, ook na de antwoorden op vragen die we gesteld hebben. Er is een kwartiermaker, er lopen procedures vanwege bezwaren op subsidiebeschikking en rond de verkoop van de Andrieskapel, onder andere de eigendomsverhoudingen. Voortvarend gaat het niet en 50PLUS verwacht van het college een notitie voor de begrotingsbehandeling met een duidelijke marsroute om tot resultaten te komen.

De energie in Limburg, de energietransitie. Recent zijn vele publicaties verschenen over de transitie in de auto-industrie aangaande alternatieven voor benzine en diesel. Een brandstof daarbij is waterstof, al of niet gecombineerd en in een bepaalde vorm, mierenzuur. In Groningen zijn de eerste commerciële tankstations al geopend. 50PLUS heeft al meerdere malen bepleit ook in Limburg actief deze ontwikkelingen op te pakken. Ook de motie 762, Power to gas, sluit aan bij die ontwikkelingen. Over financiering van experimenten en/of onderzoeken lezen we niet veel voorzitter en dat is jammer. Binnen de uitwerking van de visie Chemelot 2025 dient volgens 50PLUS geld beschikbaar te stellen voor experimenten op het gebied van de ontwikkeling op dit vlak en de vraag is: komen die euro's er en kunnen we dat toezien?

Limburg verbonden. Voorzitter, eerst het klein leed, het grote kleine leed. Vele ouderen zijn van hun vertrouwde buslijn kwijtgeraakt en velen hebben in de Commissie ingesproken om die terug te krijgen. De gedeputeerde heeft aangegeven voor het eind van het jaar hen daar nader over te informeren.

Vraag is: kan dat voor de begrotingsbespreking? Wie weet kunnen we nog bijsturen als blijkt dat met een paar centen enkele buslijnen te redden zijn.

Verder voorzitter de N266, de SP had het er net ook al over. Die kan, zeker nu er voor de A2 een besluit is genomen dat de files vanaf Weert nog langer zullen worden, die weg komt in een ander daglicht te staan. 50PLUS heeft al vragen gesteld over het aanpassen van het Statenvoorstel waarin de Brabantse ontwikkelingen totaal zijn geschrapt, maar nu stellen we de vraag nog nadrukkelijker. Voorzitter, nu is het nodig de N266 zo aan te pakken dat een extra aanbod van verkeer, wat er ongetwijfeld zal komen als de ontwikkelingen in Brabant afgerond zijn en de files in Weert alleen maar langer worden, dat deze weg dat extra aanbod kan verwerken want die krijgt het toch over zich heen en tevens dat de bewoners die dichtbij die geplande weg wonen er geen last hebben. Voor 50PLUS betekent dat een ander traject en een directe aansluiting op de A2. Begrotingstechnisch zal daar rekening mee gehouden moeten worden.

Tot slot voorzitter, Limburg onbegrensd, het versterken van het buurlandenbeleid.

De voorzitter: Ja, de heer Schaminée.

De heer Schaminée (SP): Ja voorzitter. De heer Van der Linden had vast wel verwacht dat ik op dat punt even naar hem toe kwam. Interessant wat u voorstelt, maar zegt u nou eigenlijk: we kunnen misschien beter helemaal opnieuw beginnen, gezien de actuele ontwikkelingen?

De heer Van der Linden (50PLUS): Ja kijk, als we opnieuw beginnen iets is van: we lopen het risico dat we niet doorgaan, dan niet, maar als opnieuw beginnen is: wij zien dat er een aantal ontwikkelingen zijn en we concluderen dat het huidige voorliggende plan die punten niet op zal lossen, dan denk ik dat het misschien ook nog wel een optie zou zijn.

De heer Schaminée (SP): Oké, dat wordt interessant na de zomer denk ik dan.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van der Linden.

De heer Van der Linden (50PLUS): Limburg onbegrensd. Het versterken van het buurlandenbeleid voorzitter, daar kom ik via dat punt op een ander stokpaardje van mij, namelijk de pensioenen. Via de UM, afdeling ITEM is op 29 juni jl. een persbericht uitgestuurd 'Obstakels wegnemen voor grenswerkers'. Hoe doe je dat? En daarbij komt ook het onderwerp pensioenen ter sprake. In het vakblad Grens Overschrijdend Werken (GOW) heeft de heer Essers daar een artikel aan gewijd, over de ongelijke behandeling van gepensioneerden in de EU. Er wordt aan gewerkt, horen wij vaker, maar hoe worden deze problemen concreet opgelost? Wordt het niet eens tijd dat de Provincie een actieplan samenstelt waarlangs daadwerkelijk gewerkt gaat worden om een aantal problemen echt de wereld uit te helpen? Congressen is leuk, maar uitvoering is beter.

En tot slot voorzitter over de herindelingen. 50PLUS blijft er klip en klaar. Wat de machobestuurders van Sittard-Geleen en Venlo ook in de strijd gooien, heringedeeld wordt er niet volgens ons. Dank u.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Van der Linden. Het woord is aan de heer Van den Akker van de VVD. Aansluitend mevrouw Plusquin van de Partij voor de Dieren.

De heer Van den Akker (VVD): Mijnheer de voorzitter. Deze warme lente brengt een degelijke Voorjaarsnota. Limburg wordt nu ruim 2 jaar bestuurd door een coalitie waarin de VVD de rechterpoot

van een vijfpartijenverbond is en hoewel er geen pot met goud staat aan het eind van deze regenboog, is de lucht aardig opgeklaard nu Limburg uit de crisis is. Limburg heeft veerkracht laten zien, zeker als je kijkt naar de ontwikkeling van de afgelopen 150 jaar, een mijlpaal die dit voorjaar op 11 mei passend gevierd is. We zijn blij als VVD vanavond ook onze voormalig volksvertegenwoordigers in het zonnetje te zetten en kijken uit naar de theatervoorstelling voor 150 jaar Limburg bij enkele zomerfestivals die onze provincie rijk is. We zien in het kader van de Grenslandagenda ook uit naar de discussie over een nieuw statuut voor Limburg om waar nodig gemandateerd optimaal rijkstaken bij grensoverschrijdende zaken te kunnen uitvoeren. Het statuut is inmiddels op weg naar de staatscommissie Remkes.

Bij deze Voorjaarsnota richt de VVD zich vooral op economie en mobiliteit, op banen en op wegen dus, maar eerst de afrekening van deze nota. De VVD is blij met een extra impuls van € 5 miljoen rond de restauratie van onze monumenten en € 3 miljoen in het Limburgse MKB, maar wat betekent dit concreet voor het MKB? Toch kwam er bij de presentatie van deze Voorjaarsnota een soort winstwaarschuwing van het college dat de Provincie geen nieuwe gemeentelijke projecten meer zou willen cofinancieren. Bij navraag bleek dat dit vooral nieuwe beleidskaders betreft en dat ook bij bestaande afspraken bepaalde partners onvoldoende in zijn staat zijn geweest de gewenste capaciteit, bestuurlijke wil of middelen te leveren. Als voorbeeld werd genoemd de verbouwing van het Theater aan het Vrijthof, welk traject 3 jaar speelt en nog steeds met een gemeentelijk tekort zou kampen. Toch heeft de VVD vernomen dat de verbouwing al begonnen is. Het Theater is al grotendeels dicht. Hoe zit het nu en hoe staat het met de ontwikkeling van de nieuwbouw Mosae Vita bij het Maastrichts Expositie en Congres Centrum (MECC) in Maastricht?

Wat betreft energie streeft de Provincie naar een dekkend financieringsinstrumentarium voor de verschillende doelgroepen en ontwikkelfasen van energieprojecten. Vraag: is dit nou een structurele oplossing en is deze toekomstbestendig? De energietransitie heeft effect op 40% van het bruto nationaal product in Noordwest-Europa en zo ook hier. De nota stelt ook dat met de uitwerking van de visie Chemelot 2025 bedrijven, overheden en kennisinstellingen stevig aan de slag zijn. Lukt dit wel voldoende, daar grote delen van het Chemelotterrein in handen zijn van buitenlandse bedrijven, de Saudi's? We moeten blijven investeren in de campusontwikkeling en kijk naar wat er de afgelopen 6 jaar gebeurd is met het aantal kenniswerkers, banen en innovatie. Stilstand zou daarin achteruitgang betekenen, maar door mét het Rijk te investeren in kennis, campussen, investeren we met goede infrastructuur ook aan de mensenbinding in onze regio.

Limburg zit in de top 3 met laagste werkloosheid en de regionale economie groeit als kool. Zo meldde ook vanochtend nog Dagblad De Limburger dat de economie bovengemiddeld groeit en Limburg koploper is qua daling van de werkloosheid, net als het aantal arbeidsplaatsen bij VDL NedCar en dankzij robotisering zijn er hier juist meer banen gekomen. Zie ook de mooie instroom van 1250 mensen vanuit de Werkloosheidswet (WW) en de bijstand.

Gelukkig vliegen de lappen grond voor bedrijven de deur uit, ruim 89 hectare in 2016 aan kavels is verkocht, goed voor 3000 nieuwe banen, maar ook het werken over de grens zit in de lift. Met de lancering van de app GrenzJobs heeft onze fractie, samen met liberale collega's over de grens en in Venlo, in Nordrhein-Westfalen de aanzet gegeven om makkelijker aan weerszijden van de grens aan de slag te gaan en die verantwoordelijkheid om ook daar een baan te zoeken die bij je past, die kun je de Limburger echt wel toevertrouwen.

De inmiddels verbeterde conjunctuur laat werkloosheidscijfers zien die in alle categorieën dalen, maar die voor 45-plussers helaas nog het traagst en het meest gering. Want deze groep werkzoekenden

profiteert het minst van de economische ontwikkeling en krijgt ook nog te maken met de spagaat van enerzijds ongewenst of afgeschreven zijn met 50 en anderzijds juist langer te moeten doorwerken tot de verhoogde pensioenleeftijd van 67 jaar. Voor de invulling van de 120.000 vacatures en de aanpak van de werkloosheid kondigen Gedeputeerde Staten terecht een aanvalsplan arbeidsmarkt aan, maar hoe ziet dit eruit en wat is het kader voor die € 3,5 miljoen extra? Het aanvalsplan heeft onder andere een extra accent op de bestrijding van werkloosheid onder ouderen. De derde tranche van de 45plus-regeling is inmiddels volledig besteed, waarmee ruim 1300 45-plussers een scholings- of begeleidingstraject volgen, maar dat moet nog vervolgd en uitgebouwd worden want die 45-plussers doen er meer dan een jaar over om nieuw werk te vinden, terwijl de meeste mensen van een jongere leeftijdscategorie, ongeacht opleiding, makkelijker binnen een jaar een baan vinden. Ook werkgevers moet het bewustzijn versterkt worden om 45-plussers aan het werk te zetten. Ze kunnen het en zij verdienen het en de arbeidsmarkt moet daarom gezamenlijk aangepakt worden door de Provincie en gemeenten. Bij veel gemeenten leeft het besef onvoldoende wat het terugbrengen van het aantal bijstandsgerechtigden oplevert en gemeenten dienen aangemoedigd te worden om het aantal bijstandsgerechtigden te beperken om zo een effectievere matching van vacatures te bewerkstelligen. Maatregelen van gemeenten om de instroom te beperken moeten worden beloond, zeker in de 45-pluscategorie en ook de banenafspraken met het Rijk en de sociale partners om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen, moet deel van dit aanvalsplan uitmaken. De VVD-fractie dient zodoende een amendement in om een aanvalsplan van de Limburgse arbeidsmarkt met onder andere als speerpunt de bestrijding van werkloosheid van 45- tot 67-jarigen en het benutten van beschikbare banen over de grens en dus maatregelen van gemeenten om de instroom van bijstandsgerechtigden te beperken en de uitstroom te bevorderen worden beloond en wij vragen dus ook dat daar rond een Statenvoorstel wordt voorgelegd dit najaar.

De voorzitter: De heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Voorzitter kan de heer Van den Akker uitleggen wat hij bedoelt met het beperken van de instroom in de bijstand? Ik kan me niet voorstellen dat de VVD zegt dat we hier drempels moeten gaan opwerpen om te voorkomen dat mensen in de bijstand komen door bijvoorbeeld hogere eisen te stellen aan wat je aan eigen kapitaal mag hebben, maar ik neem aan dat hij toch iets heel anders bedoelt want dit komt wel heel raar over.

De heer Van den Akker (VVD): Nee voorzitter, als gemeenten hun arbeidsmarktbeleid zodanig vormgeven dat meer mensen aan het werk kunnen blijven, bijvoorbeeld via omscholing en dat ze niet van de WW in de bijstand terechtkomen en de gemeenten daartoe ook gestimuleerd worden, dan is dat natuurlijk winst.

De heer Housmans (PVV): Zou u dan alstublieft uw amendement willen omschrijven dat daaruit blijkt dat dat acties zijn op het gebied van het stimuleren om te werken en niet het opwerpen van drempels voor de bijstand? Want dat is wat ik nu lees.

De heer Van den Akker (VVD): Nee voorzitter, er is geen sprake van het opwerpen van nieuwe drempels, er is eerder het wegnemen van gemeenten voor drempels.

De heer Housmans (PVV): Dan is dat helder.

De heer Van den Akker (VVD): Nee voorzitter, in het amendement wordt voorgesteld om maatregelen om de instroom in de bijstand te beperken en de uitstroom te bevorderen, dat die worden

beloond. Dus dat betekent gewoon zoveel mogelijk mensen aan de slag en uit de bijstand. Positief geformuleerd.

Voorzitter, ik ga verder. Wat betreft infrastructuur dient de VVD een motie in voor de spitsstroken op de A2 Weert-Eindhoven, nu er van rijkswege geen schot in de zaak lijkt te zitten ondanks de scherpe uitspraken bij het Debat van het Zuiden op 11 maart jl.. Ons coalitieakkoord in Limburg rept niet voor niets van een slimme aansluiting van knelpunten op rijkswegen op het regionale wegennet en het vorige week breed omarmde voorstel van de VVD-fractie bij monde van collega Heuvelings bij de jaarrekening om bij rijksinfraprojecten vanuit de Provincie voor te financieren kan hierbij als aanjager dienen, zodat de A2 toch snel verbreed kan worden en de motie roept dan ook op dat de Tweede Kamer versnelde aanleg van spitsstroken aan de A2 Weert-Eindhoven mogelijk maakt, onderdeel uitmakende van een programma aan mobiliteitsmaatregelen voor heel Zuid-Nederland en dat Gedeputeerde Staten de lobby hiertoe actief voortzetten. Dat wat betreft infrastructuur op rijksniveau.

Wat betreft Limburg kondigt het college een Roadmap Mobiliteit aan. Maar waar is the road? De VVD maakt zich grote zorgen over de wegeaanpak. Hit the road, Eric! De Buitenring is dan hopelijk eerder klaar, maar wat betreft Provinciale wegen boert het college eerder achteruit dan vooruit. Er komt met deze gedeputeerde lijkt het wel geen meter asfalt bij, de fietssnelwegen daargelaten. Zie de N271 bij Gennep, de N280 bij Baexem en ik kan nog wel een aantal voorbeelden noemen en dan laten we het dan maar niet hebben over de N595 bij Wittem en de N598 van de Hut naar de Plank.

De voorzitter: Ja, de heer Schaminée.

De heer Schaminée (SP): Voorzitter, toch even op die punten. De heer Van den Akker heeft gelijk wat hij zegt hè, sommige Provinciale wegen zijn misschien wat vertraagd, maar dat komt niet door deze gedeputeerde. Dat komt door de Staten die op eigenlijk al die trajecten vertraging opwerpen, nieuwe wensen, nieuwe eisen hebben, het uitstellen. Ik ben daar zelf ook onderdeel van, 1 van die personen, maar ook collega's. Dus dat is aan de Staten, daar kan deze gedeputeerde niks aan doen. Ik wil het maar even gezegd hebben.

De heer Van den Akker (VVD): Ja, dus als Staten kunnen we ook echt de oplossing aandragen voorzitter en dan kom ik zo met een amendement.

De voorzitter: Oké. Dan de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja voorzitter, bij het lezen van de Voorjaarsnota, dacht ik nog: die reflex naar asfalt die benoemd werd, waar vinden we die nou terug? En ja, daar is ie dan. De inspreker die die reflex naar asfalt meteen etaleert, een honger naar meer bestrating door middel van asfalt.

De heer Van den Akker (VVD): Gelukkig zijn die er nog voorzitter.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dat is een treurige ontwikkeling helaas en ik kan het college alleen maar complimenteren met het feit dat het die reflex wil tegengaan en ik vraag de heer Van den Akker dan ook: is niet de oplossing, het uiteindelijke doel, het probleem dat je wilt tackelen, veiligheid creëren, leefbaarheid toevoegen, is dat niet hetgeen waarom we wegen aanleggen en niet die wens om asfalt? Deelt u die mening niet en is dat niet de essentie die hier verwoord stond in het stuk in de Voorjaarsnota?

De heer Van den Akker (VVD): Voorzitter, het gaat om de balans. Het college verzoekt het Rijk terecht om de verbreding van de A2, de A67, de A76, maar het neemt gewoon in deze Voorjaarsnota gas terug met de zin: dat om te kiezen voor de kwaliteit van ons mobiliteitssysteem centraal te stellen in plaats van reflex naar meer asfalt naar autogebruik. Ja, kom daar eens mee aan in Den Haag. Zo komt die verbreding van rijkswegen er natuurlijk nooit.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Voorzitter, een goed beargumenteerde reden om bij de A2 spitsstroken toe te voegen is fantastisch, dat is een oplossing voor een probleem, maar de wens om die reflex te blijven benadrukken en bij iedere weg en bij ieder project te roepen dat asfalt de oplossing is, alstublieft VVD, stop daar nou gewoon mee, trek het amendement in en hou op met die flauwekul.

De heer Van den Akker (VVD): Voorzitter. U heeft het amendement nog niet eens gehoord. Het gaat namelijk om de balans en wat het college hier voorstelt, is door te verwijzen naar een reflex naar meer asfalt, het asfalt automatisch op achterstand te zetten, terwijl het natuurlijk gaat om de doorstroming te bevorderen en dat gaat er bij de VVD dus echt niet in, zoals het nu in de Voorjaarsnota staat want je creëert eigenlijk een nieuwe vorm van schaarste voor mobiliteit. Eenzijdig de OV-kaart trekken en andere oplossingen ongewenst verklaren, daar tekenen wij niet voor.

De voorzitter: Oké. Dan de heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Ja voorzitter. Het kleine debatje tussen de heer Kuntzelaers en de heer Van den Akker liep net wat heel leuks op. Mijnheer Van den Akker, bent u het, ondanks dat wij het af en toe verschillen over het idee van wat gezond is en niet, met de PVV eens dat als je met je gezicht achter een uitlaat van een auto zit, dat dat niet echt heel erg prettig is en niet goed is voor je gezondheid?

De heer Van den Akker (VVD): Als je in de file staat zeker niet.

De heer Housmans (PVV): Dus u bent het ook met de PVV eens inderdaad dat een doorstromend verkeer doordat er ruime wegen zijn, beduidend beter is voor de leefomgeving dan een versmalde weg waarbij alleen maar file staat?

De heer Van den Akker (VVD): Nou ja, daarom pleiten wij natuurlijk her en der ook voor wegverbreding, voor een betere doorstroming, voor meer rondwegen enzovoort.

De heer Housmans (PVV): Kijk en dat is exact de reden waarom wij elkaar vinden en wij dit mee ondertekenen, waar we het oneens zijn met de opmerking van net.

De voorzitter: Oké.

De heer Van den Akker (VVD): Dank daarvoor. Ik zal het nog kort toelichten want ik was nog niet aan het amendement van de VVD toegekomen, maar het gaat dus om het vinden van de balans. En als je alleen maar de OV-kaart trekt, is dat niet alleen slecht voor de economie, maar ook in strijd met wat de burger wil, namelijk gewoon kunnen kiezen voor welke mobiliteit je het beste past en dat is ook liberaal, dat is gewoon vrij en gelijkwaardig kiezen voor verschillende opties van mobiliteit. Het past dus niet in onze ambitie om daarbij de lobby tegen het Rijk in te zetten met een betoog tegen asfalt. Een zeer sterke groei van de OV-capaciteit voor bovenlokale afstanden loopt immers vast omdat de huidige spoorcapaciteit dit niet aankan en realisme dwingt dus tot meerdere keuzes tot investering in de basisinfrastructuur, of die nu op rails of op de rolletjes loopt en goede voorbeelden van

gedragsbeïnvloeding uit het mobiliteitsprogramma SmartwayZ Zuidoost-Nederland, leren dat ook meer asfalt nodig is. Het gaat dus om de balans van verkeersveiligheid, openbaar vervoer, vervoer over de weg, vervoer over de lucht en vervoer over het water. Smart mobility heeft de komende jaren gewoon experimenteer- en ontwikkelruimte nodig en zodoende het amendement dat daarbij ook nog eens oproept om de experimenten voor dynamische maximumsnelheden op Provinciale wegen, zoals we die in Brabant zien, ook in Limburg te gaan testen. Het amendement luidt dus om, voorzitter en dan rond ik af, de zin 'Een 2^e lijn is dat we kiezen om de kwaliteit van ons mobiliteitssysteem centraal te stellen in plaats van de reflex naar meer asfalt voor autogebruik' te wijzigen in: 'Een 2^e lijn is dat we kiezen om de kwaliteit van ons mobiliteitssysteem centraal te stellen, waarbij een evenwichtige aanpak vereist is. Je hebt ook capaciteit op de weg (asfalt) nodig om de samenhang van alle mobiliteitsconcepten de ruimte te geven. Dat betekent ook experimenteren met dynamische maximumsnelheid op provinciale wegen'. Voorzitter, met deze voorstellen wil de VVD deze Voorjaarsnota, waarin de uitvoering centraal staat, nog degelijker maken opdat onze provincie nog mooier wordt dan ze al is. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Van den Akker. Het woord is aan mevrouw Plusquin van de Partij voor de Dieren. Aansluitend de heer Vaessen van D66.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, vorige week hebben we een nieuw dieptepunt mogen beleven in de MAA-story. De Provincie gaat vechten tegen windmolens. Als een Don Quichot, de ridder van de droevige figuur. L1 berichtte er al over: niet ver van de grens, in Bassenge, wordt een windmolenpark opgericht en het Provinciebestuur voelt zich nu genooddaakt om naar de rechter te stappen vanwege de belangen van MAA. Er moeten zoveel mogelijk vliegroutes vrij blijven. Kortom, je gaat als Provincie voor een heel concreet stukje duurzame ontwikkeling liggen en waarom? Vanwege een zieltogende luchthaven. Zieltogend, want de passagiersgroei gaat eraan voorbij. Er is zelfs een stevige daling van passagiers en vracht, zo konden we vorige week vernemen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Dat voorzitter, is dan de positie waarin je terecht bent gekomen, als Provincie, door, met kunst en, ik zou zeggen nog maar bitter weinig vliegwerk deze luchthaven op de been te houden. Wat dit duidelijk maakt, is dat de ruimte die de luchtvaart inneemt veel groter is dan je op het eerste gezicht zou denken, die reikt nu al tot over de grens, en dat er indirecte kosten zijn. In de wijde omgeving van een vliegveld kan er kennelijk niet, of minder gebouwd worden vanwege die veiligheid. Ik hoor steeds mensen er doorheen praten.

De voorzitter: Ik ga het nog een keer vragen aan de leden van Gedeputeerde Staten om niet te veel met elkaar te praten. Het is voor de spreker echt zeer hinderlijk dus ik stel voor... Het woord 'fluisteren' is niet uitgevonden, maar zou hier van toepassing moeten zijn. Dank u.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel. Voeg daar ook nog eens de geluidsoverlast in de directe omgeving en daarbuiten aan toe. Om over de CO₂-ruimte die de vliegtuigen innemen nog maar te zwijgen. Een procedure tegen windmolens vanwege een zware klimaatvervuiler als de luchtvaart, hoe diep kun je zakken als Provincie, op de CO₂-schaal?

We hebben nu een concreet voorbeeld van de indirecte kosten van de luchtvaart. In dit geval de veiligheidskosten die op de maatschappij worden afgewenteld omdat er in de omgeving geen windmolens kunnen worden gebouwd, maar dat zijn niet de enige indirecte kosten. Denk aan de waardedaling van woningen in de omgeving en de kosten van geluidsisolatie. Denk aan de bestrijdingskosten van de CO₂-emissies, die immers moeten dalen volgens het Parijsakkoord en andere vervuilende emissies. Denk aan de kosten van de weginfrastructuur die naar en van het vliegveld nodig is. Zou het niet goed zijn om al die kosten eens in beeld te brengen en die met de

baten te vergelijken? Daar is een wetenschappelijk geaccepteerd instrument voor, de maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA), vermoedelijk wel bekend. Die is nu al verplicht om uit te voeren voor onder andere wegprojecten. Wij dienen daarom een motie om zo'n MKBA voor MAA uit te voeren. Voorzitter, ik zou willen zeggen: hoe kun je daar tegen zijn? Zeker nu we als Provincie bij het in stand houden van die luchthaven zo nadrukkelijk in beeld zijn.

Voorzitter, terugkomend op windenergie. De Partij voor de Dieren doet liever wel iets positiefs op de CO₂-schaal. En dan moeten we het helaas hebben over nog een ander droevig nieuwsfeit. Namelijk dat de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), een dienst van het Ministerie van Economische zaken, dus eigenlijk de Minister van Economische Zaken, zojuist de Provincie Limburg stevig op de vingers heeft getikt voor het schrikbarend achterlopen bij het halen van de windenergietaakstelling voor 2020. Die taakstelling is afgesproken in Interprovinciaal Overleg (IPO)-verband met het Rijk. Limburg heeft in 2016 nog maar afgerond 13% daarvan gerealiseerd en bungelt daarmee ver onderaan, de op 1 na slechtste provincie scoort al 36%. De RVO signaleert dit nu voor het 2^e jaar op rij en heeft ook gekeken naar de plannen die er nog liggen. Ook die zijn als onvoldoende beoordeeld. Het eindoordeel van de RVO is dat het onwaarschijnlijk is dat Limburg de taakstelling zal halen. Daarmee heeft Limburg het slechtste rapportcijfer van alle provincies. Ik heb een aantal collega's horen uitspreken dat we de taakstellingen gaan halen, maar ik wil erop wijzen dat het rapport op 21 juni is uitgekomen. Dus het rapport Wind op Land.

In het POL 2014 staat dat de Provincie, die tot nu toe alles aan de gemeenten overlaat, zelf de touwtjes in handen zal nemen zodra duidelijk is dat de taakstelling niet wordt gehaald. Dat moment is nu overduidelijk aangebroken. Daarom dienen we een motie in om onszelf als Provincie aan die belofte te houden.

En dan nog een punt waar we beschamend onderaan bungelen, de biologische landbouw. In Limburg wordt op slechts 1,8% van het landbouwooppervlakte biologisch geproduceerd. Ter vergelijking, Flevoland heeft 10%. Er is een sterk toegenomen vraag naar biologische producten, er dreigt zelfs een tekort te ontstaan. Wij steunen dan ook van harte de motie die Groen Links daarvoor heeft ingediend... Samen met de PvdA, de SP en GroenLinks hebben bedacht. De periode van 2 jaar omschakelen, staat de ontwikkeling van biologische landbouw enorm in de weg. De verdiensten lopen tijdelijk zwaar terug. In die periode moet de bodem geschikt worden voor biobouw, en die verbetering van de bodemkwaliteit heeft op zich al een groot maatschappelijk voordeel. Daarvoor is financiële steun heel erg op zijn plaats. Er is nu dan wel via LLTL2 (Limburgse Land- en Tuinbouw Loont 2) ondersteuning voor bestaande bioboeren, om hun productassortiment en marktkansen te vergroten, maar het zal er ook en vooral om gaan te zorgen dat gangbare boeren, die daarvoor kiezen, ook kunnen overschakelen op biologisch. Voorzitter, ik zou nog in kunnen gaan op de andere maatschappelijke voordelen van biolandbouw, niet alleen voor de bodem maar ook voor de biodiversiteit, de waterkwaliteit, het landschap en het dierenwelzijn, maar ik denk dat dit inmiddels al algemeen bekend is. Niet voor niets is de motie Claessens breed gesteund. De partijen, die indertijd de motie Claessens, voor stimulering van biologische landbouw hebben ingediend, zouden dat nu ook moeten doen want het is nu de hoogste tijd om concrete stappen te zetten. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. U mag even blijven staan sorry. Ja, het woord is aan de heer Schaminée voor een interruptie.

De heer Schaminée (SP): Ja, dank u wel voorzitter. Ik was de motie Inhalen achterstand windenergie aan het lezen en ik hoorde mevrouw Plusquin ook wat andere dingen zeggen op het gebied van duurzaamheid, dat het allemaal niet vlot genoeg ging en dat er veel meer moet gebeuren. Dat zijn we

natuurlijk helemaal met elkaar eens, maar ik vraag me dan toch af: waarom heeft de Partij voor de Dieren vorig jaar dan niet het aanvalsplan Asbest en Energie gesteund, waarin er miljoenen werden geïnvesteerd in de verduurzaming van Limburg? Dat is toch een heel goed begin om die verduurzaming op te starten? Dat kan ik gewoon niet met elkaar rijmen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja voorzitter, daar hebben we uitgebreid over gediscussieerd. Wij vonden dit plan te weinig ambitieus en we stonden er niet alleen in.

De heer Schaminée (SP): Ja, te weinig ambitieus, daar kun je over van mening verschillen, maar je zult ergens moeten beginnen en we zullen de gedeputeerde moeten vragen hoeveel miljoenen erin zitten, maar je zult ergens moeten beginnen. Miljoenen in verduurzaming en de Partij voor de Dieren stemt tegen, maar schreeuwt nu: het gaat allemaal niet vlot genoeg. Dat vind ik dan niet consequent.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dat is niet mijn persoonlijke mening, maar het rapport van de RVO, Wind op Land, recent uitgekomen, 21 juni, ik kan u helpen door pagina 6 en pagina 65 te noemen. Het is de mening van de RVO en het is misschien goed om het daar eens in gezamenlijk verband over te hebben. Ik wacht eerst de reactie van de gedeputeerde af daarover.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan is het woord aan de heer Vaessen van D66. Aansluitend de heer Van Rey van Volkspartij Limburg.

De heer Vaessen (D66): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, de focus op uitvoering. Voor D66 sluit dit naadloos aan op onze bijdrage van vorige week tijdens de jaarrekening. U herinnert zich vast het duimpje nog van collega Van Wageningen, al was het maar omdat collega Van Rey dat duimpje in zijn betoog nog even heeft voortgezet. Kern van de boodschap van D66 vorige week was: de Limburgers moeten merken wat de Provincie doet. Het komt dus aan op uitvoering, precies daarop zet de Voorjaarsnota in en u begrijpt dat wij die inzet onderschrijven.

Een voorbeeld van waar straks echt de schop de grond in moet, is de stedelijke ontwikkeling, die bal ligt natuurlijk net zo goed bij de gemeenten als bij ons. D66 juicht in elk geval toe dat er inmiddels ook convenanten zijn met de wat kleinere steden. De Provincie levert maatwerk passend bij de opgaven van de verschillende gemeenten, D66 vindt het goed dat er extra middelen worden vrijgemaakt voor structuurversterkende ontwikkelingen in kernen met een regionale functie. Graag worden we geïnformeerd over de voortgang en realisatie. Kan het college toezeggen dit te doen en melden in welke frequentie?

Voorzitter, het gaat goed met de Limburgse economie. De Brightlands Campussen blijven zich ontwikkelen en de koppeling met het mbo en het MKB begint steeds meer gestalte te krijgen. Kan het college over deze aspecten nog eens uitgebreider separaat rapporteren, bijvoorbeeld middels een informerend stuk of een notitie? D66 wil graag in beeld krijgen welke initiatieven er worden ondernomen op en rond de verschillende campussen met betrekking tot de ontwikkeling en aansluiting van het mbo en het MKB.

Het Statenvoorstel met betrekking tot financieringsinstrumentarium voor venture capital zien we met belangstelling tegemoet. Het op weg helpen van spin-offs en start-ups van de campusontwikkelingen is een belangrijke stap naar het verankeren van de Brightlands Campussen in het totaal van de Limburgse economische structuur. Daarnaast ondersteunt D66 het beschikbaar stellen van extra middelen voor het MKB, binnen de lopende programma's.

De ontwikkelingen rondom VDL Nedcar zijn heel positief voor de Limburgse werkgelegenheid, de Provincie speelt een belangrijke rol in de totale samenwerking met VDL, de gemeenten Echt-Susteren en Sittard-Geleen en het Rijk, van ruimtelijke aspecten tot en met HRM, om te komen tot het versterken van de duurzame concurrentiepositie en de duurzame verankering van VDL in Born. Voorzitter, de groei van het aantal arbeidsplaatsen in Limburg, met VDL Nedcar als voorbeeld voorop stelt Limburg voor een grote opgave, D66 durft wel te stellen dat dit de belangrijkste Limburgse opgave is voor de komende jaren. Hoe gaan we die arbeidsplaatsen invullen? Met Limburgers die nu nog op school zitten, Limburgers die zonder baan zijn komen te zitten, Limburgers die nu nog niet naar vermogen participeren op de arbeidsmarkt en met nieuwe Limburgers die nog bezig zijn met een proces van inburgering in de Limburgse samenleving. Het kan toch niet zo zijn dat we straks eindelijk de werkgelegenheid hebben waar we sinds de mijnsluitingen om vragen, maar dat we die vacatures niet ingevuld krijgen? Zeker in combinatie met de wetenschap dat er nog te veel mensen om allerlei redenen niet optimaal participeren of kunnen participeren. Om duurzaam de vitale vestigingsfactor Human Capital op orde te krijgen, is er dus werk aan de winkel. Dat geldt niet alleen voor de grote jongens, maar ook voor de lokale en regionale MKB'ers hebben moeite met het vinden van geschikte mensen voor het werk dat er gedaan moet worden.

Een Provinciale rol is vanuit de economische en sociale structuurversterkende agenda's evident. Met het oog op de vestigingsfactor enerzijds, maar vooral ook voor de Limburgers zelf. Mensen die optimaal kunnen participeren, zitten lekkerder in hun vel, zijn gezonder, voelen dat ze ertoe doen, dat ze meetellen, ze hebben contact met elkaar, versterken zo de cohesie in, en voelen zich onderdeel van onze Limburgse samenleving.

Limburgse initiatieven op alle mogelijke schaalniveaus die een bijdrage leveren aan de aanpak van positieve gezondheid, arbeidsparticipatie, aanpak van de mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt zijn van grote betekenis in deze opgave. D66 roept het college op open te blijven staan voor experimenten en partners de ruimte te bieden en te ondersteunen. Het is een continu ontwikkelingsproces waarin voortdurend geleerd wordt door trial-and-error en door kennisdeling. Als Staten zullen we dan wel moeten accepteren dat experimenteerruimte bieden, automatisch ook met zich meebrengt dat je niet vooraf in de kaders alles, inclusief de te realiseren opbrengst, dicht kunt timmeren. Immers experimenteren, houdt nu eenmaal ook in dat er zaken zullen mislukken. Als we goed reflecteren en evalueren, kunnen we van die mislukkingen leren en de verschillende aanpakken verbeteren en versterken. Kan het college zich daarin vinden?

In de ogen van D66 hoeven we ons niet te beperken tot Limburg of tot Nederland met het ophalen en ontwikkelen van de benodigde kennis en kunde voor deze opgaven. Alleen al de werkgelegenheid over de grens in Duitsland en de grenspendel van oud-Ford Genk-medewerkers naar VDL, maar ook de gedeelde sociaal-economische en culturele historie in de teloorgang van de zware industrie en mijnbouw maakt hier samenwerken met onze Euregiole burens van belang. Gelukkig is dat een rode draad in het Provinciaal beleid en zien we ook duidelijk aanknopingspunten in het coalitieakkoord van het CDU en FDP in Nordrhein-Westfalen.

Voorzitter. Nu ik deze burens toch benoem, het doet D66 bijzonder veel deugd te lezen dat het deeltje van ons verkiezingsprogramma dat net niet zijn weg had gevonden naar het coalitieakkoord nu, met dank aan voortschrijdend inzicht, toch wordt opgepakt. De Euregiole partners zijn met Limburgse steun in gesprek over de transformatie van de Euregio Maas-Rijn naar een Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS). D66 roept op om in de vorming vooral ook het licht op te steken bij bestaande EGTS-structuren, zoals in Lille-Kortrijk-Tournai en SaarMoselle. De leden van de EGTS stemmen zelf af welke projecten, programma's of grensoverschrijdende beheersinitiatieven door de

EGTS worden uitgevoerd. Dit kan op allerlei beleidsterreinen van openbaar vervoer, onderwijs, veiligheid tot en met zorg, energie of in de ruimtelijke ontwikkeling. Afhankelijk van wie de leden zijn en welke bevoegdheden ze hebben. U begrijpt dat D66 meer dan gemiddelde belangstelling heeft voor de voortgang. Kunt u toezeggen hierover te rapporteren en kunt u aangeven in welke frequentie?

Voorzitter, ik ga afronden met 2 moties die we gaan indienen. Onze energievoorziening ziet er over 30 jaar zeer zeker anders uit dan nu. Het stoken van aardgas zal niet meer de standaardmanier zijn waarop Limburgers hun woningen verwarmen. Dat betekent ook iets voor de energienetwerken, waarvan de Provincie, via Enexis, mede-eigenaar is. Een werkgroep met verschillende collega's uit de Staten, collega Van Wageningen, Quaedflieg, Housmans, Brugman, Werrij en Houben, heeft zich gebogen over de vraag hoe we onze energienetwerken toekomstbestendig kunnen maken. Voordat er concrete maatregelen kunnen worden genomen, moet er duidelijk zijn welke kant de duurzame energietransitie opgaat. Verwarmen de Limburgers hun ruimten straks met behulp van elektrische waterpompen, zetten we duurzaam opgewekte elektriciteit om in waterstof, maken we gebruik van geothermie of industriële restwarmte? Misschien zijn er nog hele andere mogelijkheden. Het zou heel goed kunnen dat het beste alternatief voor aardgas per regio in Limburg verschilt. D66 vraagt daarom namens de werkgroep bij motie om een onderzoek naar deze vragen. De uitkomsten moeten een basis bieden waarop gemeenten en de Provincie beleid kunnen formuleren. Voor marktpartijen en Enexis moet het mogelijk zijn hierop investeringsbeslissingen te baseren, bijvoorbeeld: waar is mijn risico het kleinst als ik investeer in een warmwaterleiding? Voorzitter u merkt het, verduurzaming is voor D66 een belangrijk issue. Daarom nog een motie van onze kant. Al aangekondigd bij het formuleren van de zienswijze op de jaarstukken en begrotingen van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg in de commissie FEB van 2 juni. De RUD's hebben goede ervaringen opgedaan met optreden als energieconsulent, op momenten dat ze als toezichthouder of handhaver een instelling of bedrijf bezoeken, ze hebben namelijk een succesvolle pilot uitgevoerd in de zorg. D66 ziet graag dat de Provincie met de andere partners in de RUD's gaat verkennen wat de mogelijkheden zijn voor het meer structureel uitvoeren van deze rol door de RUD's.

De voorzitter: Punt.

De heer Vaessen (D66): We geloven dat we hiermee een echte bijdrage kunnen leveren aan energiebesparing door instellingen en bedrijven.

De voorzitter: Punt. De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Het ging over de vorige breed gedragen motie over de duurzaamheidsnetwerken en het verzoek van de PvdA is om het lid Robert Housmans van de PvdA ietwat anders te noteren in deze oproep, waarvoor alvast dank.

De heer Vaessen (D66): Ja, dat komt in orde, maar ik denk dat de heer Housmans nog een andere opmerking heeft.

De heer Housmans (PVV): Ja voorzitter, die heeft inderdaad een andere opmerking.

De voorzitter: Een andere opmerking.

De heer Housmans (PVV): De handtekening van de PVV, ondanks dat die lid is van de werkgroep, is voor deze motie niet toegezegd en die gaat er ook niet onder. 1 van de afspraken die gemaakt is en 1 van de verzoeken die gedaan is, is niet ingewilligd en daarmee rechtvaardigt dat niet dat wij dat

ondertekenen en als we daarnaar kijken, dan zeggen we gewoon: er is een grote stap gemaakt, en dat geef ik D66 toe, dat vanaf het begin van de motie, het 1^e concept tot wat er nu ligt, dat dat een hele verbetering is in de ogen van de PVV, maar dat laatste stapje is wel het verschil tussen wel of niet tekenen en zolang die niet gezet is, tekenen wij deze motie niet.

De heer Vaessen (D66): Ik zal er kort op reageren voorzitter.

De voorzitter: U mag zeker reageren, dat is ook de bedoeling van een interruptie.

De heer Vaessen (D66): Het was wel geen vraag, maar ik zal kort reageren. Ik begreep inderdaad dat daarover tussen collega Van Wageningen en collega Housmans net nog wat discussie heeft plaatsgevonden. Dat is een wat technische discussie, dus daar ga ik verder niet in treden, maar ik begrijp dat ze daar niet uitkomen. Dus dan is het zoals de heer Housmans het stelt, dan zal hij niet mee tekenen.

De voorzitter: Oké, dan halen we de handtekening weg.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, het vervelende is, gisteravond is die toegezegd en vanmorgen niet meer. Dus ja, goed, dat is in de lijn met de vergadering gister.

De voorzitter: Dan mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij (CDA): Ja voorzitter, even de vraag aan de heer Vaessen. Mevrouw Werrij wil graag wel de motie mee tekenen, maar ik ben niet van de PVV, dus de vraag of dat nog even aangepast kan worden.

De heer Vaessen (D66): Oké, ik begrijp dat er wat meer collega's onder de verkeerde partij staan. Ik ga daar zo dadelijk even naar kijken.

De voorzitter: Ja, dit wordt in ieder geval nog iets voor het archief later want ik zie inderdaad mooie partijcombinaties ontstaan. We gaan verder.

De heer Vaessen (D66): Goed, ik ga nog maar heel kort verder want met mijn verhaal over de Voorjaarsnota was ik ver klaar. Ik heb nog wel een afsluitende melding die ik daar graag zelf bij wil maken. Wegens het feit dat ik sinds enige tijd als extern medewerker actief ben in de gemeente Schinnen en daar ook betrokken ben bij een aantal van de projecten die op pagina 5 van de Voorjaarsnota worden beschreven, moet ik erbij zeggen dat, als het dadelijk op stemming aankomt, ik word geacht over dat onderdeelje van de Voorjaarsnota, dus dat is pagina 45, de passage aan het begin tot en met 'andere dekkingsbronnen' daarover niet meegestemd te hebben.

De voorzitter: Daarvan nemen wij kennis, dank u wel.

De heer Vaessen (D66): Tot zover.

De voorzitter: Het woord is aan de heer Van Rey van de Volkspartij Limburg. Aansluitend de heer Kuntzelaers van de PvdA.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter, de discussie juist is voor mij altijd reden om zo weinig mogelijk handtekeningen te zetten onder moties want er komen altijd andere partijen bij mij te

staan. Voorzitter, de Voorjaarsnota 2017 is een fris ogende brochure geworden met 40% fotowerk. Zeer prachtige foto's, waarvan er 1 mij bijzonder aanspreekt en ik kom daar dadelijk op terug, alleen op de cover is iets wegefallen wat op alle nota's altijd staat. 'In Limburg bereiken we meer' is verdwenen, er staat nu 'Werk in uitvoering'.

Voorzitter, eerst even over de inhoud want daar gaat het uiteindelijk vandaag om. Laat ik stellen dat ik de inhoud moeilijk kan rijmen met krantenberichten. Niet dat ik de krant op zijn woord geloof, integendeel zelfs het is meer het pr-blaadje van deze coalitie en Gedeputeerde Staten geworden, maar 1 van de krantenkoppen die m'n aandacht trok was: Limburg trapt op de financiële rem. Geïnteresseerd las ik dat de Provincie, dat de cofinanciering te riskant wordt, verwijzend naar met name de kostenontwikkeling in de zorg en de rol die gemeenten is toebedeeld en dan volgt een citaat van gedeputeerde Koopmans en ik citeer: "Als het zover komt dat de gemeenten uiteindelijk niet kunnen betalen, komt het financiële risico bij de Provincie terecht. Afmaken wat in gang is gezet, geen nieuwe dingen", laat de krant in ieder geval de Limburgse burgers geloven, maar voorzitter toen ik de Voorjaarsnota voor mijn neus kreeg, zag ik dat het een stuk genuanceerder ligt. Daar staat letterlijk dat en ik citeer weer "Dat voor de inzet van onze financiële middelen plannen en voornemens daadwerkelijk financieel vertaald moeten worden in concrete projecten" en daarom natuurlijk die titel ook 'Werk in uitvoering' en dat alles onder het motto, ik herhaal het maar een keer mijnheer Schaminée, 'activistisch beleid en verstandig op de centen passen gaan goed samen' en nog meer van die kreten.

Voorzitter, als ik dan kijk op hoofdlijnen. € 5 miljoen voor monumentenbeleid prima, mag misschien een tandje hoger. € 4 miljoen structuurversterking voor kernen met regionale functie, uit het verkiezingsprogramma van het CDA. € 3,5 miljoen voor brede aanpak van de arbeidsmarkt, zijn collega's al op ingegaan. € 3 miljoen voor het Limburgse MKB, geef eens aan wat dat precies is en gelden voor andere projecten en ik noem maar 1 klein voorbeeldje: eren en gedenken. Gaat dat over Margraten? Gaat dat over het Nationaal Indië-monument? Leg dat eens eventjes wat meer... Want dat had ook meegenomen kunnen worden in de afwijkingsrapportage. Wordt ook zo genoemd, dus waarom hier speciaal gemeld? Voorzitter, dus blijft de vraag aan gedeputeerde Koopmans hoe die beeldvorming dan is gekomen want ik denk juist dat er dus wel financiële middelen worden gezet en iets anders is dan hij in het interview wel of niet gezegd heeft. Geef er wat duidelijkheid over.

Voorzitter, wat de gemeenten betreft zijn er duidelijk convenanten en beschikkingen voor ondersteuning van een aantal initiatieven. Als ik dan kijk op het terrein van MKB en leegstand, zijn het 6 initiatieven en voorzitter wat mij opvalt is dus, en ik neem aan dat met name de Commissaris van de Koning het ook met mij eens is, natuurlijk Limburg heeft ook in deze nota natuurlijk over internationalisering en de positie van Limburg prachtige woorden, de meest internationale provincie die Limburg kent, maar ik lees in de Voorjaarsnota wederom niets over de grensproblematiek. Wederom niet, vanaf het begin van deze Statenperiode in 2015 aandacht voor gevraagd en voorzitter het blijft bij mooie woorden, het blijft bij verwijzen naar Den Haag, de Commissaris van de Koning zit in een of andere begeleidingsgroep, maar allemaal mooie woorden, maar geen daden. Doe er iets aan. En natuurlijk voorzitter, de enorme kansen die Limburg heeft door de ligging van onze prachtige provincie die grijpen wij met beide handen aan, daar kan misschien nog een tandje bij, maar de problemen die het met zich meebrengt, moeten we proberen te tackelen, te erkennen en vooral op te lossen en via u zeg ik tegen mevrouw Evers: geef niet op, ik zeg het al voor het 3^e jaar. Vandaar.

Voorzitter, dan bij de jaarrekening hebben we ook aandacht gevaagd voor de Europese gelden en bij de schriftelijke vragenronde nu weer een vraag en wat lees ik bij de beantwoording? Het is niet mogelijk om een lijst te verschaffen van projecten die komend jaar worden ingezet op het verkrijgen

van Europese gelden. En even verder: Het is wel ons streven om meer grip op dit proces te krijgen en proactief met partners kansrijke initiatieven in zo vroegst mogelijke stadium te identificeren. Voorzitter, ik vind dat in ieder geval woorden, maar ook weinig daadkracht. Ik herhaal de vraag nogmaals. Hoe staat het met die ambitie? En ik verwijs dan ook naar de jaarrekening, monitoringssysteem wat we hebben afgesproken en de uitbreiding van Gedeputeerde Statenleden, maar als je nu nog niet kunt aangeven wat je het komend jaar wilt, dat verbaast mij.

Voorzitter, in de Voorjaarsnota staat op pagina 7, ik vat het even samen, staat dat het college ruimte biedt voor nieuwe initiatieven en richting geven aan Limburgse buitenkansen. De Provincie neemt haar verantwoordelijkheid waar dat dat moet vanuit een dienstbare opstelling. Ik zou bijna zeggen: de Volkspartij Limburg laat zich verrassen, maar voorzitter, ik verwijs even naar de motie die is ingediend door de VVD over de verbreding van Weert-Eindhoven, waar we al jaren over bezig zijn. Ik zou zeggen, pas de methode Leers toe. De heer Van den Akker verwees al naar het debat bij Brabant en L1. Daar zijn toezeggingen gedaan en voorzitter die moeten worden nagekomen en ik wil de heer Van den Akker niet alleen vragen de Tweede Kamer aan te spreken, maar ook de minister aan te spreken en natuurlijk, ik heb het hier al vaker gezegd, alles gaat veranderen. Nu het CDA in de regering komt, gaat alles veranderen in dit land. Vroeger moesten we af en toe naar Lourdes voor wonderen, maar nu het CDA in de regering komt, is het natuurlijk dat alle wonderen hier op ons af komen. En voorzitter... (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik hoor het niet, u zei: Sint Jos? Ik ben een paar keer, de voorzitter weet het, naar Lourdes geweest, daar ben ik geweldig van onder de indruk. De jongere generatie van het CDA spreekt mij wel aan moet ik zeggen, ja. Die hebben de laatste jaren genoeg gekeken naar anderen. Ik zei 'jongere generatie' mijnheer Koopmans.

De voorzitter: Ja, ik zet de tijd weer aan.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Ik had het over mevrouw Wetzels gehuwd met Werrij, daar had ik het over. Voorzitter, als we het dan toch over de reflex over asfalt hebben, mijn rechterbuurman wist niet hoe snel hij weer bij de microfoon moest komen. Er is 1 randvoorwaarde voor economische groei en dat is bereikbaarheid. Kijkt u naar de voorbeelden in Limburg en kijkt u wat de Buitenring met zich mee zal brengen en als dus met name de A2 stopt op dat gebied, dan zal er asfalt bij moeten komen, heel eenvoudig. Dat is met de PvdA blijkbaar nog niet gelukt, daar hebben we het CDA voor nodig. Voorzitter, de Volkspartij Limburg laat zich ook verrassen over MAA, 1 van de grootste voorstanders, blijft absoluut achter bij de groei, nee er is sprake van krimp, ik lees er bijna niets over.

Voorzitter, een punt dat bij de jaarrekening niet aan de orde is gekomen, dat hier ook niet in staat, maar ik ga het toch noemen, dat is natuurlijk de aandacht voor cybersecurity en ik hoef hier als oudste Statenlid qua anciënniteit niet aan u uit te leggen dat we steeds meer digitaliseren en we leven in 2 werelden, een fysieke, maar ook in een steeds grotere cyberwereld en dan is het ook van belang dat we bij veiligheid niet alleen denken aan meer blauw op straat, maar ook aan cybercrime en ik verzoek voorzitter, Gedeputeerde Staten om in de begroting een duidelijke visie neer te zetten hoe dat aangepakt wordt. Ik verwijs naar de opmerking van de accountant, ik verwijs naar de managementletter en dat is volledig ondergesneeuwd bij die behandeling van de jaarrekening.

Voorzitter, ik kom dan toe aan monumentenbeleid, iets wat ook een bijzondere plek in mijn leven heeft gekregen en met name ook omdat er dus in de Voorjaarsnota € 5 miljoen bijkomt en ik heb een opmerking gemaakt over de vele foto's in de Voorjaarsnota en voorzitter, er is 1 foto die ik eruit zou willen lichten, deze foto van het orgel in de Kathedraal, de enige kathedraal die we in Limburg hebben en toen ik dat zag, dacht ik: ja, dan kunnen we natuurlijk niet achterblijven en overleg met de nieuwe generatie van het CDA kwam direct voorzitter, een motie naar voren en die motie wordt mede

ondersteund door een aantal andere fracties en ik ben blij voorzitter dat met name een van de laatste grote restauraties die meer dan 10 jaar geleden is ingezet in ieder geval misschien een positief einde kan krijgen. Voorzitter, ik verwijs ook bijvoorbeeld naar het initiatiefvoorstel van CDA en VVD uit 2004 over het integraal revitaliseringsplan voor de Sint-Christoffelkathedraal en het Provinciale beleid. Ik lees dat ook in de Monumentenfocustris, is erop gericht... U ben katholiek, anders kunt u die vraag, die moet u niet stellen.

De voorzitter: Ik ga gewoon...

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Ik wou net het woordje 'duurzaam' uitspreken dus... Met een duurzame en passende functies en met een eigentijdse invulling en culturele functie.

De voorzitter: Eerst de heer Schaminée.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Mijnheer Schaminée, hoe was uw rit naar huis gisteravond?

De heer Schaminée (SP): Heel goed. Dank u wel mijnheer Van Rey voor de lift.

De voorzitter: Toch de heer Schaminée, ja.

De heer Schaminée (SP): Toch een magisch moment, voor ons allebei volgens mij. Ik merkte dat de heer Van Rey het punt afrondde over het orgel van de Kathedraal en ook de motie daarover.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Nee, ik ben net begonnen.

De heer Schaminée (SP): Nou ja, misschien kunt u dan mijn vraag nog meenemen in uw betoog. In de motie wordt gevraagd om een financiële bijdrage van € 100.000,00 inderdaad voor het orgel van de Kathedraal en dat bedrag op te nemen in de begroting. Dus dat wil zeggen de begroting met € 100.000,00 te verhogen, maar de heer Van Rey noemde het zelf ook, er is € 5 miljoen extra beschikbaar voor monumentenbeleid. In mijn visie zou het dan zo zijn, dan vraag je het college: kijk of je vanuit die € 5 miljoen € 100.000,00 kunt reserveren voor dat orgel en dan gaan we niet meteen de begroting ophogen. Dat zou onze wens zijn als je hier eventueel mee aan de slag wilt gaan. Hoe kijkt de heer Van Rey hiernaar als indiener van de motie?

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Ja voorzitter, maar u beperkt het even tot alleen monumenten. Het is natuurlijk ook zo dus dat dit onderdeel behoort bij de culturele identiteit van onze provincie en ik ga niet de invulling opnoemen waar dat uit betaald zou moeten worden. Ik wacht het antwoord van Gedeputeerde Staten op de motie af en ik hoop dan dus dat uw vraag en mijn vraag dan ook beantwoord wordt.

De heer Schaminée (SP): Wel even voor de duidelijkheid want in de motie staat die vraag niet, maar kan ik dan via de heer Van Rey de vraag doorgeleiden naar Gedeputeerde Staten...

De voorzitter: De vraag komt vanzelf bij het college terecht.

De heer Schaminée (SP): Dat gekeken wordt naar bestaande budgetten, dat zijn er misschien nog veel meer dan alleen de monumenten en vanuit daar een eventuele dekking gezocht wordt want dan kunnen wij de oproep misschien nog wel steunen ook.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Ja, misschien kunnen we ook de afdracht van de SP, want dat gaat de minister verbieden, dat u een gedeelte van naar de Kathedraal overmaakt, dan zijn we er ook.

De heer Schaminée (SP): Ik zal het eens bespreken in onze partij.

De voorzitter: Het is in ieder geval ook aftrekbaar voor de belasting. Dat heb ik al begrepen.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter, ik wou nog iets over het orgel vertellen omdat het natuurlijk ook te ver voert om die hele geschiedenis van het orgel van de Limburgse Kathedraal te belichten. Het gaat hier natuurlijk om renovatie grotendeels, en vernieuwing, waarmee € 700.000,00 is gemoeid en in de loop van de laatste 2 jaar is € 400.000,00 bij elkaar gebracht. Een aparte renovatiestichting van de Kathedraal spant zich daar enorm voor in en dat kost heel veel geld, maar dan hebben we het ook wel over 1 orgel voor Limburgse Kathedraal, en we hebben maar 1 kathedraal. Daarnaast is het ook een ongekend mooie monumentale kerk met kunstschaten zoals glas-in-loodramen, waar ieder jaar glas-in-loodramen door particulieren en bedrijven worden geschonken en vergeet u niet dat een glas-in-loodraam tussen de € 75.000,00 en € 100.000,00, per raam kost. Voorzitter, als we dan kijken dat alleen 3 generaties Nicolaas daar in die kerk ook een hoogwaardige cultuurtempel hebben gemaakt en vandaar dan ook dat het niet alleen over een monument gaat, maar ook over cultuur en kijk ik natuurlijk vriendelijk, via u voorzitter, naar de heer Koopmans en naar de heer Mackus. De jongere generatie van het CDA, de heer Mackus.

Voorzitter, particuliere ondernemers hebben hun nek uitgestoken en het zou mooi zijn als de Provincie het goede gevoel met die particulieren deelt. Als de Provincie nu eens 1/3 van het huidige tekort, € 100.000,00, zou kunnen bijdragen en ik verwacht dan ook voorzitter, en zeker gezien de opmerking van de heer Schaminée, dat er ook draagvlak voor is en de motie, en ik zeg het nu eens wordt ingediend mede door het CDA, PVV, 50PLUS en Partij voor de Dieren. Voorzitter, de motie is natuurlijk overbodig, want ik ben niet zo'n motie-aanhanger, als Gedeputeerde Staten die motie overnemen.

Voorzitter, ik sla eventjes wat over en kom eventjes bij een opmerking over natuurlijk, en de CDA-fractie heeft daar terecht aandacht voor gevraagd, dat is de ideeën en de plannen van Rijkswaterstaat en het waterschap om de Limburgse identiteit van de Maasgemeenten voorgoed de nek om te draaien. Het is onbestaanbaar dat het Limburgse landschap wordt aangetast met de plannen die er nu liggen. We zijn als Commissie op bezoek geweest in Arcen en Velden, in Well, in Bergen en we hebben zelf kunnen zien welke rigoureuze maatregelen daar worden voorgesteld en natuurlijk, iedereen is voor ruimte voor de rivier, maar dan zoals mevrouw Werrij heeft gezegd, verbreden en verdiepen en niet zorgen dat het Limburgse landschap volledig wordt aangetast. Voorzitter, mevrouw Werrij benoemde 2 Maasbruggen, ik noem nog 1 erbij, in Maasgouw, natuurlijk ook van Rijkswaterstaat, en wij vragen het college om in ieder geval activistisch Rijkswaterstaat tegemoet te treden, die moet je nooit tegemoet treden met 'goedemiddag, hoe is het met u' en dergelijke. Nee, gewoon binnenkomen en zeggen dat het op deze wijze niet kan. Voorzitter, ik vind dat de Maasgemeenten in het verleden al geweldig hebben geleden. Er is een geweldige vraag en verzoek om wonen bij en op het water en wat doet Rijkswaterstaat? Ze gaat dat nu helemaal met het waterschap onmogelijk maken.

Voorzitter, ik sluit af. 'Limburg hoort dit jaar 150 jaar uniek bij Nederland en dat wordt gevierd', luidt de openingszin van de Voorjaarsnota. Dat is mij uit het hart gegrepen want een paar regels verder staat: de economische geschiedenis heeft altijd veel invloed gehad op de sociale patronen. Grote

veranderingen vroegen veel veerkracht en aanpassingsvermogen van de Limburger. Dat was in 1867 en dat is nog zo in 2017. Ja voorzitter, inderdaad een sterke economie is de beste Sociale Agenda die er kan zijn en misschien dat de Gedeputeerde Staten zich graag bedienen van een eeuwenoud motto: zuinigheid met vlijt bouwt huizen als kastelen en in omgekeerde volgorde houden Gedeputeerde Staten ons voor: activistisch beleid en verstandig op de centen passen, goed samen. De Volkspartij Limburg laat zich in ieder geval verrassen, positief verrassen, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Rey. Het woord is aan de heer Kuntzelaers van de PvdA. Aansluitend, als laatste, de heer Franssen van LOKAAL-LIMBURG.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Het komende jaar, de Voorjaarsnota ontrolde de plannen van Gedeputeerde Staten en gestuwd door een continue stroom van financiële meevallers lijkt de toekomst van Limburg rooskleurig en de plannen van Gedeputeerde Staten althans zeker, maar een rooskleurige toekomst, voor de meesten wel, maar voor sommigen ook niet. Je zou maar in de buurt van veevoerfabriek De Heus wonen of een van die ouderen zijn die de OV-bushaltes heeft zien verdwijnen op langere afstand door de komst van Arriva en de PvdA rekent dan ook op Gedeputeerde Staten dit jaar. De oplossing in Maasbracht vanwege de stank van die veevoerfabriek, aanpassingen om de kinderziektes uit het OV te halen, wij rekenen op u, en op het gebied van energie en duurzaamheid hadden we ook nog wat vragen want we zagen ook nog wat, los van het activistische en het positieve geluid dat er vaak klinkt vanuit Gedeputeerde Staten, vragen op ons afkomen. Zo was er een klimaatop in de Parkstad, georganiseerd door verschillende betrokken partijen, en de Provincie trok zich toen opeens terug en wij vroegen ons af waarom want wij zijn toch die stuwer, wij zijn toch die drager van die beweging, van die initiatieven op het gebied van energie en duurzaamheid? En wij vroegen ons af: hoe kan dat? Want wij willen in het komende jaar natuurlijk die drijvende kracht zien, bijvoorbeeld door het convenant van de 18 Zuid-Limburgse gemeenten op het gebied van duurzaamheid en energietransitie, dat convenant, om dat te steunen en wij hopen dan ook dat vanuit Gedeputeerde Staten een toezegging kan komen om dat convenant mee te dragen en mee te ondersteunen.

Buiten deze hoop, zien wij ook een aantal prachtige kleine initiatieven door de provincie zo opkomen en 1 daarvan was in Roermond, waar kinderen een graf van een Joods kindje, waar geen steen op stond, omarmden en zelf initiatief namen om zich te verdiepen in de geschiedenis van de oorlog en wat dat dan betekende voor mensen en de PvdA zag dat er in andere provincies projecten werden gestimuleerd om de geschiedenis van hun provincie en hun dorp te delen. In Drenthe bijvoorbeeld werd in combinatie met Warchild kinderen bewustwording bijgebracht en wij vroegen ons af, kijkend naar onze provincie met ook grote begraafplaatsen als Margraten, Ysselsteyn, of daar niet ook een taak en een kans ligt voor onze Provincie om die initiatieven, die zo in het klein ontstaan, te omarmen en te ondersteunen. Een vraag hoe het college daarnaar kijkt.

En van de allerkleinste naar de grote ontwikkelingen, naar de langjarige trends die er in onze Provincie plaatsvinden. De Brightlands zijn het icoon waarop deze Provincie haar economische toekomst en haar toekomstbestendigheid bepaalt. Het is de basis voor werk en economische groei, de drager voor onze toekomst. Maar hoe ziet die toekomst er eigenlijk uit? We zien razendsnelle ontwikkelingen in de samenleving, de technologie dendert voort en het wordt steeds lastiger voor overheden om beleid aan te passen op die ontwikkelingen. We horen hem nog net niet aan komen rijden, maar de zelfrijdende auto is onderweg. Robots. Recent waren we nog op bezoek bij de heren van VDL en daar staan er al 1800 in de productieketen, maar robots doen hun intrede in iedere laag van het arbeidsproces en de digitale ontwikkelingen, de heer Van Rey noemde ze al, op het gebied

van cybersecurity, maar digitale ontwikkelingen zien we natuurlijk op ieder front, ook in het economische en arbeidsproces in de samenleving en dat zij vragen om een antwoord.

De toekomst is dichterbij dan we denken en zijn we er dan als overheid klaar voor? Het antwoord is op dit moment 'nee'. Er is weinig zicht op nieuwe ontwikkelingen bij beleidsmakers en politici. In februari van dit jaar werd er een brief gestuurd door 20 hoogleraren op het gebied van robotisering en arbeidsmarkt. Maak beleid, maak visie in de politiek. Ton Wilthagen was 1 van de stellers van dat stuk en wij zijn bij hem op bezoek geweest en hij zei: het rappe tempo waarin de veranderingen op ons afkomen en de effecten die daarmee gepaard gaan, hebben beleidsmakers niet in het vizier. Neem bijvoorbeeld de logistiek en die hoogleraar schetste een beeld. Met de komst van de zelfrijdende auto is de chauffeur binnen 10 tot 20 jaar verdwenen. Een robot in een warehouse vervangt de orderpicker en slimme digitale systemen vervangen de planners, de administrateur, de jurist en de financiële medewerkers voor een groot deel. Niet allemaal, maar voor een substantieel deel. Als we die effecten zouden leggen op een logistieke hotspot zoals Venray-Venlo, dan hebben we het over een effect dat gelijk staat aan de mijnsluitingen, aldus de heer Wilthagen. En terwijl onze gedeputeerde Beurskens enthousiast iedere week weer een nieuwe kavel logistiek terrein opent en feestelijk introduceert, ligt er over 10 of 20 jaar een enorme opgave op ons te wachten en daarom vragen wij ook om een analyse en een onderzoek. Via een motie vragen wij een brede blik, waarbij wetenschap en bedrijfsleven betrokken worden, een analyse per beleidsterrein van Gedeputeerde Staten, zodat we op ieder verschillend onderdeel een echte blik naar de toekomst kunnen werpen en om een toekomstvisie die we implementeren in ons bestaand beleid en ook in de Limburgagenda die die lange toekomst neer probeert te tekenen. Politiek betrokken blijven, dat is ook 1 van de essentiële onderdelen. Om engagement en betrokkenheid bij die ontwikkelingen te voelen, is het noodzakelijk dat Statenleden, Gedeputeerde Statenleden, continu betrokken zijn bij die snel veranderende samenleving. En de heer Housmans loopt stilletjes naar het spreekgestoelte.

De voorzitter: Ja en ik denk dat het over de automatisering gaat.

De heer Housmans (PVV): Ja, maar ik denk: als ik nou heel langzaam loop, dan heeft de heer Kuntzelaers het volgende punt benoemd en dan kan ik hem daar direct een vraag over stellen.

De voorzitter: Dan komt nu de vraag, ja.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Stelt u hem maar vast.

De heer Housmans (PVV): Het gaat over het volgende bulletpunt waar u ongetwijfeld nu over gaat beginnen, het informeren van burgers en zoals het hier omschreven is, is even voor ons de vraag wat u hiermee bedoelt. U wilt een meerdaags evenement organiseren over toekomstige effecten van robotisering en digitalisering op de samenleving of op specifieke Limburgse topsectoren, daar het effect te laten zien en dan samenwerken met die werkgroep. Oké goed, maar wat is de doelstelling van dat evenement?

De heer Kuntzelaers (PvdA): Als u het dictum goed leest, staat daar bijvoorbeeld... Namelijk er zijn zoveel verschillende manieren om burgers te betrekken en te informeren. Er zijn zoveel verschillende manieren om bedrijven te inspireren, te betrekken en ook met name van elkaar te laten leren en ons ook in kennis te stellen van waar allemaal die Limburgse bedrijven op dit moment mee bezig zijn en ook die internationale ontwikkelingen die er gaande zijn en het is dan aan die werkgroep om een weging te maken hoe je burgers informeert, bedrijven inspireert en een overheid activeert als het gaat om de ontwikkelingen op het gebied van robotisering en digitalisering. Een evenement is een optie die

wij alvast aan de hand doen voor de werkgroep, maar het is aan de werkgroep om een verdere uitwerking daarvan te maken.

De heer Housmans (PVV): Goed voorzitter, de vraag blijft bij mij nog persisteren. Is de doelstelling dan, dan concretiseer ik het maar even zelf, om burgers te informeren over de mogelijkheden van robotisering, is het bedrijven te informeren wat de mogelijkheden zijn, is het ook om de risico's voor de arbeidsmarkt kenbaar te maken, is het om bijvoorbeeld mensen te overtuigen om meer met ICT te gaan doen of het programmeren van robotisering? Wat is uw doelstelling?

De heer Kuntzelaers (PvdA): Laat ik u meenemen naar een evenement dat ik denk 4 of 5 weken geleden plaatsvond in Rotterdam. Een 4-daagsevenement over de komst van robotisering in allemaal verschillende bedrijfs- en arbeidsmarktprocessen. Daarin werden burgers betrokken door een enorme expositie van allemaal die nieuwe robots, wat zijn nou die nieuwe ontwikkelingen, laagdrempelig. Er werden bedrijven aangetrokken doordat er enorme internationale sprekers en seminars werden georganiseerd, dus die echt de details in gingen en er waren werkbezoeken in de regio bij bedrijven voor zowel specialisten, onderzoekers, maar ook voor burgers in verschillende programma's en daar lieten ze dus al in een 4-daagsevenement zien dat je zowel de burger kunt betrekken die weinig kennis heeft van die nieuwe ontwikkeling, bedrijfsleven kunt inspireren en netwerken kunt laten opbouwen en onderzoekers een eigen positie kunt laten tonen en kennis uit laten wisselen op eenzelfde evenement. Dus het kan allemaal samen, maar welke keuze wij hier in Limburg maken, ja, daar moeten we eens een keer goed met elkaar gaan zitten en daar heb je eerst die analyse voor nodig en daarna moet je pas iets uit gaan venten.

De heer Housmans (PVV): Goed. Dan concludeer ik voorzitter, even samenvattend, dat we nu nog geen keuze maken en dat de vraagstelling is om dat met die werkgroep te doen.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, absoluut.

De heer Housmans (PVV): En dan vrees ik dat ik dadelijk met heel veel mensen afzonderlijk moet gaan eten om alles duidelijk te krijgen.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ik wens u alvast smakelijk eten.

De voorzitter: Ik hoop dat we daar nog aan toe komen, maar goed ga verder mijnheer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Nou inderdaad, de heer Housmans had het inderdaad al goed verwoord want inderdaad, ik ging het hebben over het feit dat je burgers moet informeren, betrekken bij die nieuwe ontwikkeling, dat je mensen, als ze aan het werk zijn in een arbeidsrichting of in een arbeidsgebied waarin nieuwe ontwikkelingen razendsnel op hen afkomen, dient te informeren en dient te betrekken in bijvoorbeeld die agenda rondom arbeidsmarkt en ik vertrouw er volledig op dat dat daarin terug gaat komen, maar dat wij ons beleid doorspekken van de kennis en kunde die nodig is op dit gebied. Bedrijfsleven inspireren, overheden activeren en met name ook de kleinere overheden die nog niet met deze ontwikkelingen bezig zijn, vaak geen focus hierop hebben, om die ook mee te nemen in die Limburgse ontwikkeling en om de gemeenten dus te inspireren en te activeren. Aan de slag, de motie roept daartoe op. Investeren dienen we om die ontwikkelingen in goede banen te leiden, investeringen dienen we ook te doen, in taalachterstanden, digibetisme en laaggeletterdheid omdat zonder deze basisvaardigheden mensen moeilijk mee kunnen in die nieuwe tijd en die nieuwe ontwikkeling. Hetzelfde geldt voor de internetloze gebieden in het buitengebied. Het is onbestaanbaar

dat er 30.000 Limburgse gezinnen buiten die ontwikkeling worden gehouden en niet meekunnen in die trend die er om ons heen massaal speelt.

En dan de vraag: hoeveel geld trek je hier dan voor uit? Want we investeren miljoenen in asfalt, miljoenen in rail, maar onze digitale snelweg lijkt een hobbelig zandpaadje, zo weinig wordt daarin geïnvesteerd. Zo weinig middelen trekken wij uit voor datgene wat de heer Van Rey in zijn bijdrage 'die andere wereld' noemde. Je hebt de fysieke en je heb de cyberwereld en om dat in balans te krijgen, roepen wij Gedeputeerde Staten op: werk aan die toekomst, durf daarin te investeren, doe dat samen met Provinciale Staten, maar met name ook met alle partijen daarbuiten, met onderwijs, met bedrijfsleven en met name met de burger. Tot zover.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Kuntzelaers. Het woord is aan de heer Franssen en ik deel alvast mede dat na de bijdrage van de heer Franssen, wij eerst de lunch hebben en na de lunch de 1^e termijn van Gedeputeerde Staten.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja, dank u wel voorzitter voor het woord. We hebben het vandaag over de Voorjaarsnota. Wij vinden het een prachtige nota. Mooie foto's die de tekst in aantal overtroeven. Een nota van een college dat activistisch beleid dat zich naar de mening van LOKAAL-LIMBURG uit door als gedeputeerde zoveel mogelijk overal je neus te laten zien. Combineer dat met het op jute zakken zitten met geld en de Provincie zwemt als Dagobert en Katrientje Duck in het geld met de ambitie om nog méér geld op de bank te krijgen. Voorzitter, u zult begrijpen, wij zijn het niet echt eens met het gestelde in deze Voorjaarsnota. Het is niet de onze. Wij moeten toegeven, het is niet allemaal kommer en kwel, maar wij missen toch her en der nog punten die voor LOKAAL-LIMBURG van belang zijn. Ook dames en heren, praktische punten. We hebben het hier altijd over regels, we hebben het over nota's, we hebben het over professoren die iets schrijven, maar hoe denkt de burger erover? Een praktisch voorbeeld. Ik wil een taxi in Haanrade bestellen en ik moet een taxibedrijf uit Brunssum gaan bellen want na 20.00 uur krijg ik geen taxi meer, maar die Duitse taxichauffeur, dat bedrijf 1 kilometer aan de Duitse kant, mag geen Nederlandse burgers oppikken. Weten we dat? Het lijkt de omgekeerde wereld, dus we zijn helemaal niet praktisch bezig en wij als LOKAAL-LIMBURG willen die dingen eigenlijk meer benoemd hebben en dat er meer eenheid komt.

Natuurlijk is een opleiding en werkgelegenheid voor onze inwoners van groot belang, maar we zien alleen maar VDL Nedcar en de Brightlands Campussen voorbij komen, waar de zakken met geld over uitgestort worden. Vooral het gebied ten zuiden van de lijn Sittard-Geleen staat op het netvlies van dit college. De regio Venlo-Venray staat wat verder weg, maar ook zij mogen zich redelijk verheugen in die aandacht. Ertussen ligt een gebied zonder hogeschool of universiteit, zonder een campus, waar een aantal gemeenten met ondernemers en scholen, verenigd in Keyport 2020, de kar trekt. Hun ambities zijn behoorlijk groot. Ze hebben ambitieuze plannen, waar volgens LOKAAL-LIMBURG ook wel wat subsidie naartoe kan en mag. Wij verwachten dat u daar ook eens uw ledlicht gaat opsteken.

Ja, en al die producten en werknemers moeten van A naar B komen en gaan, over het water, per spoor, over het asfalt, met gemotoriseerd vervoer, liefst milieuvriendelijk, maar ook op de tweewielers. Onze provincie is immers een fietsminnende provincie. LOKAAL-LIMBURG mist in deze Voorjaarsnota toch wel de aandacht voor de snelfietspaden. Hiervoor verwachten wij niet een activistisch, maar een actiever beleid van dit college.

Voorzitter, een college dat de visie van Machteld Huber omarmt. Dat gaat voor een positieve gezondheid, waarbij de mensen om hulp kunnen vragen, serieus genomen worden, gelukkiger moeten zijn, moet volgens LOKAAL-LIMBURG veel meer oog hebben voor mensen, in dit geval voor

kinderen die het uitschreeuwen om hulp en dan in hun nood een verschrikkelijk besluit nemen. Oog voor de inwoners, voor de jeugd, noodzakelijk bijpassen van geld daar waar gemeenten tekort komen. Daar zou u toch meer voor moeten doen. Ben eens burgerlijk ongehoorzaam, doe eens dingen volgens hetgeen in de Bijbel staat: heb uw naaste lief gelijke u zelf.

Voorzitter, u weet dat wij, LOKAAL-LIMBURG, staan voor lokale democratie, voor burgerparticipatie vanuit de burger zelf, voor samenwerking die komt van onderop, niet van bovenop opgelegd. Ik kan u mededelen naar aanleiding van het besluit dat hedenochtend heeft plaatsgevonden, dat de secretaris van onze partij ons belde en mij mededeelde dat er ondertussen in 2 uur tijd zich 4 nieuwe lokale partijen bij ons hebben aangesloten uit ongenoegen over het besluit dat hier is genomen. LOKAAL-LIMBURG is voor participeren op elk gebied, dus ook voor participeren in een democratie, ook in de Provincie. Helaas is deze coalitie nog steeds blind of bang voor burgerparticipatie in Provinciale Commissies. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Franssen. Dames en heren, daarmee zijn wij aan het einde gekomen van de 1^e termijn van Provinciale Staten. Ik kijk even met u op de klok. Ik zou u willen verzoeken of het mogelijk is om om 13.45 uur wederom de vergadering te hervatten. Dus iets minder dan 3 kwartier, ik verzoek u om snel te lunchen. Ik schors de vergadering tot 13.45 uur.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren, ik verzoek u plaats te nemen en dan heropenen wij de beraadslagingen in het kader van de Voorjaarsnota. We zijn aanbeland bij de beantwoording van de gestelde vragen en opmerkingen door Provinciale Staten in de 1^e termijn door Gedeputeerde Staten in 1^e termijn. Ook hier geldt een spreektijdbegrenzing. Dat betekent dat voor iedere portefeuillehouder maximaal 10 minuten is aangewezen en ik heb de bevoegdheid om dat inderdaad ook te handhaven. Dus we gaan met de 1^e 10 minuten beginnen bij gedeputeerde Koopmans en dan krijgen in volgorde de andere gedeputeerden straks ook de gelegenheid het woord te voeren en ze zullen ook in de bijdrage ingaan op de moties voor zover dat op hun of haar beleidsterrein van toepassing is.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, ik dank de leden van Provinciale Staten die vanmorgen het woord gevoerd hebben over de Voorjaarsnota. Kwalificaties over de stand van zaken in Limburg zoals 'het gaat goed met Limburg', 'er wordt veerkracht getoond', zijn er allemaal die wij als college ook delen. Beoordelingen over het beleid, daar kan ik eigenlijk kort over zijn, de woorden 'activistisch', 'degelijk', 'er wordt hard aan gewerkt', zijn allemaal neergezet. In de Voorjaarsnota voorzitter, hebben wij uitdrukkelijk de uitvoering centraal gezet. Daar hebben veel woordvoerders ook over gesproken en sommige fracties hebben nog even geduid op datgene wat toen de Voorjaarsnota gepresenteerd werd, wat ook in de media stond rondom het niet meer financieren van extra projecten, de heer Van den Akker duidde erop en in de Commissie is dat punt ook al aan de orde geweest.

Voorzitter, als het goed gaat met Limburg en als het goed gaat met de aanpak zoals wij die gekozen hebben, dan past daarbij dat er nog heel erg veel beleidsterreinen zijn en beleidskaders zijn en laat ik er maar een paar noemen. Arbeidsmarkt bij mevrouw Van Rijsbergen en de heer Beurskens, energietransitie de heer Prevoo, onderwijs en de arbeidsmarkt bij de heer Teunissen, op het gebied van infrastructuur de heer Mackus, de ambities op het gebied van natuur bij de heer Mackus, als het gaat over de plannen voor stedelijke ontwikkeling bij de heer Geurts, dan is er nog heel erg veel te doen met middelen die we met elkaar in het coalitieakkoord, in de begroting en in de Voorjaarsnota al hebben neergezet, maar ze moeten nog wel worden uitgegeven. Dus dat blijft gewoon gebeuren.

Nieuwe beleidskaders, daar hebben we uitdrukkelijk van gezegd: dat is niet de bedoeling en dat was de kern van de boodschap die wij hebben neergezet omdat dat er ook toe zou kunnen leiden dat, noem het maar even het accommodatievermogen, van de samenleving of van partners in die samenleving onvoldoende toegerust is om die extra middelen op te pakken en voor mijn eigen portefeuille gaat dat met name ook over Sturing in samenwerking, eigenlijk de uiteindelijke uitvoering van amendement A1 van de vorige coalitie.

Voorzitter, dus er is nog heel erg veel te doen en ik moet daar bij zeggen dat, als we daarbij hier in huis ook nog tegen elkaar zeggen, en dat gebeurt vanuit uw Staten, maar ook door het college, dat we ons daarin laten begrenzen door inhuur van derden, we laten ons begrenzen door een personeelsbegroting, dan zeg ik toch tegen u dat ik het bewonderenswaardig vind de wijze waarop onze medewerkers, geleid door een directie, deels een nieuwe directie, aan de slag gaan om die bestaande ambities vorm en inhoud te geven.

En tot slot van mijn algemene bijdrage voorzitter, nog een opmerking over de Haagse agenda. Wij zijn natuurlijk net als iedereen in het land in Limburg, en ook hier in huis, benieuwd naar welk kabinet en met welk regeerakkoord dat gaat komen en voor ons is de ambitie om zo ongeveer de dag nadat het nieuwe kabinet er zit, nadat er een nieuw regeerakkoord is, te kijken hoe onze ambities, die we met u en met onszelf geformuleerd hebben, hoe we die 1 op 1 kunnen gaan leggen, hoe we daar de synergie zien te krijgen met wat er in Den Haag gebeurt en onze publicaffairsmedewerkers daar en wij zelf zijn natuurlijk volop aan de slag om ons daarop voor te bereiden, maar goed, zo gauw er een regeerakkoord is, weten we pas echt op welke wijze we dingen aan elkaar kunnen koppelen.

Voorzitter, dan kom ik aan een paar vragen en moties die zijn ingediend. Voorzitter, de motie die de PVV heeft ingediend met betrekking tot de definities zou ik willen ontraden en waarom? Omdat, als wij elke keer voor elk dossier oude en nieuwe definities naast elkaar moeten zetten, de begroting voor u niet doorgrondelijker wordt. Wat ik wel graag wil toezeggen, is: als het makkelijk en hanteerbaar is, dan zullen we zorgen dat er bij een overgang een goeie transitietabel zit, maar als je elke keer wat de motie zegt, terug moet gaan naar oude definities, dan loop je het risico dat de boekwerken die wij aan u sturen nog veel dikker worden en de onoverzichtelijkheid alleen maar toeneemt.

De voorzitter: De heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Ja voorzitter, het gaat de PVV er met name om dat je de trend en de ontwikkeling van het beleid, die meestal door die indicatoren of parameters wordt vastgesteld, kunt volgen en als dat met het voorstel van de heer Koopmans gewaarborgd kan worden, is dat ons ook goed. Het gaat er puur en alleen om dat we, als definities veranderen, we in ieder geval onze controlerende taak, laat ik het maar even plat zeggen, zo simpel mogelijk kunnen invullen en niet iedere keer moeten zoeken. Dus als dat een toezegging is die dat kader behelst, kan ik daarmee leven.

Gedeputeerde Koopmans: Ja voorzitter, dat zeg ik bij dezen toe en daar zeg ik nog bij: het college van Gedeputeerde Staten is sowieso nog bezig om de eigen informatievoorziening, ook naar ons toe en daarmee ook naar u toe, met betrekking tot allerlei data sterk te verbeteren. We zijn er zelf niet helemaal tevreden over hoe dat nou gaat. Goeie dashboards voor je hebben als besluitvormers rondom allerlei ontwikkelingen, dat valt nog niet mee. We zijn daar samen met laat ik maar zeggen de campus en alles wat daar gebeurt in Heerlen bezig om dat veel beter te gaan organiseren en als we dat hebben, dan zeg ik u toe dat we, ook mede aan de hand van wat u bedoelt in die motie, daar nog een nader gesprek over hebben. Daar informeren we u over omdat het beide, Gedeputeerde Staten

en Provinciale Staten, kan helpen om de besluitvorming op grond van feiten en feitelijke ontwikkelingen te verbeteren.

De voorzitter: De heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, dank voor beide toezeggingen van de gedeputeerde en daarmee wordt aan de intentie van de motie in ieder geval heel erg tegemoetgekomen en dat zou goed moeten zijn.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dan zijn er een paar fracties geweest die opmerkingen hebben gemaakt over de digitale veiligheid. De heer Van Rey en de PVV en ook anderen. Voorzitter, daarover het volgende. Cyberaanvallen zul je nooit, nooit, nooit, nooit helemaal kunnen uitsluiten, dat het je ooit treft. Tegelijkertijd hebben we u eerder in een brief die we aan uw Commissie gestuurd hebben, laten weten op welke wijze wij die hele informatievoorziening doen en hoe we die informatiebeveiliging ook georganiseerd hebben en voorzitter, ik stel voor dat we over een maand of 4 nog een keer een update daarvan sturen. Ik zou zeggen ten tijde van de begroting, zoals de heer Van Rey ook al suggereerde, dat we daar dan nog een mededeling over doen om dan weer te actualiseren op welk wijze we daarmee bezig zijn, maar alles wat er op dat gebied redelijkerwijs te krijgen is, hebben wij in huis en daar werken wij mee en tegelijkertijd blijft het ook mensenwerk en kunnen er altijd fouten ontstaan, maar we doen er alles aan.

Voorzitter, dan kom ik bij een vraag van het CDA met betrekking tot het muziekprogramma DOOR! Zijn daar voldoende middelen voor? De bedoeling die wij nu hebben is om scholen die zich aangemeld hebben, en waarvoor er vanwege de enorme toeloop in de nationale regeling nog geen toezegging is vanuit het fonds Cultuurparticipatie, dat wij dat alvast financieren. De bedoeling is dat we daarna, als de nieuwe regering dat traject doorzet, dan zullen we dat daar declareren. Is dat niet zo, dan betalen we het vanuit onze eigen middelen, maar hoe we dat dan precies doen in onze begroting, daar zullen we u in de begroting of in een ander document nader over informeren. Nu is het nog niet zo dat er direct extra middelen noodzakelijk zijn.

Voorzitter, dan kom ik bij de motie van mevrouw Nillesen-van Lammeren samen met de heer Van de Ven over de veilige wielersomgeving. Voorzitter, dat zien we als een ondersteuning van het beleid. Er ligt een aantal vragen voor. Er is een ontwikkeling bij het Leeuwterrein, er is natuurlijk ook sprake een Regionaal Training Centrum (RTC) Schieten in Belfeld, een RTC Judo in Echt-Susteren, het RTC Paralympisch in Beek, Joutou in Venray, veelbesproken, ligt nog met een vraag, bij Westa ligt er een vraag, dat is een tafeltennisvereniging die nationaal speelt en ook aan een RTC bezig is. Dus voorzitter die motie is volstrekt ondersteuning van beleid en we hebben denk ik een paar mooie plekken waar we deze middelen, die helaas niet naar Haelen gaan vanwege de besluiteloosheid zal ik het maar even noemen, op andere plaatsen zinnig ingezet kunnen worden.

De voorzitter: Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Ja voorzitter, gezien het antwoord dat de gedeputeerde op deze motie geeft. Ik ga ervan uit dat de bedoeling van de motie is dat de gelden niet naar de reserve gaan, uit de pot verdwijnen, maar gewoon voor dit doel beschikbaar blijven. Is de gedeputeerde dan wel consequent als het bijvoorbeeld gaat over motie 809 met betrekking tot de verduurzaming van Provinciale gebouwen?

Gedeputeerde Koopmans: Nee want voorzitter, zelfs zonder deze motie behoorde het tot een bevoegdheid van het college van Gedeputeerde Staten om deze middelen daarvoor in te zetten. Dat zou kunnen, maar deze motie helpt en dan maakt het dat je daar publiek over spreekt. Het is niet zo dat het een aparte FCL (Functionele Classificatie) was, het is laat ik zeggen voor sportvoorzieningen, waarbij in de begroting en de begeleidende tekst de veilige wielersfeer met name genoemd is. Dus het had ook zonder motie gekund, maar met een motie voel ik me zeker gesterkt. Voorzitter...

De voorzitter: Even de heer Schaminée, voor hetzelfde neem ik aan.

De heer Schaminée (SP): Ja, toch nog even op dat punt voorzitter. Ik ben het overigens helemaal eens met mevrouw Brugman, maar dan even naar de uitvoering want de gedeputeerde noemt een aantal posten waar dat bedrag dan naartoe zou kunnen gaan. Wij zouden dan wel graag zien, op het moment dat de motie het zou halen, dat moet dadelijk nog even blijken natuurlijk, dat we daar wel even een overzichtje van krijgen, hoe dan dat geld ingezet wordt, dat daar een informeren stukje of zo over komt, dat we in ieder geval zien hoe dat ingezet wordt en of daar dan niet weer een restant overblijft dat dan weer ergens rondzwemt. Dus als de gedeputeerde dat kan toezeggen, zijn wij in ieder geval heel gelukkig.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, wij zullen uw Staten daarover informeren, geen enkel probleem. Voorzitter, dan heeft de heer Schaminée mij een vraag gesteld over de uitvoeringsprogramma's. Dat zijn vaste stramien en die zitten vast aan 4 jaarlijkse termijnen en dat heeft niks te maken met een privé-opvatting over hoe dat zich tot welke campagne dan ook zou verhouden, dat zijn gewoon vaste stramien die ik aantrof toen ik hier kwam en die zetten we gewoon door.

Voorzitter, voor de Tour de France daar hebben we bij de vorige Voorjaarsnota of bij een eerder debat € 2,5 miljoen gereserveerd voor evenementen en voorzitter, de heer Teunissen is recent op bezoek geweest, eergisteren of gisteren zelfs, en heeft daar een gesprek gehad maar de heer Prudhomme en daar kunnen we niks over vertellen, maar wie weet, wie weet, wie weet komt die toch in 2019 deze kant op omdat die namelijk in Brussel start en uw weet, tenminste degenen die fietsen, Brussel is fietsafstand naar Zuid-Limburg.

Voorzitter, dan de motie van de SP inzake het zwemmen. Voorzitter...

De voorzitter: De SP meteen even deze vraag nog. Op het vorige punt. Ja, dan mag het. De heer Schaminée.

De heer Schaminée (SP): De volgende is natuurlijk ook heel interessant. 2019 misschien, allemaal prima dat wachten we af. Maar ik had specifiek gevraagd, dat vind ik toch wel heel belangrijk, dat er in ieder geval een stuk komt voordat we met een etappe eventueel beginnen, dat in ieder geval de Staten er aan de voorkant iets over mogen vinden en ook over de effecten die het eventueel heeft, dat we dat nog eens vooraf met elkaar bespreken in plaats van achteraf.

Gedeputeerde Koopmans: Ja, maar zoals ik toen al in de Commissie gezegd heb, we hebben wel met elkaar gezegd dat we het gaan doen want we gaan niet jaarlijks naar de heer Prudhomme om daarna te zeggen: we hebben er toch geen zin in. Dat is een vast besluit, dat we dat gaan doen. We hebben ook al 2 partners, bijvoorbeeld de gemeente Valkenburg en de gemeente Maastricht hebben allebei op hun begroting al € 500.000,00 gereserveerd, zoals wij hebben voorgesteld, voor als die naar Valkenburg of naar Maastricht komt. We hebben ook een notitie gemaakt, die zullen we nog een

keer naar u toesturen, waarin zeg maar het Evenementenbeleid is vastgelegd. Daar staan ook de randvoorwaarden voor alle evenementen, onder welke voorwaarden wij bij willen dragen, maar wat ik specifiek zou willen doen, ook omdat u het vraagt, dat is dat we voor de Tour nog even een informierend stuk sturen op welke wijze we specifiek voor de Tour die randvoorwaarden invullen voorzitter, en hoe de financiën verder geregeld worden.

Voorzitter, dan kom ik aan de motie Schoolzwemmen. Die willen we overnemen of die ondersteuning van beleid, nee zo kan ik het niet zeggen. Wij vinden het prima dat die er komt. We hebben er wel een paar kanttekeningen bij. Het is niet zo, en het staat ook niet in de motie, dat er sprake is van: de Provincie lost het wel allemaal op. Dat is niet zo. De motie is in die zin helder geformuleerd: te onderzoeken of er een Limburgse campagne kan komen, goed kijken naar wat het effect is van achterstanden. Daar houden we natuurlijk rekening met het feit dat er al een Stichting Leergeld is. We hebben nog een Stichting Jeugdsportfonds Limburg die bijdragen levert, maar we zullen dat dus allemaal goed op een rij zetten. Ik heb 1 kleine kanttekening. Ik twijfel eraan omdat het onderzoekstechnisch wel wat werk is, of het gaat lukken om het eind 2017 gereed te hebben. Dat gaan we proberen, maar ik weet niet helemaal zeker of dat lukt.

Voorzitter, dan de heer Van der Linden heeft mij een vraag gesteld over het SHCL en het RHCL. Daar komt voor de begroting een notitie over, over de resultaten die de heer Van der Tuuk op allerlei plekken in de erfgoedsector heeft gebracht en we hebben ondertussen besloten op het bezwaar op de subsidies zoals u in de besluitenlijst van het college heeft kunnen zien.

Voorzitter, dan de heer Van den Akker. Die heeft nog een vraag gesteld over het Theater aan het Vrijthof. Ik heb afgelopen week nog bestuurlijk overleg gehad met wethouder Damsma. Daar kan ik nog niet verder op vooruitlopen want daar hebben we een soort over en weer een aanbod gedaan op welke wijze invulling wordt gegeven aan de ambities die eigenlijk voortkomen uit datgene wat de Philharmonie en Opera Zuid willen, namelijk dat het akoestisch en op het gebied van de Arbo daar op orde komt in het theater. Daar zijn we nog niet helemaal uit. De gemeente Maastricht is wel al begonnen met voorbereidende bouwwerkzaamheden die met onderhoud te maken hebben en daar dragen wij niet aan bij. Voorzitter, dan denk ik, even goed kijken, de Partij voor de Dieren had geen vragen aan mij.

De heer Van Rey stelde nog de vraag over de Europese gelden. Ja voorzitter, een lijst van subsidies die in de toekomst gegeven wordt, dat is een beetje ingewikkeld om die te geven. We weten wel met welke trajecten we bezig zijn, wij hier in huis dan. Er zijn ook trajecten buitenshuis, dat hebben we altijd al gezegd, waar wij soms niet bij betrokken worden, dat kan ook altijd. We hebben eerder in het coalitieakkoord... We zijn ooit gestart met een resultaatsverplichting van € 100 miljoen. Die hebben we nou bij deze Voorjaarsnota, nadat we die vorig jaar al veranderd hebben, naar € 200 miljoen gebracht en de inspanningsverplichting van € 125 miljoen naar € 250 miljoen. European and Regional Affairs Consultants (ERAC) houdt dat onafhankelijk en precies voor ons bij en ik ga nog eens even kijken, ook omdat de Commissaris van de Koning, dat is vorige week in het college geweest, een Nota Internationalisering heeft vastgesteld of die hebben we in het college vastgesteld. Ik denk naar aanleiding daarvan, want daar staan ook opmerkingen over de fondsen, dat het mogelijk moet zijn om even nog nader met elkaar van gedachten te wisselen over wat er eventueel nog aan informatie gewenst wordt. Voorzitter en daarmee zijn alle vragen beantwoord die aan mij gesteld zijn.

De voorzitter: Ja. Hartelijk dank. Ik wil nog aanvullen dat die Nota Internationalisering in de loop van volgende week bij u op de deurmat komt. Ik ga kijken naar de heer Beurskens voor zijn bijdrage in de 1^e termijn.

Gedeputeerde Beurskens: Dank u wel voorzitter. Ik pak even de vragen van de PVV over het venture capital fonds. Wanneer komt er een voorstel naar Provinciale Staten? De laatste details worden nu ambtelijk uitgewerkt en wij verwachten dat we in de Commissie van 8 september dit jaar bij u komen met een voorstel om zeg maar weer een flinke impuls te geven, met name voor starters. Dus dan kunnen we daarmee de discussie voeren.

Dan de vraag van het CDA over de Einstein Telescope. U heeft het misschien ook in de media, en anderszins ook, kunnen volgen dat wij op 3 juli in Den Haag ons samen Nikhef daar gepresenteerd hebben. Limburg, en met name het gebied van Heuvelland, is in elk geval geselecteerd vanuit Nederland voor een hele veilige en schone ontwikkeling en de locatiekeuze zal op Europees niveau rond 2020 plaatsvinden en op dit moment zijn wij bezig om een projectorganisatie in te richten waar de Provincie Limburg ook bij betrokken is om zeg maar ons bid zo goed mogelijk voor te bereiden en het zou, en dat is ook aangegeven door het CDA en anderen, een fantastische ontwikkeling zijn voor Limburg en Zuid-Limburg in het bijzonder.

Dan de vraag van het CDA over Greenport Venlo. Het doet me goed dat er veel ambities zijn om daar zeg maar ook de campusontwikkeling de juiste impuls te geven. Daar zal de heer Mackus op antwoorden, zeker als het gaat om het onderdeel biobased economy en NewFoss. Daar weet hij veel meer vanaf.

De vraag, voorzitter, van het CDA over de integrale gebiedsvisie Nieuwstadt. Wij zullen op zich, maar dat is meer een definitie, geen gebiedsvisie voor Nieuwstadt maken, dat moet Nieuwstadt vooral zelf doen, maar wij zijn wel bezig zoals u weet met een giga-ontwikkeling bij VDL Nedcar, waar de teller al bijna staat op 6200 arbeidsplaatsen en waar heel veel auto's geproduceerd worden, maar wat natuurlijk ook zijn effect op de omgeving heeft omdat mensen er werken. Dus wij zijn serieus in gesprek om daar zeg maar een verkeersstudie te maken die ook rekening houdt met leefbaarheids- en mobiliteitsaspecten en als er voorstellen uitgewerkt worden, zullen we die ook aan uw Staten voorleggen. Ik hoop dat we daar eind dit jaar, begin volgend jaar meer over kunnen melden en uiteraard is daar de railterminal, of die wel of niet doorgaat, want dat is niet alleen afhankelijk van de Provincie en het Rijk, er ook een onderdeel van.

De voorzitter: Het woord is aan mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Ja voorzitter, ik hoor de gedeputeerde zeggen dat er een verkeersstudie komt daar op dat stuk. Komt daar ook een milieueffectrapportage (MER) bij?

Gedeputeerde Beurskens: Dat weet ik niet, bij die verkeersstudie, althans op dit moment is bureau Buck Consultants International, ook op verzoek van VDL Nedcar, daar een inventarisatie van aan het maken. Ik zit er zo in: als dat wettelijk moet, dan zullen we dat zeker doen, maar laten we afspreken dat we elkaar daarover informeren, zodra ik het concreter heb.

Dan de vraag van 50PLUS over het toekennen van middelen aan het MKB. Er zijn meer vragen gesteld over het MKB en VDL en met name in het bijzonder, dus daar kom ik straks op terug op het MKB, maar met name om de labfaciliteit te faciliteren. U heeft kunnen zien dat wij daarop zitten te lobbyen. Nou ja binnen de huidige omstandigheden is verzet, het beleid ziet er tegen, dus wellicht dat we er via het nieuwe kabinet meer aanspraak op kunnen maken om zo'n faciliteit te krijgen, zo'n labfaciliteit, maar wij zijn wel ook al, en dat heb ik van het management gehoord, bezig met de directie van MAA om nu al keuringen binnen de bestaande faciliteiten, wellicht niet op dat niveau maar op een

iets lager niveau, te verbeteren zodat je niet afhankelijk bent van landelijk beleid. Dus dat zou ook al weer inderdaad, ben ik met 50PLUS eens, een positieve impuls zijn voor MAA.

De vraag van 50PLUS over common gelden binnen Chemelot voor experimenten ter zake waterstofontwikkelingen. We hebben bij Brightlands Chemelot Campus, ik denk dat dat bedoeld wordt, een hele duidelijke focus gericht op chemie en materialen en dat willen we op een duurzame manier doen, maar er zitten zeer zeker ook crossovers met bijvoorbeeld biomedical en andere en biobased ontwikkelingen. Dus ik wil die vraag graag voorleggen aan de CEO, mijnheer Kip, of er ook zeg maar in die richting experimenten op de agenda staan of interessant zijn om te ontwikkelen en daar zullen we u ook over informeren.

De vraag van de VVD over het MKB. Zoals u weet, heeft u zelf een MKB-kader vastgesteld voor acquisitie en ook MKB-initiatieven. Een groot gedeelte van dat fonds wordt uitgevoerd via het LIOF en dat gaat in de maakindustrie, in de logistiek maar inmiddels ook, samen met collega Mackus, in agri-ondernemerschap. Dat loopt als een tierelier. Via de geijkte wegen zult u ook daar de rapportage over krijgen en op basis van de voorspellingen hebben wij 2 dingen... Aan de ene kant gezegd: ja, we hebben weer een krediet nodig om dat MKB te blijven faciliteren want het blijft toch de motor van de Limburgse economie, maar anderzijds ook zie je dat je allerlei regelingen hebt, u heeft daar zelf een overzicht van gekregen, er zijn gigantisch veel regelingen voor het MKB en dat is ook heel positief en wij proberen ook via allerlei instanties om het MKB daarmee te faciliteren en te helpen want ze zien anders door de bomen het bos niet, maar desalniettemin zijn er ook MKB-bedrijven, en ook de heer Van Rey heeft daar vaker voor gepleit, die toch nog buiten zo'n regeling vallen en die proberen we nu ook met die € 3 miljoen te helpen, bijvoorbeeld in samenwerking met gedeputeerde Teunissen als het gaat om detailhandel. Dus het is eigenlijk enerzijds een aanvulling, anderzijds gaan we ons nog breder op het MKB richten om dat te stimuleren en ik weet dat daar altijd veel draagvlak voor is.

De vraag van de VVD: hoe staat het met Mosae Vita? En u weet Mosae Vita dat was een fantastisch gebouw en eigenlijk het hart van de Brightlands Maastricht Health Campus, een gebouw ook dat volledig voor rekening en risico door het Academisch Ziekenhuis Maastricht wordt ontwikkeld, 10-tallen miljoenen. Eigenlijk is die ontwikkeling helemaal afgerond, het gebouw. Sterker nog, het is ook al helemaal verhuurd en wij zijn nu echt met de laatste fase bezig met de gemeente Maastricht want in Maastricht moet alles heel slijk en sjoen zijn en dat is met name de Welstandscommissie. Er is dus nu op dit moment nog overleg met het college van Maastricht, mijnheer Krabbendam en de afdeling Welstand, om de laatste puntjes op de i zetten. Zelf ben ik daar heel positief over omdat je dan een totale gebiedsontwikkeling krijgt met het MECC, maar ook de hele openbare ruimte op een fantastisch niveau, zodanig dat de hele Brightlands Maastricht Health Campus, het MECC goed verbonden wordt met Randwyck en Maastricht.

De vraag over de windmolens, ook in relatie tot MAA, van de Partij voor de Dieren zal mijnheer Prevoo beantwoorden, ook in de context van MKBA.

Dan ga ik heel snel naar de vraag van D66 over welke initiatieven worden genomen om ook het MKB en het mbo wat niet op de campussen zit, want zo interpreteer ik het, nog meer te betrekken. Wij werken aan een informerend stuk. Dat is absoluut een belangrijk vraagstuk dat aangekaart wordt door D66, dus daar zullen we u nader over informeren. Daar kunnen we dan de discussie over voeren.

Dan hebben we nog de vraag van de heer Van Rey over die € 3 miljoen, die is vergelijkbaar met de vraag die ook de VVD, de heer Van den Akker heeft gesteld. En de vraag van de heer Kuntzelaers. U weet dat vraag en aanbod in de economie nauw met elkaar samenwerken, ook in dit college. Dus

daar zal mevrouw Van Rijsbergen al of niet samen met mijnheer Teunissen op reageren en dan gaat het over robotisering en de kansen die dat biedt. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Nog 21 seconden over. De heer Prevoo krijgt weer 10 minuten.

Gedeputeerde Prevoo: 10 minuten en 21 seconden. Voorzitter, eerst wil ik de Staten bedanken voor de behandeling en de vragen op het gebied van energie en duurzaamheid en eigenlijk is dat gisteravond allemaal begonnen want ik heb nog nooit een debat zo lang gehoord en zo vaak het woord 'duurzaam' horen vallen, duurzame oplossingen, het moet duurzaam. Dus ik denk: nou, als er iets leeft in onze samenleving, dan is het wel een duurzame aanpak en de verduurzaming van alles wat we in dit huis doen.

Ik ga snel over naar de beantwoording van de vragen die gesteld zijn en dan begin ik bij de PVV, de vraag naar de voortgang van de wind. U ontvangt vandaag van ons een informeren stuk, dat zal worden gepubliceerd, en als u daar dan nog vervolgvragen op hebt, dan kunnen we die in Commissieverband gaan behandelen.

Het CDA. Hoe denkt het college te stimuleren dat er meer duurzame restontwikkeling oftewel circulaire economie gestimuleerd wordt?

De voorzitter: Dit gaat niet van uw tijd af, ik zet hem nu stil. De heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Ik wil even vragen of ik het goed gehoord heb. U gaf antwoord op vraag van de PVV of van de VVD?

Gedeputeerde Prevoo: PVV.

De heer Housmans (PVV): Wij hebben u niks gevraagd.

Gedeputeerde Prevoo: Oh, nee dat is goed dan hoef ik ook geen antwoord te geven, dan schrap ik u meteen hier even uit mijn lijstje.

De heer Housmans (PVV): Wij hebben u vandaag overgeslagen.

Gedeputeerde Prevoo: Nee, dat is prima.

De voorzitter: Prima, dan...De seconden krijgt u weer terug.

Gedeputeerde Prevoo: Goed, maar dan geldt voor iedereen, behalve dan de PVV, dat vandaag een rapportage over de voortgang van de wind uw richting uit zal komen. De vraag over de duurzame reststroomontwikkeling oftewel circulaire economie, vraag van het CDA. U weet, we hebben het Limburg Energie Fonds (LEF), en 1 van de onderdelen die daarin opgenomen zijn, is het stimuleren van de circulaire economie, dus ook het hergebruik van reststromen en nieuwe grondstoffen.

De voorzitter: Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Kan de gedeputeerde wel al een indicatie geven wat de bevindingen zijn van dat stuk dat vandaag wordt rondgestuurd? Wat zijn de

plannen, hoeveel megawatt, hoe ver zijn die plannen, hoe ver staan wij van de doelstellingen af? Kunt u daar iets over loslaten?

Gedeputeerde Prevoo: Ik zal er, zeker in de beantwoording van uw vragen, iets over loslaten. De rest staat natuurlijk in de rapportage. Het zou ook te veel tijd in beslag nemen om nu specifiek in te zoomen op al die onderdelen.

De vraag van het CDA over de plannen van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg met betrekking tot de dijkversterking en de delta- aanpak met betrekking tot de Maas. Ik kan u in ieder geval toezeggen dat voor 1 januari 2018 het onderzoek op alle maatregelen rondom de Maas, en dan gaat het om de rivierversuiming waar het kan en dijken daar waar het moet, daar staan al die maatregelen in opgenomen, ook wat het gaat kosten en wat de effecten van die maatregelen zijn. Daar is uiteraard tijd voor nodig want het zijn ingrijpende maatregelen en dat moet op elkaar afgestemd zijn, niet alleen binnen de Provincie Limburg, dat doen we natuurlijk ook met de waterschappen in Brabant en met de bedijkte Maas zoals dat heet want de Maas gaat verder dan alleen Limburg en dan komt er een vraag nog voordat ik uitgesproken ben voorzitter.

De voorzitter: U zet uw punt en dus mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij (CDA): Ja, dat klinkt goed, maar dan worden de bruggen expliciet meegenomen in het hele plan? De effecten van de spoorbruggen zoals ik die heb benoemd, van de bruggen op de Maas, op de waterafvloeiing, die worden daarin meegenomen.

Gedeputeerde Prevoo: De bruggen maken onderdeel uit van de bevoegdheden van Rijkswaterstaat en ik heb dat al met Rijkswaterstaat besproken, dat ook de opties van de verbreding van de bruggen of mogelijke verplaatsing van de bruggen, worden opgenomen en wat dat betreft zijn we ook nog aan het stoeien van welke maatregelen kun je nemen en zijn nodig? En wat natuurlijk voor u allen op het netvlies staat, dat is de hoogwaterveiligheid voor Limburg. De nieuwe normering die per 1 januari van dit jaar geldt. Dus dat is niet een kwestie van willen, nee, we moeten die maatregelen nemen om uiteindelijk Limburg, mens, dier, maar ook onze economie, gewoon te beveiligen tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Daar hebben we een aantal termijnen voor. De korte termijn, dan praten we tot 2028, de middellange termijn 2050 en ja, het is lastig te bevatten, ook nog steeds voor deze gedeputeerde, dat wij nu plannen bedenken die pas in 2100 hoeven worden uitgevoerd, maar zo werkt dat nou, het zijn langdurige miljardenprojecten die gewoon op heel lange termijn berekend en voorzien moeten worden.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ja, 2100 dat is heel ver weg.

Gedeputeerde Prevoo: Dat gaan we niet meemaken.

De voorzitter: Het jonge CDA wel.

De heer Kuntzelaers (PvdA): In een aantal bijdrages werd al gesproken over eventuele ingrijpende maatregelen voor omwonenden of mensen die recreëren langs de Maas. Hoe worden omwonenden betrokken door dit project en in hoeverre is de Provincie daarin sturend of zijn andere partijen daarin leidend?

Gedeputeerde Prevo: Dank u wel. De Provincie partij in de hele aanpak. Het waterschap, Rijkswaterstaat, het Rijk, de gemeenten. Zeg maar als uitvoeringsorganisaties hebben we natuurlijk Rijkswaterstaat en het waterschap. Zij komen met die plannen, die worden met elkaar besproken en dan wordt gewoon de afweging gemaakt welke maatregel kun je waar nemen en welk effect hebben die. Die hebben bijvoorbeeld, als we kijken naar, en dat zal de heer Van Rey zeker aanspreken, effecten die je neemt in het Maasplassengebied in Roermond, zijn we er onlangs bij uitgekomen dat een ondernemer in het gebied die, waar de Provincie middelen voor beschikbaar heeft gesteld, komt met plannen die mogelijk én het toerisme en het recreatieve gebruik van de Maasplassen zouden kunnen stimuleren, om te kijken of daar ook mogelijk effecten zijn op het gebied van de hoogwaterbescherming of de veiligheid. Nou, een ondernemer heeft daar een plan op tafel gelegd. Dat is doorgerekend door Rijkswaterstaat, besproken met de Provincie en het leidt tot een effect in die waterstandsdeling, waardoor én de ondernemer in dat gebied zijn plannen kan uitvoeren, de gemeente hebben we het ook mee besproken en dat betekent in dit geval dat én de ondernemer in het recreatiegebied én de gemeente en Rijkswaterstaat en Provincie, dat we daar meerdere belangen in dienen en dit is de manier waarop je de zaken mee koppelt, dus ook in de financiering die effecten hebben, zowel op het gebied van hoogwaterbescherming, maar ook bijvoorbeeld op het gebied van toerisme en recreatie, op het gebied van economie en dat zijn de aspecten die we ook hebben meegenomen in die plannen rondom die hoogwaterbescherming, dat we ook kijken bij de uitvoering: wat kun je nog mee koppelen en dan gaan we over de volle breedte van dit college kijken naar die brede combinatie van portefeuilles, wat je daar mee kunt nemen dan uitsluitend de hoogwaterbescherming en ik hoef u niet te vertellen dat die combinatie, die bedacht is voor de Maasvallei zeg maar het Limburgse deel, ruimte voor de rivier waar het kan, dijken waar het moet. Nu stel dat u die rivier geen ruimte wilt geven, dan moet je alles bedijken omdat dat dan nog de enige optie is en de gevolgen hebben Roermond en Venlo natuurlijk al aan den lijve ondervonden bij de laatste overstroming omdat je dan gewoon het water gaat opwentelen en dan moet het door een hele smalle gang en dan gaat het mis.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Nee, een lang antwoord voorzitter. Ik had nog een vervolgvraag. Ik wachtte op het einde van de zin, maar die duurde even zullen we maar zeggen.

De voorzitter: Komt niet. Nee, ik zat ook op de punt te wachten.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ik hoorde inderdaad Roermond Venlo noemen en de projecten die daar op stapel liggen, lopen die zowel met gemeenten, waterschappen? Hebt u het gevoel dat die in een afrondende en een succesvolle fase zijn aangekomen?

Gedeputeerde Prevo: Nee, zover zijn we nog niet. We hebben daar natuurlijk Koploperproject Venlo. Ik heb u al eerder gemeld dat wij € 50 miljoen van het Rijk naar binnen hebben getrokken om Koploperproject Venlo te kunnen realiseren, maar we zitten pas in de fase van het onderzoek. Dus we weten ongeveer, bij benadering, dat het € 123 miljoen gaat kosten al die plannen die nu op tafel liggen, maar we zullen gewoon ergens volgend jaar keuzes moeten maken welke plannen wel tot uitvoering komen en welke niet.

De voorzitter: Oké.

De heer Kuntzelaers (PvdA): En wanneer kunnen we die plannen dan tegemoetzien?

Gedeputeerde Prevo: Ja op het moment dat dat onderzoek heeft plaatsgevonden en de eerste rapportage, laten we zeggen de eerste inzage en inblik krijgt u voor 1 januari 2018.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel.

De voorzitter: Dat was de toezegging.

Gedeputeerde Prevoo: En bovendien, dat wil ik er nog even aan toevoegen voorzitter, we hebben ook met elkaar hier afgesproken, bij de goedkeuring, dat er natuurlijk een aantal voorwaarden ligt, dat al die voorstellen ook aan Provinciale Staten worden voorgelegd want dit gaat om groot geld, waarbij het college natuurlijk van mening is dat, als je € 50 miljoen aan rijksmiddelen naar Limburg haalt, je die natuurlijk wel... Die hoop je wel te kunnen benutten en op het moment dat daar onvoldoende tegenover staat, ja dan zullen we dat ook terug moeten brengen.

De voorzitter: Oké. De heer Van Rey eerst.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Dank u voorzitter. De Maasvallei is de laatste 1000'en, 10.000'en jaren ontstaan, een prachtig landschap en ik krijg de indruk dat u zich al hebt neergelegd bij het dictaat van Rijkswaterstaat. De vraag die mevrouw Werrij heeft gesteld en die ik ook heb gesteld of we niet af en toe Rijkswaterstaat moeten overtuigen om niet tot een hoogwaterbescherming via kades en dijken te komen, maar tot verbreding en verdieping. Daar wordt te weinig onderzoek naar gedaan Rijkswaterstaat omdat hen dat niet aanstaat en u zou eens wat courage moeten tonen door juist te zeggen: daar moeten wij met Rijkswaterstaat in discussie gaan en overtuigen. U probeert dat wel voor het mijnwater en de mijnwaterschade, doe dat ook voor de mensen die in de Maasvallei wonen en dat mis ik bij u, het spat er niet vanaf. 'Rijkswaterstaat komt met voorwaarden, hebben we het uit te voeren. Ja, het duurt nog lang, tot 2100, het zal mijn tijd wel duren'. Iedereen zijn tijd in deze zaal, maar wij doen het niet voor ons hè, wij doen het voor de generaties die na ons komen en het zou absurd zijn als we alleen maar kades en dijken krijgen en overal tegenaan kijken. U moet wat courage tonen door Rijkswaterstaat te zeggen: en het gebeurt anders!

De voorzitter: Dat was een opmerking.

Gedeputeerde Prevoo: Dat was geen vraag voorzitter, maar ik wil wel even toelichten.

De voorzitter: Nee, nee, nee.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Vroeg of u zich er al bij neergelegd is wel...

De voorzitter: Eerst nog de vraag van mevrouw Brugman en dan kunt in 1 keer antwoorden en dan gaan we door.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Ja voorzitter, dat sluit eigenlijk een beetje aan. Ik ken de geschiedenis van de Maas heel aardig. In de loop van de tijd is met die waterbeveiliging nu in 1 keer 1 meter tot soms 1,5 meter dijkverhoging bij gekomen voorzitter, terwijl dat voorheen niet was. Mensen worden daarmee geconfronteerd. Er zijn dus nieuwe berekeningen, het is dus heel..., het fluctueert enorm zeg maar, met die beveiliging. Ik wil graag van de gedeputeerde weten of hij ook gekeken heeft naar andere mogelijkheden, dus andere locaties om nog meer verruiming aan de rivier te geven en of u er ook eens naar wilt gaan kijken, daar waar bijvoorbeeld eindeloos vergunningen worden verleend bij het uitdiepen van grond omdat dat een interessante grond is, waarom kan u niet zo bewegen, dat er op andere plekken uitgediept wordt, waardoor er dus ruimte voor de rivier gaat komen voorzitter.

De voorzitter: Ja, de vraag is helder, alleen kijk ik toch even naar de gedeputeerde of dit debat...

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, het vergt wel een toelichting en wij...

De voorzitter: Of dat debat vandaag moet plaatsvinden of dat u bij uw toelichting blijft en we dat aan eind van het jaar krijgen.

Gedeputeerde Prevoo: Ik heb al eerder gezegd dat wij de Staten willen meenemen in deze processen. Die zijn complex, maar ik wil echt bestrijden wat de heer Van Rey zegt. Wij willen helemaal geen dijken. De rivierverruiming biedt namelijk de enige mogelijkheid om te voorkomen dat je de boel moet gaan bedijken. Dat kost veel geld en daar is die waterveiligheid niet mee verzekerd en in de verhouding Rijkswaterstaat, Provincie en andere partners zoals ook ontgronders, dan gaan we in ieder geval op een fatsoenlijke bestuurlijke manier met elkaar in gesprek en als het nodig is om daar activistisch in op te treden, zal ik dat niet nalaten mijnheer Van Rey en Rijkswaterstaat is wat dat betreft niet een boot die geen enkele kant op te bewegen is. Dus daar kunt u in ieder geval op rekenen. Voorzitter, daarmee heb ik dan meteen ook de antwoorden op de vraag van het CDA en de heer Van Rey beantwoord en uiteraard ook mevrouw Brugman. Wij komen daar uiteraard bij rapportages, 1 januari 2018 uiterlijk bij u terug.

Dan met betrekking tot de vraag van het CDA over het POL. Het POL zou bureaucratisch zijn. Dat is niet, het is een beleving die u hebt. Het gaat eerder om het nakomen van afspraken in het kader van het POL, wat een heel zorgvuldig traject is geweest. Met alle belanghebbenden, met alle gemeenten, hebben we duidelijke afspraken gemaakt. De rol van de Provincie daarin is niet wat u doet voorkomen als het gaat om de ruimte voor woningbouw. Die ruimte is er nog, we hebben alleen aangegeven dat de bestaande plancapaciteit omlaag moet want we gaan in Limburg niet bouwen voor leegstand en daar hebben de gemeenten mee ingestemd en in dezen zijn de gemeenten zelf aan zet. Ze maken geen afspraken met de Provincie, we hebben het zo geregeld, en dat dient u te weten, de regio heeft met elkaar afgesproken: niet een gemeente bepaalt dat voor zichzelf, maar je stemt dat af met je buurgemeente en dat past precies in de kaders van het POL. Er blijft dus gewoon nog voldoende capaciteit om woningen te bouwen. Sterker nog, er is voldoende woonruimte, alleen die woningen liggen op de verkeerde plek. Er staan 20.000 woningen leeg in Limburg, die worden niet verkocht omdat ze op de verkeerde plek liggen. Dus we zijn bezig met die transitie en we houden dat flexibel binnen dat kader van het POL en naar onze mening wordt er voldoende ruimte geboden op het moment dat dat nodig is, maar we stimuleren niet op het verhogen van de plancapaciteit, we moeten met 40% reduceren en er is nog een ruimte van 10.000 woningen die gebouwd mogen worden in Limburg.

De voorzitter: Die ruimte is er dus. Mevrouw Brugman had nog een vraag.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): In het aanlopen, roept de gedeputeerde snel dat er nog 10.000 woningen gebouwd worden. Ik wil even weten of...

Gedeputeerde Prevoo: Mogen worden.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Mogen worden. Ik heb de vraag gesteld in relatie tot het aanvalsplan arbeidsmarkt, dat daar 20.000 mensen dus een...

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, daar kom ik dadelijk op terecht.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Krijg ik dan een antwoord? Ja, oké.

Gedeputeerde Prevoo: Dit was de vraag van het CDA. Als het gaat om de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten of Provinciale Staten, dan hebben we daar geen bevoegdheden in omdat de gemeenten onderling de bindende afspraken hebben gemaakt. Ik noem het voorbeeld Zuid-Limburg, daar hebben 17 van de 18 gemeenten de Structuurvisie Wonen ondertekend en daarmee ook bindend verklaard.

Dan de vraag van het CDA over initiatieven met betrekking tot kleine woongroepen, bijvoorbeeld in hofjes. Dat is een goed voorstel om naar deze woonvorm te kijken, zeker ook vanwege de 2 portefeuilles die het raakt, zowel de fysieke kant dus de woonvorm, als ook de Sociale Agenda en wat dat betreft kan datgene wat u heb voorgesteld rekenen op steun van dit college. Wij zullen dan ook kijken of we vanuit die beide portefeuilles daar ook middelen voor beschikbaar kunnen stellen. Dan hebben we het over de fondsen zoals Transitie Limburgse Woningmarkt, Transitiefonds, passend wonen in de wijk en wonen met zorg.

Dan vraagt het CDA hoe het college denkt over de ontwikkeling van zonnevelden. We hebben al eerder aangegeven dat dit college, als het gaat om de energietransitie, de besparing, maar ook de opwekking en de verduurzaming van de samenleving en de bebouwde omgeving, dat wij volop gebruik willen maken van de mix en de mix betekent wind, zon, warmte, riothermie, zonnepanelen, geothermie, alle vormen van energie die we óf kunnen hergebruiken of die we conform de laatste innovaties en technieken kunnen toepassen. Wat dat betreft, als het gaat om de zonnevelden waar nu een hoop ontwikkelingen plaatsvinden, zullen wij binnenkort in ieder geval met een voorstel komen op korte termijn, waarschijnlijk oktober, met alle initiatieven die wij in Limburg kennen om u daarover te informeren en op welke manier de Provincie dat gaat aanjagen en ondersteunen. Datzelfde geldt voor de voortgang met betrekking tot de verduurzaming van verenigingsgebouwen. U hebt eerder middelen beschikbaar gesteld, het budget verhoogd, omdat bleek dat er meer aanvragen waren dan de middelen die u beschikbaar hebt gesteld. Daar is goed gebruik van gemaakt. Ik kan u melden dat de eerste 50 verenigingen al geholpen zijn en daar blijft het hopelijk niet bij.

Dan op de vraag van GroenLinks: hoe verhoudt het aanvalsplan arbeidsmarktbeleid zich met het tekort aan woningen? Ik kan u melden, maar ook daar heeft collega Koopmans al eerder op ingezet: wij komen met een plan richting de Staten als het gaat om het aanvalsplan arbeidsmarkt. De huisvesting zal daar een belangrijk onderdeel van uitmaken want als je een hoop arbeidskrachten nodig hebt, dan spreek je natuurlijk over arbeidsmigranten, dan willen we natuurlijk niet dat deze mensen zonder meer terecht komen bij vakantieparken. Dus ook de huisvesting moet je fatsoenlijk regelen en we nemen die component mee in het totale integrale aanvalsplan van dit college.

Hoe gaat de versterking van de bebouwde omgeving? Daar zal de heer Geurts dadelijk op ingaan. Dan de asbestsanering in met name agrarisch gebied. Ik denk dat mevrouw Brugman geen ongelijk heeft als ze zegt: ik zie in mijn woonomgeving, waar veel asbest op schuren ligt, dat asbestdaken vervangen worden door golfplaten. We hebben in de gezamenlijke aanpak een showcase in Horst en Venray. Daar zit niet alleen Provincie, maar ook de gemeente, de agrarische sector, de Limburgse Land- en Tuinbouw Bond (LLTB), asbestsaneerders, Rabobank, alle partijen zitten bij elkaar om te kijken hoe we dat ook mogelijk kunnen maken om te verduurzamen en dat betekent niet alleen door asbest te vervangen met zonnepanelen want dat is een veel te enge gedachte. Dat is ook niet wat ik voortdurend uitspreek. Het gaat ze om de verduurzaming. Je kunt ook aan een energiebesparend dak, je kunt aan een groen dak denken, je kunt ook denken aan sloop. Het gaat om

financieringsmodellen en met het wegnemen van die 120 miljoen m², willen we de omgeving verduurzamen en daar waar mogelijk toepassingen vinden die ook duurzame energie opwekken.

De voorzitter: Korte vraag van de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. In het verleden al vaker gezegd, ook door de heer Prevoo zelf: die asbestsaneringen, natuurlijk leent een agrarische omgeving zich daar heel gemakkelijk voor, maar juist die specifieke doelstelling om dat ook in stedelijker gebied aan te pakken. Hoe heeft u het gevoel dat de verhoudingen daartussen op dit moment lopen en heeft u het gevoel dat u ook die doelstellingen in stedelijk gebied, in woongebieden, bereikt en haalt?

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, we zijn uiteraard ook in gesprek met de gemeenten en met de wooncorporaties die natuurlijk voornamelijk bezit hebben in stedelijk gebied. Bij het optellen van de vierkante meters zijn de particuliere saneringen, dat is dat wat je zelf mag doen, niet opgenomen omdat er namelijk geen melding van plaatsvindt, maar we proberen dat te stimuleren. Afspraken met wooncorporaties liggen duidelijk, afspraken met gemeenten, de inventarisatie, die liggen er ook en 1 van de volgende stappen is om te kijken hoe we dat ook kunnen versnellen, maar we willen natuurlijk eerst kijken op welke manier we die sanering kunnen financieren, kijken hoe we die koppeling kunnen leggen met energiebesparing c.q. opwekking en dat geldt eigenlijk voor de 3 sectoren, zeg maar stedelijk gebied, industrieel gebied, agrarisch gebied.

De voorzitter: Oké, dank u.

De heer Kuntzelaers (PvdA): 1 vraag om het even SMART te maken dan. U bent het aan het onderzoeken. Wanneer krijgen we de resultaten?

Gedeputeerde Prevoo: Volgens de rapportages zoals die gewoon met u afgesproken zijn. Dus we rapporteren dat en ik kan daar ook nog wel een aantal cijfers noemen als het gaat om vierkante meters.

De voorzitter: Oké. Dan nog mevrouw Brugman.

Gedeputeerde Prevoo: Maar dan weten we dat, maar we zijn er nog lang niet want we hebben tot 2024.

De voorzitter: Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Ja voorzitter, ik hoor de gedeputeerde zeggen dat hij het met me eens is dat als je om je heen kijkt er wel gesaneerd wordt, maar dat je daar weinig zonnepanelen voor terugziet en dat die fysieke koppeling ook niet zo makkelijk is. Voorzitter, in de beantwoording van vragen die mevrouw Houben heeft gesteld, wordt er gesteld dat we koploper zijn van de koppeling. Hoe is het mogelijk? Voorzitter, u zegt zelf in uw Voorjaarsnota: door die koploperspositie, blijkbaar in die koppeling, wordt u door de minister ook nog geprezen. Kunt u me dan aangeven: waar zit dan die koppeling? Ik snap het niet meer.

Gedeputeerde Prevoo: De koppeling is het idee an sich al om 120 miljoen m² gif te verwijderen en tegelijkertijd de omgeving te verduurzamen en dat niet op het gebied van volksgezondheid want daar ging het om. Waarom moet die asbest eraf? Omdat er gewoon jaarlijks 500 mensen aan dood gaan en wij pakken dat op om te kijken: als we toch 120 miljoen m² dakoppervlakte moeten gaan

vervangen, dan is dat een uitgelezen kans om dat te koppelen aan energie en niet alleen de minister, maar ook de Europese Investeringsbank heeft dat onder andere genomen als 1 van de argumenten om daar € 30 miljoen bij te leggen om die aanpak gewoon ook daadwerkelijk in de praktijk te kunnen versnellen en het is een ambitie waarvan we eerder hebben afgesproken... Toen vroeg u: wat is de verhouding asbestsanering en energie? En dan heb ik gezegd: dat weten we niet, we gaan nu even uit 50-50, maar de praktijk zal uitwijzen wat daarin te halen is en dat is op dit moment nog even te vroeg want we zitten in het begin van die uitvoering, maar de resultaten tot nu toe mogen er zijn en ik zeg u toe dat wij daarover blijven rapporteren, over als u de vierkante meters zou weten, kan dat. Er heeft al inmiddels een verdubbeling van het aantal saneringen plaatsgevonden. Maar we rapporteren dat aan u en dan komt die verhouding vanzelf in beeld.

De voorzitter: Oké, dank u.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Voorzitter, ik hoor zeggen een verdubbeling van het aantal saneringen. Ik hoor niet zeggen wat het aan duurzaamheid inmiddels heeft opgeleverd want ik hou mijn hart vast en wanneer kan ik nou eens een keer de vergelijkende cijfers hebben, want daar heb ik al heel vaak naar gevraagd, dat ik weet wat die koppeling nou heeft opgeleverd.

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, ik wil graag een verduidelijking daarop. Wat heeft opgeleverd? Wat bedoelt u met 'welke koppeling' en wat zou het opgeleverd moeten hebben?

Mevrouw Brugman (GroenLinks): U heeft het over een aantal vierkante meters dat gesaneerd is inmiddels, maar wat kan ik aan duurzaamheid testen, hoeveel duurzaamheid heeft het inmiddels opgeleverd?

Gedeputeerde Prevoo: Dat rapporteren we aan u.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Want u zegt: het is geen 50-50. Dat weten we nog niet voorzitter, maar ik wil toch een keer weten, want het is dus wel al bekend hoeveel blijkbaar aan meters gesaneerd is, wat het aan meters of aan wat dan ook, aan megawatt, opgeleverd heeft in duurzaamheid voorzitter.

De voorzitter: Ja, dat is de vraag.

Gedeputeerde Prevoo: Dat kan.

De voorzitter: De vraag is wanneer dat ongeveer kan.

Gedeputeerde Prevoo: Ja, wanneer? Zodra we de cijfers... en volgens mij hebben we recent een koppeling gehad, onder andere ook bij de investeringen van het LEF want die moet u meerekenen, aan CO₂-reductie zitten we op dit moment, als ik me niet vergis, op 1,6 miljoen ton CO₂-reductie en dat is gewoon rechtstreeks aan het Provinciaal beleid toe te wijzen dat daar die reductie... Want het gaat niet alleen om energieopwekking. U weet toch dat klimaatverandering en het terugbrengen van de gevolgen niet te maken hebben met energieopwekking, dat heeft te maken met CO₂-reductie en dat is waar wij op inzetten en dat doe je onder andere door duurzame energie op te wekken en fossiel te vervangen want dat is de doelstelling en dat moet iedereen wel duidelijk hebben.

De voorzitter: Helder.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Nog 1 poging voorzitter. Ik wil graag zien wat het voordeel is van de koppeling van asbest en energie. De duurzaamheid, dat wil ik graag bij de volgende rapportage, als de gedeputeerde me dat kan toezeggen, terugzien.

Gedeputeerde Prevoo: Ik vind het ook opmerkelijk voorzitter dat GroenLinks en Partij voor de Dieren hier zo op aanslaan, terwijl ze het plan niet eens hebben goedgekeurd, u hebt niet mee ondertekend.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Voorzitter, dit was nou precies de reden waarom we dit niet gesteund hebben, omdat we het geen goed huwelijk vonden voorzitter.

De voorzitter: Dan nog mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Daar wou ik me graag bij aansluiten, bij de laatste en ook de eerdere woorden van mevrouw Brugman. Ik hoorde dat we rapportages hebben gekregen. Mij staat alleen nog een avond bij met wat presentaties, die we overigens ook opgevraagd hebben 2 keer, maar nog niet hebben ontvangen. Dus mijn vraag is: wanneer komt er nou een duidelijke rapportage? En wij willen ook graag een reactie, dadelijk bij de beantwoording van onze vragen, over het RVO-rapport.

De voorzitter: Dank u wel. Dan nog de heer Van Rey.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Mag ik de gedeputeerde eraan herinneren... Want hij zegt: er zijn al heel veel vierkante meters allemaal asbest opgeruimd. Mag ik hem herinneren aan de opmerking van de afwezige heer Koopmans bij de jaarrekening, dat een effectieve storm meer resultaat oplevert dat hetgeen tot nu toe is gebeurd? Mag ik u daaraan helpen herinneren of hebt u toen niet geluisterd, toen de heer Koopmans dat zei?

Gedeputeerde Prevoo: Ja, ik luister wat u zegt.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Want jullie eten met 1 mond, maar jullie spreken ook met 1 mond.

Gedeputeerde Prevoo: Ja, dat klopt.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Dus mijn vraag is: waar haalt u nou die bravoure vandaan om daar geweldig stoer over te doen, over dat aantal vierkante meters, terwijl de storm de oorzaak is geweest?

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, ik rapporteer op feiten en resultaten en niet op stoerheid en gebral en gebrak. Voorzitter, dan ga ik verder met de vragen over de asbest...

De voorzitter: Ik denk dat...

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter. U maakte vanmorgen of gisteren een opmerking over kloten hier, maar gebral en gebrak, dat hebt u over u zelf toch hè? En niet over...

Gedeputeerde Prevoo: Ja natuurlijk, u mag het interpreteren zoals u dat wilt mijnheer Van Rey.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Nee, u hebt het over uzelf hè, niet over mij toch hoop ik?

Gedeputeerde Prevo: Voorzitter, ik wil graag verder met de beantwoording.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Nee voorzitter, ik wil...

De voorzitter: Ik stel wel voor deze...

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Ik hou er niet van...

De voorzitter: Ik ook niet, vandaar.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Dat mensen heel stoer doen over iets wat niet gebeurt is.

De voorzitter: Oké. We gaan door met de ding... want we zitten alweer ver over de tijd van dit punt. Juist, dus we gaan kijken of we dit onderwerp kunnen verplaatsen naar een Commissievergadering c.q. bij de volgende rapportage in deze Staten en kijken of er nog andere vragen zijn om te beantwoorden.

Gedeputeerde Prevo: Goed voorzitter, dan ga ik verder met de vragen die het ook verdienen om antwoorden te krijgen. De SP vraagt hoe het komt dat duurzaamheidsleningen niet altijd verstrekt worden. U vraagt om een rapportage na de vakantie. Wij kunnen u vermelden dat daar waar mensen niet kunnen voldoen aan hun afbetalingsverplichtingen, dat dat bijvoorbeeld de aanleiding is waarom een lening niet wordt verstrekt. U kunt zich voorstellen dat, als we gemeenschapsgeld verstrekken, we dat ook graag terug willen zien in een revolverend fonds. Dus we zullen dat ook in die combinatie, zoals u dat gevraagd hebt, in relatie tot de wijkenaanpak in Op gen Hoes in Brunssum, zullen we na de zomer daarover rapporteren.

55PLUS heeft een vraag gesteld over waterstof op het Chemelotterrein, daar heeft de heer Beurskens al antwoord op gegeven. Dan de VVD. De heer Van den Akker heeft gevraagd of het instrumentarium met betrekking tot de energietransitie toereikend is om die ook het hoofd te bieden. De energietransitie, mijnheer Van den Akker, is een inspanning die we gezamenlijk met alle overheden en ook met marktpartijen, met partners in die samenleving, moeten oppakken en daar ook in participeren. Dus dat is een brede aanpak en ik denk dat hetgeen we nu hebben uitgezet zeker leidt...(geluid valt weg) Ben ik klaar geloof ik of? Goed, maar wij moeten vooral aan de voorkant aanjagen en op het moment dat er ontwikkelingen zijn die extra aandacht verdienen, dan zullen we dat niet nalaten. Ik moet wel nog opmerken hierbij, u hebt net een betoog gehouden over het aantrekken van de Limburgse economie en de banengroei. U weet ook dat de investering van het LEF heeft geleid tot een aantal banen, 3500 fte. Dus ook de verduurzaming leidt gewoon tot nieuwe werkgelegenheid en niet alleen alle andere economische investeringen. Dan Partij voor de Dieren, het rapport...

De vicevoorzitter: U gaat afronden?

Gedeputeerde Prevo: Ik probeer tot een afronding te komen. Ik wil graag mevrouw Plusquin nog beantwoorden, haar opmerking over het RVO-rapport. Ik verwijs u naar de brief van de minister, die gaat daarover. Ik vind het jammer dat u zich uitlaat over de negatieve teneur over de realisatie van Wind in Limburg. We hebben nog tot 2020. Er zijn 48 initiatieven en de RVO is een rapport dat inmiddels door de minister achterhaald is. De minister is op gesprek geweest hier en ik adviseer u om vooral de Kamerbrief van de minister op dat rapport te lezen, en die stel ik u ook graag ter beschikking die is gewoon openbaar voor iedereen, waar hij uitdrukkelijk ook over de aanpak in Limburg spreekt.

De vicevoorzitter: Punt. Een vraag van mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja. Nou het is toch een zeer recent rapport van 21 juni. De RVO zegt daarin ook dat het niet waarschijnlijk is dat wij dat gaan halen. Wij willen dit graag ook in de Commissie bespreken. Wij willen echt gewoon echt duidelijk weten: welke plannen zijn er, hoeveel megawatt, hoe ver zijn die plannen gevorderd? Het lijkt me toch raar dat de RVO... Ja, die zullen toch geen onzin verkopen als dienst?

De vicevoorzitter: U geeft aan dat u het graag in de Commissie zou bespreken. Het lijkt me goed dat u het meldt bij de Commissiegriffier, dan kan het geagendeerd worden en dan kunt u er in de Commissie op terugkomen.

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, ik denk dat het correct is, de Staten agenderen zelf wat ze willen. Ik stel dan wel voor dat de rapportage die wij over de windopgave richting de Staten sturen, ook geagendeerd wordt en dat het dan in 1 behandeling wordt meegenomen. Niet alleen een rapport van de RVO. Dan zullen wij in ieder geval zorgen dat de Staten ook voldoende stukken krijgen om een breder en duidelijk beeld te krijgen. En als het gaat over die windmolens, ik hoorde gisteren het debat, de Partij voor de Dieren redelijk fulmineren over dat alles van onderop moest. U hebt net een vraag gesteld over het indienen van het bezwaar van de Provincie Limburg over de ontwikkeling van de windmolenparken in Bassenge. Dat doen wij ook bij de realisatie van het windmolenpark in Kranenburg, waarvan u dient te weten dat bevolking dat absoluut niet steunt en niet alleen vanwege de inbreuk op het landschap, maar ook vanwege de bescherming van de natuur. Dus ik vind het opmerkelijk dat u gister een heel betoog hield dat wij het niet van bovenaf moeten doen en nu komt u met de suggestie dat wij moeten pippen, oftewel gemeenten gaan dwingen als partner om maar mee te gaan doen in die opgave van de wind. Dat is de omgekeerde wereld. Gister predikte u dit en vandaag predikt u dat. Ook dat is van onderop want u kent het principe van dit college: draagvlak in de omgeving, profijt moet landen in de omgeving en de coöperatieve vorm geniet de voorkeur.

De vicevoorzitter: Punt.

Gedeputeerde Prevoo: Dus de aanpak van...

De vicevoorzitter: Een interruptie van mevrouw Plusquin. Daarna mevrouw Brugman.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Als we het over gister hebben dan kunt u misschien ook nog eens een keer het SP-standpunt op de website erover nalezen want dat is exact hetzelfde als die van de Partij voor de Dieren met het draagvlak. Ik heb dat gisteravond, vannacht, nog eens een keer erop nageslagen. Dus dat vind ik echt complete onzin. Het gaat hier ook over dat we eerst met zijn allen, met 50.000 mensen, hand in hand staan voor de sluiting van Tihange en het gaat mij er vooral over... Het is een lijntje... Volgens mij kwamen die berichtjes op dezelfde dag, tegenvallende cijfers en wat gaan we doen? We gaan als Provincie ook nog een procedure voeren tegen die windmolens in Bassenge en het gaat erom om die vliegroutes open te houden. Dat is het verhaal.

De vicevoorzitter: En de vraag is? Want dat is het doel van een interruptie.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Bent u dat met me eens?

De vicevoorzitter: Mevrouw Brugman.

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, dit college dient zienswijzen in op het moment dat het de belangen van de burgers of de Provincie schaadt en u weet als geen ander, ik roep het telkens weer: ik ben voor windmolens, maar wel onder de voorwaarde dat dat in de omgeving gedragen wordt en als het indruist tegen de belangen van de natuur, indruist tegen andere belangen, dan zal dit college daar zienswijzen op indienen en het kan niet zo zijn dat onze buurlanden ongevraagd, zonder een reactie te vragen, zomaar plannen ontwikkelen die ook de ruimte van Limburg en de woners daar raken. Dan moet u zelfs van ons verlangen dat wij ernaar kijken wat de effecten daarvan zijn en u zult mij altijd achter u vinden als u zegt: zoveel mogelijk windmolens. Ja.

De vicevoorzitter: Mevrouw Brugman.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Zou ik nog heel even een aanvullende vraag mogen stellen?

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Hé, ik ben tegenwoordig iemand anders.

De vicevoorzitter: Eerst mevrouw Brugman, dan mag u en mevrouw Werrij heeft ook nog behoefte om nog een vraag te stellen. Mevrouw Brugman.

Gedeputeerde Prevoo: 3 dames.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Nou wat gezellig. Ja voorzitter, even teruggaand nog naar het rapport van het Rijk waarin alle Provincies onder de loop zijn genomen en dan refereert de gedeputeerde van: als we dat dan gaan bespreken, dan moet u ook de rapportage van de Provincie meenemen. Is er dan zo'n verschil tussen de cijfers die er uiteindelijk in de rapportage van de Provincie uitkomen voorzitter?

De vicevoorzitter: Ik denk dat het goed is dat we gelijk de vragen van de...

Mevrouw Brugman (GroenLinks): En hoe serieus nemen we een rapportage van het Rijk van vorige week of van 2 weken geleden?

De vicevoorzitter: Die wordt meegenomen. Mevrouw Plusquin, daarna mevrouw Werrij.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dan zal de gedeputeerde het vast met me eens zijn, dat is bij dezen dan de vraag, om zo'n MKBA uit te voeren. U kunt dat zien als een evaluatie, maar dan vanuit een maatschappelijk perspectief en niet alleen vanuit een financieel perspectief. U was nog niet aan de beantwoording van die vraag toegekomen, maar dan kunt u dat vast met de Partij voor de Dieren eens zijn.

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij, CDA.

Mevrouw Werrij (CDA): Ja voorzitter, ik werd getriggerd door de opmerking van de gedeputeerde dat er een brief vanuit Gedeputeerde Staten richting Kranenburg is gegaan over die windmolens en de vraag was eigenlijk...

Gedeputeerde Prevoo: Zienswijze.

Mevrouw Werrij (CDA): De zienswijze, correct. We hebben nu te maken met een nieuwe coalitie. Bent u dan bereid om het gesprek aan te gaan met die nieuwe coalitie die er nu zit om te praten over het beleid aan de Duitse kant als het gaat over die windmolens en dat we daar aan de voorkant in worden meegenomen?

De vicevoorzitter: De gedeputeerde.

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, ik ben in gesprek gegaan met de bewoners en de gemeente in Gennep en ook met belangenpartijen. Ik heb afgesproken dat ik met mijn Duitse collega daarover in gesprek ga; hoe je bij projecten aan de grens met elkaar in gesprek kunt komen om ook de effecten daarvoor aan de andere kant van de grens te bespreken. De Provincie heeft zienswijze ingediend bij het windpark in Kranenburg. Die plannen zijn door de Kreis Kleve onderuit gehaald omdat ze Natura 2000-gebied zouden bedreigen. Dus er is op dit moment geen aanleiding om daar nog verder op te reageren en de brief die wij gestuurd hebben, heeft te maken met de zienswijze die wij ook namens de regio daar hebben ingediend. Ik zal u op de hoogte houden van die ontwikkeling en ook van de ontwikkeling in het grensgebied, uiteraard Bassenge waar overigens ook de gemeente Riemst in België bezwaar heeft gemaakt tegen de ontwikkeling van dat molenpark omdat ze het daar ook niet mee eens zijn. Als het gaat om de behandeling van het hele windplan en de effecten daarvan, stel ik voor om de inhoud vooral ook te bespreken in de Commissie omdat er natuurlijk veel meer te bespreken is dan louter het aantal windmolens want er zijn ook belemmerende factoren, waaronder de radarproblematiek en het Limburgse heuvelland is niet per saldo het meest gunstige gebied om windmolenparken te ontwikkelen, dat is tegenwoordig op zee.

De vicevoorzitter: Een laatste vraag van de heer Van Rey op dit punt en dan zou ik willen adviseren om de rest van de discussie op dit punt in de Commissie te voeren want dat gaat inderdaad wat verder denk ik dan dit hoofdlijnen debat. De heer Van Rey.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter is de gedeputeerde op de hoogte van het convenant dat is afgesloten door de Provincie Limburg en de Landesregierung over het elkaar informeren op het terrein van ruimtelijke ordening van grote projecten?

Gedeputeerde Prevoo: Ja, daarom hebben we er ook op gereageerd.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Nee, u zei...er was geen... Nee, is er overleg geweest, weet u van het convenant? Dat is de 1^e vraag.

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, het overleg is ingepland en we weten van het convenant en wij zijn gewoon in overleg met de bureaus, alleen op het moment dat er verschillende opvattingen in dat gebied tussen de Kreis en tussen de gemeente Kranenburg zijn, ja dan ga ik daar niet mee bemoeien. Dus we gaan in goed bestuurlijk overleg. We gaan niet in Duitsland vertellen wat zij wel of niet moeten doen.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Nee voorzitter, dat is echt gebrabbel wat u nu zegt. Ik ga ervan uit...

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, dat is al de 2^e keer dat de heer Van Rey dat woord gebruikt en hij mag het wel, ik mag dat niet gebruiken...

De vicevoorzitter: U heeft de woorden allebei gebruikt, allebei horen ze hier niet thuis, dus ik...

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): 1-1.

De vicevoorzitter: ...zou u willen vragen om ze allebei niet te gebruiken.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Maar het gaat er mij gewoon om, als we een convenant hebben, de afspraak er is, dan moet u niet wachten met een zienswijze indienen, dan moet u naar aanleiding van de ruimtelijke-orderingprocedure, daar moet u over geïnformeerd worden, dan moet u dan aan de bel trekken, dat is activistisch en niet achteroverleunen.

De vicevoorzitter: De heer Kuntzelaers, allerlaatste keer op dit punt en dan gaan we het naar de Commissie verwijzen.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, van het ene convenant naar een ander convenant gedoken. Het convenant in Zuid-Limburg, van die 18 Limburgse gemeenten, die daar zich samenpakken op dit moment rondom duurzaamheid en energietransitie en de positie van de Provincie als aanjager, als activistisch bestuur, hoe staan we daarin en in hoeverre is de gedeputeerde bereid om zich achter dat convenant te stellen?

De vicevoorzitter: De gedeputeerde.

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, die vraag stond ook nog op mijn lijstje. Ik wil graag aan de heer Kuntzelaers vragen over welk convenant hij spreekt want het is bij mij niet bekend. De inhoud van het convenant, als wij die kunnen krijgen, dan kunnen wij daar ook op reageren. Wij ondersteunen alle initiatieven, kijken welke rol de Provincie kan steunen in het aanjagen of mogelijk ook in de financiering, maar dan zal toch echt uit dat convenant moeten blijken waar je dan concreet in meegaat, maar wij kennen dit convenant niet.

De vicevoorzitter: Laatste keer de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dan zorgen wij dat de kennis bij de gedeputeerde komt, zodat die activistische houding gerealiseerd kan worden.

De vicevoorzitter: Kunt u het ook daar in de Commissievergadering na het reces over hebben.

Gedeputeerde Prevoo: Heel mooi.

De vicevoorzitter: De gedeputeerde, met het verzoek om af te ronden.

Gedeputeerde Prevoo: Goed. Ja, dank u wel voorzitter. Ik denk dat ik nog op de moties moet reageren. Ik zal dan even de moties die zijn ingediend... Onderzoek netwerk alternatieven voor aardgas, even kijken dat is motie 2317, die wil het college graag overnemen. Als het gaat over motie 2324, de Limburgse schaal aanbevelingen energietransitie van GroenLinks, Partij voor de Dieren, die zullen wij niet overnemen. Dan de motie Inhalen achterstand windenergie, de motie 2327, die nemen we ook niet over. Als het gaat om de motie MKBA luchthaven Beek, ook die wijzen we af. De motie 2329, Structureel energieconsulentschap RUD's, die nemen wij over. Daar zal gedeputeerde Teunissen dadelijk inhoudelijk op ingaan. Voorzitter, dat was het in de 1^e termijn.

De vicevoorzitter: Dank u wel gedeputeerde. Dan is het woord aan de gedeputeerde Teunissen en ook hij heeft maximaal 10 minuten.

Gedeputeerde Teunissen: Ja, dat gaat echt wel lukken hoor. Nee voorzitter, aan mij de taak om het kort te houden, dat hadden we al gezegd. Mijn bijdrage beperkt zich tot de onderdelen onderwijs, diploma-erkenning, buurtaal en gelijke kansen en snel internet en dan nog een aantal kleine zaken, zoals de ENCI-groeve, de RUD-motie en de motie over de digitale samenleving.

Goed, eerst onderwijs. De PVV vraagt in hoeverre het mogelijk is om bilaterale afspraken met de buurlanden te maken ten aanzien van diploma-erkenning. Dat is heel erg lastig want in Nederland is het zo dat de diploma-erkenning in handen ligt bij de uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). We hebben daar uitstekende contacten over, maar dat heeft nog niet geleid tot de gewenste concrete diploma-erkenningsregeling om het maar zo te zeggen, maar er is een hoop dat de vorige week aangetreden coalitieregering tussen FDP en CDU in Nordrhein-Westfalen erg hoopvol is en dat we daar nu de komende tijd echt wat slagen kunnen maken. Verder zou ik uw geduld even op de proef willen stellen om de schriftelijke vragen van de heer Vaessen van D66 en mevrouw Dols van het CDA, die deze week gesteld zijn over dit onderwerp, even af te wachten.

Dan kom ik bij het CDA die vraagt: wat is de stand van zaken rondom het buurtaalonderwijs? Nou, afgelopen 1,5 jaar is het aantal Euregio profielscholen gegroeid van 44 naar 58. Verder weet u dat wij een ambassadeur hebben aangesteld die nu het onderwijsveld prikkelt om met initiatieven te komen. We geven veel impulssubsidies aan scholen om leraren op te leiden en we trekken samen op met het Ministerie van OCW om de instroom op lerarenopleiding Frans en Duits verder te verbeteren. Wij zullen in het najaar wederom komen met een evaluatie en mededeling portefeuillehouder over het Actieplan Grensoverschrijdend Leren en Werken. Hoe staat met het met het Duits op de middelbare scholen? Ja, er zijn op dit moment in Limburg 14 Euregio profielscholen in het voortgezet onderwijs, dat is 1 en verder gebeurt er ontzettend veel individueel en los op diverse voortgezet-onderwijscholen. U merkt nu ook, onder andere door de inbreng van de ambassadeur, dat de nadruk op taal iets aan het verschuiven is, dat we ook meer nadruk willen leggen op grensoverschrijdend kennismaken met cultuur, met name om daarmee mensen te prikkelen om meer aan de Duitse taal te gaan doen.

Dan kom ik bij de Gelijke Kansen Alliantie, waarin het CDA concreet vraagt: noem eens wat concrete voorbeelden waar de gemeenten dan mee aan de slag zijn. Nou, dan moet u eigenlijk concreet denken aan ouderbetrokkenheid stimuleren, bewustwording van leraren, de weekendscholen en zorgen dat er een betere overgang is tussen de voorschoolse opvang en het basisonderwijs want daar zie je gewoon dat kinderen met achterstand daar op school komen.

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij, CDA.

Mevrouw Werrij (CDA): Ja voorzitter, de gedeputeerde benoemde een aantal ontwikkelingen op de middelbare scholen in het Duits. Wat ik heb begrepen is dat er in ieder geval 1 middelbare school is geweest waar volledig 2-talig Duits werd aangeboden, maar dat dat niet meer het geval zou zijn of dat dat opnieuw opgestart zou moeten worden. Kunt u daar even de stand van zaken van melden?

Gedeputeerde Teunissen: Ja, dat is de school in Venlo als u daar tenminste aan refereert. Dat is gewoon door gebrek aan interesse van de leerlingen gestopt en dat is ook 1 van de redenen waarom we wat minder willen gaan focussen op taalonderwijs, maar veel meer wat wij dan noemen

onderdompeling, meer kennis laten maken met de Duitse cultuur via onder andere dat Euregio-experiment Experience.

Goed, dan even naar GroenLinks. Die vraagt: de Gelijke Kansen Alliantie, dat zijn maar 3 gemeenten. Wij zijn de enige Provincie in Nederland die ook maar iets doet met gelijke kansen en dat is ook de reden waarom het ministerie ons juist heeft gevraagd om dat concreet te doen in projecten en daar hebben zich nu 3 gemeenten voor aangemeld. Inmiddels hebben we ook brieven en verzoeken van de gemeenten Maastricht en Venlo binnen en we verwachten dan het komend halfjaar ook dat, wederom door wat accent te leggen op die Gelijke Kansen Alliantie, andere gemeenten over de streep kunnen trekken.

De heer Van der Linden van 50PLUS vraagt: nu die mbo-regeling zeg maar mogelijkheid biedt, zie ik dat er steeds meer leerlingen uit Midden-Limburg als het ware in Brabant naar school gaan. Ik wil hem er toch op wijzen dat wij zelf ook al een mbo-regeling hadden, al vanaf 2011, en je ziet dat het aantal leerlingen, vanaf die tijd dat we dat gemonitord hebben, ongeveer rond de 40% is dat gebruikmaakt van die mbo-reisregeling, ook naar Brabant of naar Gelderland naar school ging. Het is een vrije keus van leerlingen. Het is niet zo dat onderwijs dat in Brabant aangeboden wordt, dat hoeven wij in Limburg niet per definitie niet aan te bieden. Dus jongeren kunnen dan kiezen om bijvoorbeeld een opleiding, die misschien niet strikt voor de Limburgse arbeidsmarkt interessant is, toch in Brabant of in Gelderland te gaan volgen. Dan wat betreft onderwijs nog een vraag van de PvdA, in hoeverre wij als Provincie mogelijkheden zien om onderwijs dan wel kinderen te betrekken bij het herdenken. Dat vind ik een heel sympathieke suggestie. Wij zullen daarmee aan de slag gaan en ik heb het daar net met de gouverneur ook over gehad, wij gaan kijken of we zijn programma rondom bijvoorbeeld Stolpersteine, zoals ze dat mooi noemen, met Margraten en met het Duitse militaire kerkhof, of we daar zeg maar een programma voor kunnen ontwikkelen en daar gaan we even samen naar kijken.

Het CDA heeft een vraag gesteld over de ENCI-groeve. Gaat die nog open? Dat durf ik niet te zeggen. Wij hebben de ontwikkeling van de ENCI-groeve..., daar is een uitvoeringsorganisatie voor: Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME) en die is er nu mee bezig. Ik weet dat we half juli de balans opmaken of er maatregelen te nemen zijn om toch een gedeelte van de groeve opnieuw open te stellen. Ik wil er wel op wijzen dat de groeve in het plan van transformatie van de ENCI-groeve ontwikkeld is met de intentie om er natuur van te maken en geen recreatie en dat is ook eigenlijk de bron van alle problemen geweest, dat het gebied dusdanig aantrekkelijk was om de plas te gebruiken om daar te gaan zwemmen en daar was het gewoon niet op ingericht. Dus we zijn nu aan het kijken: hoe gaan we daar nu mee om? Wordt het verlegd naar recreatie, en dan zullen er voorzieningen gerealiseerd moeten worden, of blijven we de nadruk houden op natuur? Daar zijn we met de 3 partijen, gemeente Maastricht, de ENCI en met de Provincie in gesprek over.

Snel internet, heel kort. Wat zijn we nu allemaal aan het doen? Want het lijkt alsof er niks gebeurt. We hadden feitelijk afgesproken dat glasvezel in het buitengebied eigenlijk een belangrijk aandachtspunt zou zijn voor marktpartijen. 1,5 jaar geleden hebben we ook gezegd: als dat gerealiseerd moet worden, moet dat vooral door marktpartijen gedaan worden. Ik heb inmiddels een soort intentieovereenkomst met 5 Midden-Limburgse gemeenten, daar zit ik volgende week weer mee om tafel. We hebben de bouwbestanden afgelopen halfjaar opgevraagd en opgewerkt en wat zijn dan bouwbestanden? Dat is feitelijk om precies te kijken: waar ligt een kabel en hoeveel kilometer, hoeveel meter moet er getrokken worden tussen de diverse woningen, zodat je ook een beeld kunt vormen over het aantal aansluitingen, maar ook over de lengte van de aansluitingen en zo kun je ook een kostprijs berekenen wat dat gaat kosten. Begin september zal het Communication & Infrastructure Fund (CIF) de knoop doorhakken of zij gaan investeren in Limburg. Mochten ze dat onverhoopt niet

gaan doen, dan zal ik met een voorstel komen om te kijken of we dat eventueel via andere marktpartijen of eventueel zelf kunnen gaan doen. Wat ik vorige week via Ger Koopmans ook heb laten melden, is dat we voor 15 september met een mededeling portefeuillehouder komen over de verdere stand van zaken rondom snel internet in het buitengebied. Wat misschien nog wel het vermelden waard is, dat we in Zuid-Limburg met een pilot gaan beginnen om snel internet via de lucht aan te bieden aan de gemeenten in het Heuvelland, maar ook daar zal ik binnenkort melding van maken via die aangekondigde brief portefeuillehouder.

De vicevoorzitter: U had ons beloofd dat u het kort ging houden.

Gedeputeerde Teunissen: Ik heb nog 16 seconden.

De vicevoorzitter: Dat klopt.

Gedeputeerde Teunissen: Dan kom ik bij de moties voorzitter. De motie van de RUD, ja daar heeft collega Prevoo al aangekondigd dat we die overnemen, dus daar wil ik het nu bij houden en wat betreft de digitale samenleving, een motie van de PvdA, daarvan kunnen we zeggen dat dat feitelijk een onderstreping is van onze ambities zoals we die in de Voorjaarsnota op pagina 27 hebben geformuleerd. Wij zijn met diverse partijen afgelopen 1,5 jaar in gesprek geweest, met Google, met Microsoft, met KPN en met kennisinstellingen om te kijken: wat gebeurt er allemaal? Zoals we in de Voorjaarsnota hebben aangekondigd, komen wij met een eerste aanzet en ook eventueel met een kostenplaatje en dat is ook de reden waarom ik eigenlijk zou willen verzoeken om in ieder geval de laatste bullet van het amendement even achterwege te laten en daar pas mee te komen op het moment dat wij de verkenning in de loop van dit halfjaar hebben gedaan.

De vicevoorzitter: Op de valreep. De heer Van den Akker.

De heer Van den Akker (VVD): Voorzitter, een vraag over de motie over het energieconsulentschap. De laatste bullet bedoelde u neem ik aan de motie, niet het amendement.

Gedeputeerde Teunissen: Nee, dat is de motie van de PvdA waar ik het over had.

De heer Van den Akker (VVD): Oké goed. Nee, dan over energieconsulentschap. Vreest u niet dat, als de RUD alles gaat doen, je daarmee ook de particuliere initiatieven om die consulentschappen uit te voeren in de weg gaat zitten en je ook in een soort situatie terechtkomt dat de slager zijn eigen vlees gaat keuren? Want het is toch eigenlijk zo dat juist het MKB, dat geadviseerd wordt op energiebesparing via bijvoorbeeld een vouchersysteem, dat dat ook veel beter vanuit de markt kan komen?

Gedeputeerde Teunissen: Dat is een goed punt. Als wij ons als RUD ermee gaan bemoeien, dan zou dat mogelijk tot een soort marktverstoring kunnen werken, dat ben ik met u eens. Dat is ook 1 van de redenen waarom ik dat met de gemeenten zeg maar in het verkennende onderzoek, dat nu via die motie wordt aangekondigd, wel even helder naar voren wil brengen.

De heer Van den Akker (VVD): Ja voorzitter, dus ik begrijp goed dat in ieder geval onderdeel van dat onderzoek uitmaakt dat u absoluut wil voorkomen dat daar marktversturende dingen gaan gebeuren.

Gedeputeerde Teunissen: Nou ja, dat is wel een heel belangrijk aandachtspunt ja. Daar waar de markt het zelf doet, is het maar de vraag of wij het als overheid moeten doen. Ik deel uw zorg op dat punt en ik zal daar ook bij de consultatie met de partners extra aandacht voor vragen.

De vicevoorzitter: Dank u wel gedeputeerde Teunissen. Dan gaan we verder met de heer Geurts en ook hij heeft 10 minuten. We zullen zien of hem dat ook gaat lukken.

Gedeputeerde Geurts: Dank u wel voorzitter. Dank u wel Staten voor uw inbreng in mijn portefeuille. Ik zal kriskras door mijn portefeuille gaan want u heeft bijna allemaal vragen over alle dossiers wel gesteld. Ik begin bij de motie 754, de motie Werrij. Als we gaan kijken naar Midden-Limburg, heeft u kunnen zien dat wij inmiddels met Weert en Roermond convenanten hebben gesloten over stedelijke ontwikkeling en mij is medegedeeld door de burgemeester van Roermond, ook wel de voorzitter van Samenwerking Midden-Limburg, dat de Strategische Agenda bestuurlijk is geaccordeerd. Laat ik nu zeggen dat ik het proces in Midden-Limburg ook te traag vind gaan en ik ben benieuwd wat deze agenda dan ook echt inhoudt en of er ook echt samenhang is in Midden-Limburg en ook structuur zit en dat men er ook duidelijke keuzen durft te maken. Dus ik ben er ook niet echt gerust op, maar ik ben in afwachting en ik ben de druk wat dat betreft ook op aan het voeren richting die regio. Met betrekking tot stedelijke ontwikkeling. Ik zei het al, de convenanten zijn gesloten, Venlo, Heerlen, Maastricht, Sittard, Roermond en Weert. Mevrouw Werrij.

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij (CDA): Ja voorzitter, dan ben ik benieuwd welke rol de Provincie hierin heeft gehad, of u mee aan tafel heeft gezeten in het kader van die agenda of niet.

Gedeputeerde Geurts: Ja, dat is wel continu mijn opstelling geweest en ik heb daar ook de gesprekken voor gevoerd, maar op een gegeven moment kroop Midden-Limburg weer terug in haar eigen schulp en hield de kaarten tegen de borst, moeilijk bestuurlijke processen enzovoort en dat heb ik een tijdje aangezien en inmiddels ben ik zover dat ik er nog steviger bovenop ga zitten. Wat dat betreft is mijn uitspraak 'ik ben er niet gerust op' terug te herleiden naar het proces dat ik het afgelopen halfjaar heb meegemaakt.

Met betrekking tot stedelijke ontwikkeling. U was allen uitgenodigd voor de informatiemarkt die heeft plaatsgevonden hiernaast bij het museum. Daar hebben de wethouders zelf uitleg gegeven over hoe de convenanten in elkaar zitten, hoe de projecten in elkaar zitten, waar zij mee bezig zijn en hoe zij denken de doelen die we met elkaar hebben gesloten ook daadwerkelijk te kunnen halen. Ik ben zeer content als we kijken naar de multiplier die wij als Provincie hebben kunnen bereiken, in ieder geval op papier hebben kunnen bereiken, met de gemeenten. Dan gaat het over inzet € 50 miljoen van onze kant, breed verdeeld over de portefeuilles, en dat moet uiteindelijk leiden tot een investering in die steden van meer dan € 730 miljoen. Daarnaast wordt de vraag gesteld: de financiële krapte die er is bij gemeenten, en de heer Koopmans heeft er ook een keer een uitspraak over gedaan, kunnen de gemeenten die programma's uiteindelijk ook wel uitvoeren? Daarvoor heb ik elke 6 weken een afspraak met de wethouder, waarin wij de voortgang van het convenant tegen het licht houden en dus zien wij ook of de projecten die moeten bijdragen om de doelen uiteindelijk te halen ook tot uitvoering komen. Tot nu toe is het niet zo dat de bezuinigingsopgaven die verschillende grote gemeenten hebben, leiden tot stagnatie van projecten. Vaak is het ook maar eenmalig geld dat ingezet moet worden en dan is het geen structureel geld en met eenmalig geld, of met incidenteel geld, kun je ook geen structurele gaten in begrotingen dekken.

GroenLinks vraagt heel nadrukkelijk naar groen in de stad, natuur. Dat hebben we ook verweven met deze convenanten. We dagen de gemeenten ook uit, onder ander de motie Tegels, daarmee dagen we de gemeenten ook uit om in die stedelijke plannen, binnenstedelijke ontwikkeling, nieuw groen te creëren. 1 van de zaken, bijvoorbeeld Heerlen, dat is een mooi voorbeeld, daar gaat de gemeente Heerlen... Samen met IBA, hebben ze daar De Plu gekocht. Dat wordt gesloopt, daar komt een nieuw stadspark, daar komt dus nieuwe groen in die stad, waar dus ook stenige omgeving wordt verwijderd. In totaliteit, in dat stedelijk programma dat we hebben, wordt meer dan 14,5 hectare in groenontwikkeling ingezet. Alstublieft mevrouw Brugman en nu het compliment.

De vicevoorzitter: Mevrouw Brugman, GroenLinks.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Wat goed van gedeputeerde Geurts. U begon langzamer te praten, toen merkte ik dat ik ook langzamer ging lopen. Voorzitter, ik heb nog een vraag erbij gesteld. Kunnen wij niet een beter voorbeeld geven hier met onze entree? Want het is 1 en al steen.

Gedeputeerde Geurts: Ja, maar dat had u meer aan de heer Koopmans moeten vragen. Hij is verantwoordelijk voor de gebouwen en voor de omgeving, maar ik zeg dat toe namens de heer Koopmans dat ik... Kijk, op het moment dat het groener kan, zijn wij voor groener, maar het moet wel functioneel zijn.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Komt u daarop terug, krijg ik daar iets over te horen? Want de heer Koopmans heeft € 1,8 miljoen over bij die verduurzaming van die gebouwen. Dus dan kan er misschien nog wel iets mee gebeuren. Nee, nee, nee, dat heeft ie niet.

Gedeputeerde Geurts: Maar u praat over een ander soort verduurzaming hè.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Ja.

Gedeputeerde Geurts: We hebben het niet over het inzetten van groene energie, maar we hebben het over het inzetten van groen in de omgeving om de warmte uit de stad te trekken. Daar hebben we het over, daar praat ik over.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Dat klopt, dat is onder andere het onderdeel dat ik gebruikte voorzitter bij mijn betoog. Er zijn meerdere dingen die met elkaar te maken hebben, dat zijn ook de insecten. Heel simpele vraag: wat kunnen wij hier rondom het gebouw doen als goed voorbeeld? Als u dat uitdraagt naar de gemeenten dan kunt u zelf ook het goede voorbeeld geven.

Gedeputeerde Geurts: Wij zijn het met u eens, wij kijken daarnaar. Ja, wij kijken in het plan wat we aan extra verduurzaming kunnen doen.

Dan met betrekking tot de vragen van de SP. U vraagt over Nature Wonder World. U bent in blijde afwachting of het wel of niet gaat slagen. Dat zijn wij met u. Wij zijn aan het wachten dat de ondernemer de centjes bij elkaar heeft en vervolgens zullen wij daarop reageren. U heeft de tekst kunnen lezen in het coalitieakkoord hoe wij daarin zitten en zo zitten wij er nog steeds in. U vraagt ook: zijn er alternatieven? Niet zozeer voor Nature Wonder World, maar wat we wel doen en dat doe ik samen met mijn collega Beurskens, kijken naar de economische potentie van het aanleggen van de Buitenring. Dus wij gaan kijken hoe wij nu ook de gronden die nog ter beschikking zijn rond de Buitenring, hoe we daar werk naartoe kunnen brengen wat deze regio keihard nodig heeft en dat is niet 1 op 1 een alternatief voor Nature Wonder World, maar dat moet sowieso gebeuren rond de

Buitenring. Nu we toch over de Buitenring aan het praten zijn, de Buitenring gaat 2 jaar sneller, daar heb ik u ook een bericht van laten toekomen. Mocht dat uiteindelijk lukken, dan zal dat tussen de € 1 miljoen en € 2 miljoen aan besparingen in het project gaan opleveren wat dat betreft.

Kerkrade, vraagt u nog heel nadrukkelijk. Daar is de komende 3 weken het WMC, een fantastisch feest in Parkstad, vorig jaar de meest toeristische regio van de hele wereld, en daar hoort het WMC bij.

De vicevoorzitter: De heer Schaminée. Als u naar voren komt, dan moet u ook interromperen.

De heer Schaminée (SP): Klopt, maar de gedeputeerde was al zo vol kracht bezig met zijn volgende punt. Nee, dan kom ik toch even terug op het vorige. De gedeputeerde zei: even kijken naar de economische potentie van de gronden rondom de Buitenring Parkstad. Dat is natuurlijk ook logisch om te doen. Gaat het dan om diezelfde gronden, dat is de 1^e vraag en de 2^e vraag is eigenlijk een herhaling van de vraag die ik in het betoog al stelde. Wordt er nog op andere projecten samengewerkt met de initiatiefnemer van Nature Wonder World? Dus die 2 nog.

De vicevoorzitter: De gedeputeerde.

Gedeputeerde Geurts: Ja, er wordt op verschillende plekken met deze initiatiefnemer samengewerkt. Wij zijn gekoppeld met een Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)-subsidie in de omgeving van Baexem en u weet dat wij ook samenwerken met Toverland in Sevenum met deze partij en wij kijken naar de totale Buitenring, kijken welke gronden daar ter beschikking zijn en we gaan kijken hoe we daar partijen naartoe kunnen verleiden om uiteindelijk daar werkgelegenheid te creëren.

De vicevoorzitter: Tevreden mijnheer Schaminée?

De heer Schaminée (SP): Bijna voorzitter.

De vicevoorzitter: Laatste keer op dit punt.

De heer Schaminée (SP): Heel kort. Ja, want de gedeputeerde zei net: nee, we zijn niet zozeer aan het kijken naar alternatieven, wel naar de economische potentie van de grond, ja ik kom daar toch op terug. En nu hij het ook weer zo zegt, ja het klinkt een beetje als ertussenin.

Gedeputeerde Geurts: Kijk u kunt op dit moment nog niet van ons verwachten dat wij de 80 hectare waar Nature Wonder World gepland staat, dat wij daar morgen een grote loods gaan bouwen, dat kunt u niet van ons verwachten.

De heer Schaminée (SP): Zeker voorzitter, maar er wordt dus wel stiekem al gekeken, ik wil niet zeggen stiekem, er wordt dus voorzichtig al gekeken of er misschien iets anders met de grond... Want dat hoor ik de gedeputeerde dan impliciet zeggen.

Gedeputeerde Geurts: Nee, ik ga kijken: hoe kunnen wij de Buitenring en de gronden die er omheen liggen economisch goed inzetten, beter inzetten en we gaan kijken of we partijen kunnen bewegen om naar de regio Parkstad te kunnen komen. Ik weet ongeveer welke gronden daar ter beschikking zijn en zo proberen we daar partijen aan te binden, maar we zetten nu nog niet rechtstreeks in om zeg maar de groeve morgen vol te bouwen.

De vicevoorzitter: Ik zie nog vragen op het gezicht van de heer Schaminée, maar ik stel voor dat u daar in de Commissie op een later moment dit jaar op terugkomt.

Gedeputeerde Geurts: Met betrekking tot Kerkrade kan ik u geruststellen dat in ieder geval de Dentgenbachweg reeds is opengesteld, is het stuk van Buitenring. Dat hebben we overigens gedaan al voor het weekend van Pinkpop en ook de Hamstraat hebben we zeer recentelijk opengesteld, in ieder geval richting Kerkrade, zodat de mensen in ieder geval op het WMC kunnen komen en hopelijk ook er lang zullen zijn.

Gaat het allemaal goed? Nee, het gaat zeker niet allemaal goed, maar zeker ook niet zo slecht als de heer Van den Akker het probeert te vertellen. Het klopt dat ik met een reshuffling bezig ben met de afdeling Mobiliteit en daar hebben we ook een aantal sessies met u over gehad wat dat betekent. Ik ben ook de hele projectenlijst tegen het licht aan het houden van dat we ook daadwerkelijk waar kunnen maken wat we zeggen. Een aantal projecten, weet u, loopt al vele jaren, onder andere de N280. Toen ik hier aantrad, was dat echt een politiek dossier en ik heb nu ook het idee dat het gewoon een uitvoeringsdossier is. We hebben hier het besluit genomen in de Staten, het bestemmingsplan voor de N280 in Roermond is vastgesteld, bij Baexem ben ik zover, of in ieder geval met de gemeente Leudal ben ik zover dat er bestuurlijke overeenstemming is en dat zal ook snel leiden tot een overeenkomst. De N266 weet u van dat u na het reces er zelf een nieuwe opdrachtformulering voor gaat vaststellen al dan niet. De N595, ja een project dat toch al 7 jaar hier liep, kunt u mij niet verwijten dat dat zo lang heeft gelegen, maar dat liep al 7 jaar en dat heb ik nu in goede banen geleid en er is draagvlak bij de bevolking dat het op de manier zoals we het nu voorstellen ook wordt uitgevoerd. Dus er loopt ook heel veel wel.

Dan en dat hebben we eigenlijk ook wel bewust zo in de Voorjaarsnota gezet, en de juiste mensen springen er ook op, de reflectie naar asfalt. Daarmee zeggen we niet meer en niet minder dan dat je een gereedschapskoffer hebt waar verschillende elementen in zitten. Kijk bijvoorbeeld eens naar de kans voor de fiets, en de heer Franssen gaf dat ook al aan. Als je ziet welke ontwikkeling de fiets de afgelopen jaren heeft doorgemaakt, de komst van de elektrische fiets zorgt er gewoon voor dat mensen in een straal van 15 kilometer nu met de fiets naar het werk kunnen. Vroeger, zonder elektrische fiets, was dat 8 kilometer. Dat vergroot dus het potentieel van mensen die ook op een gezonde manier naar het werk kunnen. Een goed voorbeeld daarvan is het project Maastricht Bereikbaar (MB), waar het ons lukt om dagelijks 2200 auto's uit de spits te kunnen halen. Daar gaat 50% van die mensen op de fiets en dan kijkende naar de heer Prevoo die er op dit moment niet zit, dat betekent dat wij 2800 ton CO₂ minder uitstoot hebben. Dat betekent eigenlijk dat we een energiebesparing hebben van meer dan 350 huishoudens. Meer dan 50 bedrijven hebben zich inmiddels bij MB aangesloten. Dus op het moment dat je ook alternatieve methodes inzet, kun je ervoor zorgen dat de bereikbaarheid van de stad, en ook de doorstroming, verbetert.

Ook Smart mobility is zo'n gegeven. Mijn overtuiging is dat de elektrische auto, en ook de zelfrijdende auto, binnen 5 à 8 jaar gemeengoed is op onze weg. De versnelling van de technologie, en zeker de koppeling met deze telefoon, die gaat de komende jaren plaatsvinden. Als je gisteren zag dat Volvo alleen nog maar elektrische auto's of hybrideauto's gaat produceren de komende tijd, dan zie je dat die versnelling van technologie steeds sneller gaat. Dus onze gereedschapskoffer moeten wij vullen met moderne technologieën, maar wij sluiten natuurlijk het draaien van asfalt, daar waar het niet anders kan en daar waar het moet, ook zeker niet uit.

De vicevoorzitter: U gaat afronden gedeputeerde?

Gedeputeerde Geurts: Ik heb 0 seconden nog hè. Dat is prima. Een voorbeeldproject waar wij de nieuwe technologie ook gaan inzetten is bijvoorbeeld de leisurelane, een fietspad dat nu ontwikkeld wordt en het zou toch heel mooi zijn dat dat het 1^e parcours is in Limburg waar je, wel dan nog op een afgesloten manier, zou kunnen experimenteren ook met een smalle elektrische auto die van tijd tot tijd gewoon op te piepen is. Dat is ook meteen een verandering voor het openbaar vervoer want op het moment dat die zelfrijdende auto er is en die is ook nog betaalbaar, dan verandert dus het totale systeem. Bij de N270...

De vicevoorzitter: De heer Van den Akker. Interruptie van de heer Van den Akker, hij stond er al even.

De heer Van den Akker (VVD): Ja voorzitter, allemaal mooie dingen die de gedeputeerde schetst, maar het ging denk ik nou juist belangrijk om 1 zin die hij net noemde en daar staat namelijk: als er asfalt nodig is, dan doen we dat niet in plaats van en dat is nu als het wel... dan doen we dat daarnaast en dat is nu wel zoals het in deze Voorjaarsnota staat want er staat nu hier: we stellen de kwaliteit van ons mobiliteitssysteem centraal in plaats van meer asfalt voor autogebruik en ik hoor u nu toch zeggen dat u kijkt naar als er meer asfalt is, natuurlijk doen we dat. Dan moeten we dat ook gewoon goed in onze tekst neerzetten.

De vicevoorzitter: De gedeputeerde.

Gedeputeerde Geurts: Volgens mij staat het, als u de totale tekst leest, niet alleen in deze zin, staat het er ook in de breedste zin ook zo opgeschreven. Er zal altijd nog wel asfalt gedraaid worden en dat doen we ook voor fietspaden, maar dat doen we ook nog voor wegen. N270, wil ik nog even benoemen, zal ook zo'n experiment kunnen zijn dat aansluit bij de Smart Mobility Living Lab. De weg van Helmond naar Eindhoven, dat is zo'n project dat in Brabant draait en als je dan bezig bent met de Via Venray zou je daar prefect op kunnen aansluiten. De heer Franssen zegt nog: wij doen niets aan fiets. Het tegendeel is gewoon waar. Snelfietsroutes worden op dit moment uitgerold, meer dan 80 kilometer in Limburg is al gerealiseerd. Waterstof wordt... Nog heel even, een paar zinnen nog. Waterstof...

De vicevoorzitter: Het gaat gewoon van de tijd van uw collega's af dus...

Gedeputeerde Geurts: Oké oh. Waterstof, dat benoemt de heer Van der Linden. Ik heb al in de Commissievergadering gezegd dat ik al een bevoorrecht persoon was om in de nieuwste Toyota te mogen rijden, combinatie van waterstof en elektrisch. Was voor mij een fantastisch gevoel. Ik denk dat dat ook een technologie is die niet aan de kant gezet moet worden, waar ook naar gekeken moet worden. In het nieuwe mobiliteitsbeleid wil ik ook een budget voor experimenten creëren, zodat wij in ieder geval ons voor de toekomst kunnen voorbereiden. Het beleid de komende tijd zal niet in beton gegoten kunnen worden. Dat moeten we zeker niet doen, gezien de snelheid van de verandering waarin we inzetten. De techniek op dit moment verandert zo snel dat wij dat bijna niet in beleid kunnen vangen. Dus onze Mobiliteitsvisie kunnen we alleen toekomstvast maken als we hem voldoende flexibel inzetten. Ik dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel gedeputeerde Geurts. Het woord is aan de gedeputeerde Mackus.

Gedeputeerde Mackus: Dank u wel voorzitter. Ja, ik loop even door mijn portefeuilles heen met betrekking tot natuur en landbouw, openbaar vervoer, bereikbaarheid en monumenten. Om te beginnen met de motie, het zijn 4 moties die daar ook in gesteld zijn, de motie van GroenLinks

aangaande biologische landbouw en de vragen ook die de SP heeft gesteld naar aanleiding van de verdere uitwerking van de motie Claessens. Ik denk dat de vragen die de SP gesteld heeft, dat wij die ook mee willen in de uitwerking van de landbouwnotitie en wat belangrijk is om hierbij te zeggen, met de gesprekken die we tot op heden met alle biologische, met de boeren zelf hebben gehad, is... Het belangrijkste punt dat zij hebben is dat de organisatie van de producentenvereniging, die moet op orde, alleen zij zitten nu zelf op het land te werken met dit weer. Dus het is ook de kwestie hoe zij er naartoe kijken en we hebben er deze week contact over gehad. Ik zeg u toe dat dat in het 3^e kwartaal, in ieder geval ook dat plan er ligt. Ander punt dat erbij speelt is ook Agro Leisurepark in Nijswiller. Ook een belangrijk punt, zodat die producten van biologische boeren ook daadwerkelijk vermarkt worden. Dat staat met stip op nummer 1 bij die ondernemers en wat er verder gevraagd wordt van uw Staten, dat zal ik verder ook uitzetten, dat is bijvoorbeeld met pachtbeleid en dergelijke, maar daar kom ik ook bij collega Beurskens zijn beleid uit, is dat toch, vergt enige verdieping. Dat breng ik ook in beeld, maar dat is wel alle reden dat dit college de motie nu ontraadt omdat het anders zou lijken dat wij dat automatisch omarmen. Wij brengen dat voor u in beeld bij de notitie van landbouw. Ik zie dat mevrouw Brugman daar een vraag over wil stellen.

De vicevoorzitter: Dat zie ik ook. Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Dank u wel. Ja eigenlijk gaat u het doen zoals het in de motie nu verwoord staat. Dus te onderzoeken om te kijken wat de kosten zijn bij pachtgronden en dat terugkoppelen en meenemen bij de behandeling van LLTL.

Gedeputeerde Mackus: Ik zeg u 2 dingen toe. Het belangrijkste wat op 1 staat wat er moet gebeuren, daar zijn we bezig met uitwerken. Het andere wat u vraagt, wat de SP ook..., wat u in de motie zegt wat de SP eigenlijk vraagt, daar brengen we een aantal zaken in beeld, dat u daar een helderheid over heeft, alleen dan kunt u zeggen 2 dingen. De motie is overbodig, maar wij hebben gezegd we ontraden hem wel, ook de aangepaste motie anders lijkt het wel alsof wij hem gaan adopteren omdat de motie is aangenomen. Ik zeg u toe dat we het in beeld brengen en bij die notitie kunt u zelf uw afwegingen maken dat u zegt het moet een tandje scherper of niet want mevrouw Plusquin had het er net over, ja, Flevoland is meer biologische landbouw. Dat klopt, maar als wij mooie uitgestrekte hectares aan 1 stuk hebben, kan ik makkelijker zonder bestrijdingsmiddelen werken dan we hier in het kleinschalige landschap waar de druk op onkruid hoger is dan in Flevoland bijvoorbeeld en de keten in Flevoland is van oudsher beter gesloten. Dus we zitten eerst op ketenwerking, dan ook op die andere zaken.

De vicevoorzitter: Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Via de voorzitter. Maar bent u het wel met me eens dat er een heel groot verschil zit tussen 10% en 1,8%?

Gedeputeerde Mackus: Ja dat kunt u zo uitrekenen, dat is 8,2%. De redenen zijn ook gegeven, de ketens in die provincie ook beter op orde zijn en ik denk dat dat niet kan betekenen wij dan automatisch het pachtbeleid omgooien. Het pachtbeleid heeft te maken met inkomstenverlies, dat moet ook gedekt zijn, dat is financieel en we werken met jaar tot jaar pacht omdat wij geen gronden in bezit hebben die we automatisch langdurig verpachten. Het doel van de gronden die we hebben die zetten we in voor natuurverwerving, die zetten we in voor bijvoorbeeld wegverbreding. Die hebben allemaal een doel, dus die kunnen we heel moeilijk langdurig daarvoor inzetten. Daar zit wel een gegronde reden achter.

Een ander belangrijk probleem bij de biologische landbouw is die overbrugging van reguliere naar biologische landbouw. We hebben gisteren nog gesprekken gehad met het Groenfonds en die zijn met name ook bezig met producten en samen met het Rijk ook om te kijken om dat stuk te overbruggen, in financierende zin en dat daarmee ook die keten rond gemaakt kan worden, daar ben ik van overtuigd. Ondernemers zelf hebben liever altijd gratis geld, maar ik denk dat het probleem zit bij de ketenversterking, het probleem zit bij de vereniging van producenten en daarnaast zijn er extra dingen, maar die zijn ook te doen in de financiering mee te nemen, maar ik zeg u toe, ook op de vragen van de SP, dat we dat goed in beeld brengen en dat u het integraal landbouwbreed kan afwegen en dat doet ook het meeste recht in het geheel want ik denk het doel, de versnelling van biologische landbouw, ja, dat is ook de motie die mevrouw Claessens heeft ingediend, die aangenomen is. Ja dat staat voorop, maar laten we wel de juiste dingen doen, ook in een brede economische afweging.

Dan even ook de vraag van het CDA over de campusontwikkeling. Per 1 mei is Saskia Goetgeluk enthousiast begonnen op de campus, daar verwachten we veel van. NewFoss wordt genoemd, heeft ook een goede verbinding met de ondersteuning in het landschap. Zij laten al zien, met de verwerking van producten, dat ze uit gras eiwitten kunnen halen wat ze kunnen inzetten voor de veevoederindustrie. Moet wel nog goedgekeurd worden als voedselmiddel, maar daarmee hoeven wij per definitie naar de toekomst toe ook geen sojaschroot te halen uit het buitenland. Dat zijn hele mooie ontwikkelingen, waarbij innovatie ook leidend kan zijn en die keteninnovatie leidend zijn naar biologische landbouw, hele mooie ontwikkelingen, en dat zullen we verder ook vorm gaan geven, maar het gras groeit niet sneller door eraan te trekken, dat geldt ook voor biologische landbouw natuurlijk.

Een andere mooie ontwikkeling die ook plaatsvindt, die heeft ook relatie met de andere motie van GroenLinks, over a bee or not a bee. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen werd ook al genoemd. Cult is een prachtig bedrijf dat ook juist bezig is op de campus in Venlo voor biologische bestrijdingsmiddelen en dat past ook in de zaken die door GroenLinks zijn aangegeven. De motie die nemen wij over. Er werd net nog even gesproken over het groen bij het openbaar gebouw. Daar voegen we nog iets toe als toezegging namens collega Koopmans. Er komt nog een bijenhotel bij, we zetten er gewoon 2 bij en ook bij andere Provinciale gebouwen gaan we ermee aan de slag. Overigens zit het al..., bij vele beleidsvelden zijn we al aan de slag. Ik ben zelf ook ambassadeur voor de bij, net zoals collega-bestuurders van Venray, Horst aan de Maas en Peel en Maas, vindt volgend jaar ook een congres plaats. Dus dat is een ondersteuning van ons beleid en dat werken wij verder uit bij het natuurbeleid en andere zaken, ook van collega Geurts.

Mevrouw Brugman vroeg ook nog, zilvergroen, hoe we daarmee omgaan. Ja, ik heb u eerder bij de behandeling van de Natuurvisie toegezegd na de zomer integraal ook met de verdienmodellen die gesteld zijn, ook met de vermaatschappelijking, motie die door mevrouw Claessens ingediend is, de verdienmodellenmotie van de heer Rossel, om dat integraal te bekijken want wij hebben daar niet apart geld voor staan voor zilvergroen, maar we zijn wel met verschillende beleidsvelden bezig om mensen uit te dagen om daaraan mee te doen, natuurinclusieve landbouw en dat soort zaken.

Dan de bereikbaarheid want uiteraard, als we economie bedrijven bij campussen en overal dan hebben we ook een goede bereikbaarheid nodig. Collega Geurts is er net op ingegaan hoe met SMART en dat omgaan. SmartwayZ, de programmaraad, zit ik zelf in en ik ben ook hartstikke voor SMART, maar soms heb je ook stukken asfalt nodig om het echt SMART te kunnen laten doorstromen. Dus ik denk ook, de motie die de VVD heeft ingediend is daarvoor een steun voor een beleid en nemen wij als college over en hopelijk gaat premier Rutte zijn afspraken ook nakomen dat

die de A2 wat extra investeringen wil doen in het nieuwe kabinet, maar daar zitten we uiteraard bovenop.

Dan de vraag van het CDA over de rails, de gevaarlijke stoffen. Er is inderdaad een debat geweest in de Kamer om gevaarlijke stoffen in de nacht langzaam te laten rijden om de overlast te verminderen. Ik zeg u toe dat we dit in Limburg gaan bekijken, of we dat ook voor onze spoorlijnen kunnen laten gelden.

Dan nog de vraag van de SP over hoe zit het met de praktijkschool? We hebben in de Commissie ook eerder behandeld dat we eerst de concessie op orde, implementatie en dergelijke, en dan de praktijkschool. Ik heb even overleg gehad, net in de schorsing, en wij zeggen u toe dat het plan in de Commissievergadering van november voorligt.

Dan natuurlijk een heel belangrijk punt, de monumenten. De heer Van Rey had daar een motie voor... Net was er nog een camera die aan het filmen was. Misschien goed dat het antwoord ook vastgelegd wordt van deze jonge CDA-bestuurder, zo positief namelijk hè. Kunnen we ook op de gang doen, maar in ieder geval, we zijn positief. Het is een bijzondere situatie voor de Kathedraal in Roermond. Wij willen dat overnemen, wij gaan dat dekken uit de middelen voor monumenten en een stuk cultuur. Het is een bijzondere situatie inderdaad in de Kathedraal van Roermond. Wellicht dat er nog wel een symbolisch bordje moet komen dat dat samen in het groen met mevrouw Werrij en de heer Van Rey tot stand is gebracht. Dat vind ik wel een mooi gebaar. Dat lijkt me een goed koppel, mijnheer Van Rey ondersteunt het. Wij nemen in ieder geval die motie over en daar willen we de foto's ook nog van zien bij de uitvoering. Voorzitter, daarmee heb ik alles beantwoord. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel gedeputeerde Mackus. Tot slot de gedeputeerde Van Rijsbergen.

Gedeputeerde Van Rijsbergen: Ja voorzitter dank. Dank ook aan de Staten voor opmerkingen en vragen om dingen in een goed perspectief te zetten. Ik zal in mijn bijdrage allereerst algemeen ingaan op de vragen die over de Sociale Agenda zijn gesteld. Vervolgens even over de arbeidsmarkt om daarna nog een aantal losse vragen te beantwoorden.

De Sociale Agenda is volop in uitvoering en met name het CDA vroeg mij: komt dat nu doordat de Provincie de Sociale Agenda... doordat wij daarop inzetten? Nee, natuurlijk niet. Wij kunnen in ons eentje zeker geen Sociale Agenda uitvoeren. Dat komt doordat wij de samenwerking zoeken met alle partijen buiten de deur. Dus helpt het? Ja absoluut, dat helpt heel erg goed. Wij zetten in op structuurversterking, we zetten in op werken uit toegevoegde waarde, wij zetten in op versnellen, op energie en op bewegingen en dan zie je dat er dingen ontstaan, zoals een netwerk van verkenner die een prachtig rapport hebben uitgebracht, een netwerk van spullen in de wijk, die vooral buurtgerichte acties ondersteunen, burgerparticipatie, initiatieven op de Donderberg, in het Gebroken Bos, maar ook grotere programma's zoals het JOGG-programma, Jongeren op Gezond Gewicht of het actiecentrum positieve gezondheid. Kortom wij zien dat wij in alle opzichten de mogelijkheden scheppen voor Limburg om echt in beweging te komen en echt grote stappen te maken binnen dat Sociaal Domein. Daarom ben ik ook ongelooflijk blij met die motie Kennisdeling die voorligt omdat dat ook datgene is wat wij als Provincie moeten doen en daarmee zet u het ook heel erg mooi in perspectief want die structuurversterkingen, het delen van de kennis, het inspireren van andere mensen om mee te doen, om op te staan, dat is wat wij vanuit de Provincie moeten ondersteunen. Tegelijkertijd, ook richting de PVV de motie over Tante Deuske, ik vind het een prachtige naam en het lijkt me ook een prachtig initiatief en een heel mooi voorbeeld van wat er in Limburg kan gebeuren als mensen hun hart volgen en datgene doen wat belangrijk is voor de ander. Ik wil heel graag kennismaken met het project want

ik ken het zelf niet en ik denk ook dat dit dus juist de pareltjes zijn die in aanmerking komen om via kennisdeling uitgedragen te worden en anderen ook weer te inspireren. Daarmee zeg ik dus eigenlijk dat ik de motie over kennisdeling graag omarm en de motie Tante Deuske niet, maar wel heel geïnteresseerd ben.

Een heel belangrijk onderwerp dat ik even apart wil benoemen, dat noemde GroenLinks, mevrouw Brugman en die had het over de kloof. Mensen die met...

De vicevoorzitter: De heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Ik ging even op een andere stoel zitten, moet je wat verder lopen. Ik vond het even een aparte. U omarmt de motie Kennisdeling. Fantastisch, die ondersteunen wij ook, die hebben we ondertekend. De motie Tante Deuske omarmt u niet, maar u bent wel geïnteresseerd om kennis te nemen ervan. Betekent dat, mag ik dat zo interpreteren, dat u met de stichting wil gaan praten en wil gaan kijken wat ze doen en hoe dat eventueel, moest het nodig zijn, laagdrempelig ondersteund kan worden? Mag ik dat zo interpreteren?

De vicevoorzitter: De gedeputeerde.

Gedeputeerde Van Rijsbergen: Dat mag u zo interpreteren. Sterker nog, ik hou mij ook sterk aanbevolen voor andere mooie initiatieven die in deze provincie ontstaan omdat wij daar met zijn allen baat bij hebben.

De heer Housmans (PVV): Nou voorzitter, dan denk ik dat ik dat als een toezegging mag zien en dan is dat wat ons betreft in orde.

De vicevoorzitter: De gedeputeerde moet uitspreken dat het een toezegging is. Of niet?

Gedeputeerde Van Rijsbergen: O, dat gaat de gedeputeerde doen. Dit is een toezegging voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel.

Gedeputeerde Van Rijsbergen: De onvrede. Wij waren gisteren ook bij een bijeenkomst waarin dat heel duidelijk naar voren kwam, georganiseerd door maatschappelijke organisaties die daar ook heel erg mee bezig zijn. Ik denk dat het heel belangrijk is dat organisaties, overheden, maar ook instellingen, stichtingen, de stap naar mensen toe doen en mensen de stap naar instellingen en dat het heel belangrijk is dat alle top-downinitiatieven die allerlei goeie dingen beogen ook al die bottom-upinitiatieven, die net zo goed mooie dingen beogen, dat die elkaar gaan raken in plaats van langs elkaar heen werken en dat is wat wij met de Sociale Agenda beogen, dat is wat we willen doen, die verbindingen moeten we leggen.

Dan ga ik over naar het onderdeel arbeidsmarkt en de vraag was: hoe kan Gedeputeerde Staten gemeenten ondersteunen bij arbeidsbemiddeling? En dat is natuurlijk een hele essentiële vraag waar het gaat over het onderdeel Limburg Werkt Akkoord. We hebben afspraken met 3 arbeidsmarktregio's, onder andere over de mismatch die plaatsvindt op de arbeidsmarkt. Mensen die niet de goeie startkwalificatie hebben, of er misschien wel helemaal geen hebben, om de vacature op te vullen die vrij is en de behoefte die er vanuit het bedrijfsleven is om mensen aan het werk te helpen. Daarover hebben we afspraken gemaakt met de arbeidsmarktregio's of soms met individuele gemeenten binnen

die arbeidsmarktregio om daarmee aan de slag te gaan. Dan hebben we ook nog de Limburgaanpak en dat is eigenlijk kennisdeling in praktijk. We hebben TNO laten kijken: wat is nu allemaal goed gegaan bij de arbeidsbemiddeling VDL, wat toch wel een succes mag worden genoemd, en hoe kunnen we dat ook bij andere bedrijven inzetten? In 1^e instantie was mijn gedachte: dat moeten we vooral inzetten bij bedrijven die een hele grote arbeidsmarktvraag hebben, maar de methodiek moet natuurlijk voor iedereen toepasbaar zijn, ook voor kleine bedrijven, en daar leent die zich ook voor.

En dan hebben we Voor Limburg, wat even aangestipt werd als iets heel theoretisch en dat is misschien ook wel een logische aanname als je ziet dat dit project van de UM komt en wat vooral ook onderzoek doet naar allerlei zaken. Dat was reden voor ons om daar ook kritisch naar te kijken, maar wij zijn heel geïnspireerd geraakt door die aanpak. Daarom dat we ook die samenwerking aangaan met die universiteit om dat te doen. Inderdaad met een fors budget van € 2 miljoen. Onderzoek kun je niet achter een bureau doen. Dat betekent dat Voor Limburg heel veel projecten moet hebben om die kennis en ervaring op te doen en dat ook te kunnen uitdragen en projecten, dat zijn onder andere de Werkcorporatie in Schinnen, die hele mooie dingen beoogt te gaan doen, maar ook Roermond die een project aandraagt over de ontschotting van de 3 D's, Participatiewet, Jeugdwet en de Wmo, maar dat gaat ook over 20 MKB-bedrijven die worden ondersteund in het aan het werk helpen van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Er zijn in de praktijk met 12 gemeenten van de 33 in Limburg al afspraken gemaakt door het team van de universiteit in het kader van Voor Limburg en we zijn natuurlijk nog steeds bezig.

De vraag was: hoe kan Gedeputeerde Staten gemeenten ondersteuning bieden bij arbeidsbemiddeling en dat doen wij op vele manieren. Dat valt ook terug te lezen in de voortgangsrapportage, maar de vraag is natuurlijk ook: hoe kunnen wij werkzoekenden, bedrijven en gemeenten ondersteunen in die gezamenlijke aanpak en dat is iets wat wij op de heidagen hebben besproken en wat ertoe heeft geleid dat Gedeputeerde Staten heeft besloten om te komen tot een integraal aanvalsplan arbeidsmarkt en ik zeg met nadruk integraal. Iedere gedeputeerde, ze zitten daar allemaal, bijna allemaal ja, heeft de opdracht gekregen: kijk binnen jouw portefeuille wat jij kunt doen, waar het gaat over het vestigingsklimaat, woonklimaat, cultureel aanbod, mobiliteit, noem maar op, maar wat jij kunt doen om dat vraagstuk op de arbeidsmarkt, dat dringender en dringender wordt, want bedrijven schreeuwen om personeel en mensen die aan de kant staan, daar moeten we mee aan de slag en daar moeten we in investeren. Kijk wat jij kunt doen. En dat is wat het aanvalsplan arbeidsmarkt dadelijk gaat zijn, dat is een integrale aanpak. Zien we daar doelgroepen in? Nee, het aanvalsplan arbeidsmarkt richt zich op iedereen van 18 tot 67, moet ik tegenwoordig zeggen, die kan en wil werken want dat zijn de mensen die we nodig hebben op de arbeidsmarkt en dat is waarvoor wij aan de slag willen gaan. Vanuit de Sociale Agenda leveren we ook een bijdrage aan dit aanvalsplan arbeidsmarkt en dat klinkt een beetje schizofreen aangezien ik de coördinerend portefeuillehouder ben voor allebei, maar de Sociale Agenda is natuurlijk meer dan een Arbeidsmarktagenda, richt zich op kwetsbare mensen, richt zich op die mensen die echt dat steuntje in de rug nodig hebben, maar er zit natuurlijk een heel nauw verband en ik zeg dat omdat wij in de Sociale Agenda natuurlijk ook die afsprakenkaders hebben met gemeenten waar het gaat over kwetsbare groepen. De 45plus-doelgroep, waar de VVD maar ook 50PLUS, het over heeft gehad, is daar 1 van en daarvoor hebben we aparte afspraken gemaakt met arbeidsmarktregio's, om daar ook echt mee aan de slag te gaan. Het aanvalsplan arbeidsmarkt richt zich op informatievoorziening, maar richt zich ook op korte- en langetermijnacties en daarbij worden we ondersteund, zoals nu beoogd, door een externe denktank omdat wij ook niet alles zelf weten en daarin zit het bedrijfsleven, maar ook mensen die daarvoor door hebben gestudeerd, dat is een heel belangrijk onderdeel. Het gaat erom dat wij de kennis krijgen om datgene te doen wat goed is, maar ook de slagkracht en de slagvaardigheid om het juiste te doen en vooral om het heel snel op te pakken. De PVV...

De vicevoorzitter: Uw tijd zit er bijna op.

Gedeputeerde Van Rijsbergen: Ja, ja, ik probeer alle vragen nog even te beantwoorden.

De vicevoorzitter: Voor deze termijn. Ja.

Gedeputeerde Van Rijsbergen: De PVV drukte mij op het hart: wij willen eerst een kader en dan pas gaan wij praten over geld en gelijk hebben ze. De VVD geeft het aan ook in een amendement om dat in de Voorjaarsnota in te willen brengen en ook het plan van aanpak dat ertoe moet leiden dat er zo snel mogelijk een plan ligt voor dat aanvalsplan arbeidsmarkt voorziet daarin. Dus u wordt in stelling gebracht over het hoe en wat. Daarmee zeg ik ook eigenlijk dat ik het amendement ondersteun, maar ik kom daar graag dadelijk nog heel even op terug.

Wat betreft grensoverschrijdende arbeidsmarkt, daar zijn een paar vragen over gesteld. Het CDA vroeg zich af of het goed zou zijn om ontzorgingsarrangementen in te zetten. Volgens mij doen we dat al heel sterk met een infrastructuur van ITEM, van Eurolab waar casussen worden besproken, maar ook van grensinformatiepunten, waar je enerzijds als bedrijf, maar ook als werkzoekende of werkende al over de grens, want je kunt ook al een baan hebben, terechtkunt voor allerlei andere informatie. Dat doen wij ook al met Euregionale arbeidsbemiddeling, waarbij we begin dit jaar zijn begonnen met het bemiddelen van Duitse werkzoekenden naar Nederland en vice versa. Letterlijk met 2 systemen en dus ook met 2 monitoren op een bureau, en inmiddels zijn er al meer dan 50 mensen bemiddeld vanuit Nederland naar Duitsland. Dus nog niet eens vice versa, die zouden we er nog bij op moeten tellen.

De PVV vraagt: heeft tol invloed op die Euregionale arbeidsmarkt en zo ja, hoeveel? Dat het invloed zal hebben, ja het werd net ook al door mijn collega Mackus gezegd, natuurlijk hebben infrastructuur en mobiliteit altijd invloed op die arbeidsmarkt en opbouw van de economie. Hoeveel kunnen we nu niet zeggen. Wij maken ons daar, net als u, zorgen over omdat het niet bevorderlijk zal werken en er is ook al eens eerder aangegeven dat wij ons daar ook niet stil over houden en zeker niet daar waar wij ons daarover uit kunnen spreken.

Dan nog een aantal losse vragen. 50PLUS vraagt zich af hoe wij de meest kwetsbaren mee laten profiteren van de huidige gouden tijden en zijn de bevoegdheden en mogelijkheden van Gedeputeerde Staten toereikend om dit in Den Haag te bewerkstelligen? Ik heb u aangegeven dat er al een heleboel initiatieven lopen, die staan ook in de voortgangsrapportage van de Sociale Agenda, maar ook Voor Limburg zal daar een hele belangrijke bijdrage aan leveren omdat daar ook gekeken gaat worden: wat zijn nou de goede methodieken en hoe kunnen we dat nog beter doen en hoe kunnen we dat nog verder ontwikkelen?

Ook vraagt 50PLUS of er een plan is of richtinggevende gedachte voor het probleem van chronische armoede en moet er geld bijkomen? Daar hebben we geen plan voor en ik zal ook vertellen waarom. Daar zijn gemeenten echt voor aan zet. Die hebben daar een budget voor en hebben onlangs ook nog via de Klijnsmagelden daar een extra budget voor gekregen. Wel ondersteunen wij de fondsen, het Jeugdcultuurfonds, Stichting Leergeld, maar ook maatschappelijke organisaties die daar een bijdrage toe leveren, zoals Stichting de Pijler, de Kledingbank en de Voedselbank en daarmee leveren we al een flinke bijdrage.

Dan wat betreft de doelgroep 45-plus, daar ben ik ook al een keer op ingegaan. Dat is een prioritaire doelgroep binnen het afsprakenkader met de arbeidsmarktregio's. Ik kan u ook nog melden dat in september een herijking komt van de scholingsvoucheregeling en ook dat wij A4Works, dat is een coöperatie voor 45-plussers, ondersteunen met een aanvraag bij Sociale Zaken voor een heel prachtig project en ook daarvan verwachten wij een uitspraak in september, maar goed, daarvoor zijn we even afhankelijk van het ministerie. Tegelijkertijd kan ik u ook melden dat we niet alleen inzetten op mensen van 45-plus die nu aan de kant staan, maar dat wij via Employability natuurlijk ook willen zorgen dat mensen van 45-plus die ontslagen worden snel weer op een andere plaats terechtkomen of niet ontslagen hoeven te worden vanwege bijscholing. Ook dat is een onderdeel van de programma's die nu lopen.

De vicevoorzitter: U bent bijna aan de afronding?

Gedeputeerde Van Rijsbergen: Ja. Ik heb nog 1 vraag en nog een opmerking, dan ben ik klaar. Hij is wel heel erg streng.

De vicevoorzitter: En u weet ook waarom hè.

Gedeputeerde Van Rijsbergen: Ja. Dat is altijd het lot als je als laatste aan de beurt bent hè, ja.

De vicevoorzitter: Dat lijkt me nou een prima basis voor het collegiale gesprek volgende week dinsdag.

Gedeputeerde Van Rijsbergen: Ja, maar wij kunnen D66 niet zonder antwoord laten zitten dacht ik zo, waar het gaat over de vraag, en ik denk dat het een hele retorische vraag was, of wij het ook zien dat we ook moeten blijven staan voor experimenten, afspraken en een en ander niet dicht moeten timmeren waar het gaat over kaderstelling en controleerbaarheid. Kan het college zich daarin vinden? Ja, ik zou haast willen zeggen mijnheer Vaessen: uiteraard, maar wellicht is het handig om die vraag ook aan uw Staten te stellen.

Dan richting het amendement van de VVD, waar het gaat over het aanvalsplan arbeidsmarkt. De 2^e bullet van het besluit heb ik gezegd dat wij dat zullen doen. De 1^e bullet, als u onder andere de werkloosheid van 45- tot 65-jarigen wilt bestrijden, dan kan ik daarmee leven, maar wel onder de uitdrukkelijke uitspraak dat het aanvalsplan arbeidsmarkt zich echt richt op iedereen die wil en kan werken. Dan nog een klein puntje, want u merkt ook op in uw overwegingen dat gemeenten aangemoedigd dienen te worden om het aantal bijstandsgerechtigden te beperken en dat is natuurlijk een lastige want wij kunnen wel aanmoedigen dat de gemeenten meewerken aan een snelle uitstroom, maar een beperking van de instroom is, zeker voor de Provincie, een lastige en ik vraag me ook af of het wenselijk is als gemeenten dat doen. Dus daar geef ik u nog even in ter overweging of dat zo moet blijven staan. Ja voorzitter, dan ben volgens mij aan het einde.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Van Rijsbergen. Daarmee komen wij aan het einde van de 1^e termijn van Gedeputeerde Staten. Ik ga graag gelijk met u over naar de 2^e termijn, waarbij ik de sprekers eraan zou willen herinneren aan wat wij vanmorgen in het Presidium hebben afgesproken. We hebben veel ruimte gegeven in de 1^e termijn, dus ik zou u willen verzoeken om u zoveel als mogelijk te beperken tot reactie op de moties en amendementen die door de verschillende partijen zijn ingediend, tenzij er echt zaken zijn die niet beantwoord zijn. Dan heeft u die gelegenheid uiteraard ook. De heer Schaminée.

De heer Schaminée (SP): Ik wil het feestje vooral niet verpesten, maar ik zou toch graag heel even schorsen om even de moties en amendementen allemaal te kunnen doornemen en doorspreken. Dat is wel zeer wenselijk.

De vicevoorzitter: 5 minuten?

De heer Schaminée (SP): Ietsje langer?

De vicevoorzitter: Kan het in de zaal of...?

De heer Schaminée (SP): In de zaal, nou dat lijkt me een beetje chaotisch worden. Dus iets langer is wel handig. Minuutje of 10 of zo.

De vicevoorzitter: 6 minuten dan. Ik schors de vergadering tot 16.04 uur.

[SCHORSING]

De vicevoorzitter: Ik heropen de vergadering en ik geef het woord aan de heer Housmans, fractievoorzitter van de PVV.

De heer Housmans (PVV): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, ik heb met heel veel mensen gegeten en daartoe heel veel gesproken maar weinig gegeten, maar dat draagt ook zijn vruchten en in 1 van die gesprekken met de heer Van Wageningen en de heer Quaedflieg, hebben we de twistpunten uit de toelichting van de motie Energie kunnen halen. De voorbeelden die daarin stonden van de verschillende technieken zijn eruit gehaald, zodat alle technieken daar nu onder vallen, en daarmee kan de PVV dus ook met die motie dan toch instemmen en die handtekening daar daadwerkelijk onder zetten. Dus dat scheelt, dan kan de Griffier weer het oude stuk inbrengen, maar dan met de gewijzigde tekst. Aan de tekst van de motie zelf overigens wijzigt niks, het zit hem met name in de toelichting. Dus daar heeft u voordeel mee.

Voorzitter dan die motie van de veilige wielomgeving. Ik ben heel blij met de toelichting van de fractievoorzitster van het CDA, dat maakte veel duidelijk en ik wil dan ook direct gebruikmaken van de gelegenheid om de gedeputeerde te wijzen op de accommodatie van Eerste Limburgse Kleinkaliber Schietvereniging (E.L.K.K.S.) in Linne. We hebben hier in het verleden de motie 658 van de heer Van Soest aangenomen over de schietsport en ik wil de gedeputeerde vragen of die bereid is om in het kader van een RTC in overleg te gaan met het bestuur van E.L.K.K.S., aangezien op die accommodatie een heel groot aantal van de Limburgse topschutters traint en ook zich daar voorbereidt op nationale, internationale wedstrijden en daar op dit moment, zo weet ik, concrete plannen voorliggen om dat te moderniseren en uit te bouwen tot een trainingscentrum. Het voordeel is, het zijn niet alleen de Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie-disciplines, maar ook Nederlandse Parcours Schutters Associatie-disciplines. Dus we hebben het hele spectrum daar in 1 gebouw bij elkaar en ik denk dat dat een hele mooie kans biedt. Graag een reactie daarop van de gedeputeerde.

Ja voorzitter, er zijn nog 2 moties waar wij wat onenigheid mee hadden, met het dictum. De motie, hij heet hier op dat lijstje nu, dat ik van de Griffie heb gekregen, in 1 keer de motie Teunissen, maar dat moet de motie Robotisering zijn van de PvdA neem ik aan en daar zit het met name in, mijnheer Kuntzelaers is niet aanwezig dus misschien dat hij dat dadelijk kan terug horen, u vervangt hem mijnheer Van Rey, nou heel mooi. Het zit hem met name in de verenging en de uitleg van dat 1 na

laatste bulletpunt, waarbij er gezegd wordt dat er een meerdaags congres moet komen. Als de doelstelling van dat meerdaags congres is om mensen bewust te maken van robotisering om met name te kijken naar de ontwikkeling van de arbeidsmarkt met betrekking tot robotisering en digitalisering alsook te kijken dat opleidingen daar beter bij aansluiten en het vooral niet een showcase wordt: kijk eens hoe goed de robots zijn die wij hier kunnen verkopen, dan vindt de PVV dat een zeer lovenswaardig streven, maar dan moet het inderdaad gaan over arbeidsmarkt, nou de heer Kuntzelaers is er, misschien dat de heer Van Rey hem kan influisteren wat hij kan antwoorden, maar dan moet het inderdaad wel daarover gaan en niet over zeg maar een showcase om robots te verkopen. Het moet dan inderdaad gaan over, kijk, zie je daar komt de heer Kuntzelaers, loopt u rustig, dan praat ik uit, arbeidsmarkt, over opleidingen, over de bewustwording van de risico's en de kansen. Daar moet het over gaan.

De vicevoorzitter: De heer Kuntzelaers met een vraag.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja gelukkig stelde de heer Housmans mij op de gang ook al een vergelijkbare vraag over de interpretatie ervan. Mijn vraag aan de heer Housmans: als die werkgroep in de breedte kijkt naar de uitdagingen die door robotisering en digitalisering voor komen te liggen, dus van bedreiging tot kans zullen we maar zeggen, zonder dat dat specifiek showcases of een of ander paradepaardje wordt, kan de PVV daar dan mee akkoord gaan en haar steun aan verlenen?

De vicevoorzitter: De heer Housmans.

De heer Housmans (PVV): Voorzitter, ik ben blij dat die vraag komt. Als dat de insteek is en het inderdaad expliciet geen RAI wordt waar robots verkocht worden, dan kan de PVV daar haar steun aan verlenen.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel.

De heer Housmans (PVV): Goed, voorzitter, de andere motie waar we even mee zaten, was de motie over het zwemmen en de Babylonische spraakverwarring. Is het nou schoolzwemmen, geen schoolzwemmen of een andere vorm van zwemmen? En wij willen dat die vooral moet worstelen om boven te komen en wat ons opvalt, is dat we met de SP in ieder geval 1 ding gemeen hebben, ook de PVV zegt: er mogen geen kinderen verdrinken en we hebben meer dan 1 ding gemeen mijnheer Schaminée, daar heeft u gelijk in. In dat kader, als het doel is om een onderzoek te krijgen om daardoor breed inzicht te krijgen in welke mogelijkheden er zijn, onmogelijkheden, maar ook financieringsstromen, om daarna een afweging te kunnen maken wat we kunnen doen om dat doel te bereiken dat kinderen inderdaad leren zwemmen en dus niet meer hoeven te verdrinken omdat ze gewoon onbekwaam zijn en geen vaardigheden hebben, dan lijkt me dat iets wat wij zeker kunnen steunen, maar dat had ik dan wel graag als zodanig gehoord.

De vicevoorzitter: De heer Schaminée.

De heer Schaminée (SP): Ja voorzitter, daar kan ik heel kort op reageren. De heer Housmans heeft precies begrepen wat ons plan is met deze motie. Dus datgene wat hij zojuist uitspreekt, is ook ons idee. Dus ik hoop dat hij het daarmee van harte kan ondersteunen.

De vicevoorzitter: De heer Housmans vervolgt.

De heer Housmans (PVV): Maar voorzitter, dan ga ik mijn betoog sluiten met de zin dat we ook deze motie dan daarmee kunnen onderstrepen en ondertekenen en dan ben ik heel blij dat je tijdens het eten ook heel erg veel kunt bereiken. Dank u wel voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Housmans. Het woord is aan mevrouw Werrij namens het CDA.

Mevrouw Werrij (CDA): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, ik denk dat er nog een aantal vragen openstonden die onze fractie heeft gesteld. Misschien heb ik ze gemist, maar dan stel ik ze toch nog even. De vraag wat we nu precies gaan doen in het kader van die Gelijke Kansen Alliantie, welke maatregelen gaan we nou echt nemen als Provincie. De Erasmusbeurs, daar heb ik naar gevraagd, de vraag of we dat in de Provincie kunnen ontwikkelen zonder dat woonplaatsvereiste in het buitenland, daar heb ik volgens mij geen antwoord op gekregen, en de vraag wanneer dat landbouwverkeernetwerk uitgerold zou worden. Dat waren even de vragen waarvan ik nog twijfels had of die beantwoord waren.

3 dingen wil ik nog even op terugkomen. De ENCI, daar werd over gezegd: we twijfelen nog over wat er gaat gebeuren of en welke maatregelen noodzakelijk zijn en of we gaan omzetten van natuur naar recreatie. Nou wat onze fractie betreft, mits de juiste maatregelen mogelijk zijn, zouden wij in ieder geval die omschakeling naar recreatie toejuichen. Dan even over het verhaal ITEM en het ontzorgingsarrangement. Wat wij hebben begrepen, is dat ITEM voornamelijk zeg maar de onderzoeken doet en adviezen geeft, maar niet in die zin de ontzorging aanbiedt zoals dat invullen van die formulieren, dat bureaucratische gedeelte, om dat van burgers weg te kunnen nemen en de vraag was: kunnen wij dat daar ergens inregelen? En tot slot voorzitter, in ieder geval nog de opmerking over de integrale aanpak van de arbeidsmarkt en de woningmarkt. We hebben gezien dat de gemeente echt op slot zit en dat ze nu regelmatig 'nee' moeten verkopen aan de ontwikkelaars omdat er geen capaciteit is, terwijl het aan de andere kant veel te lang duurt voordat de bouwtitels ook weer ingenomen worden en de vraag is: als gemeenten kunnen aantonen dat er daadwerkelijk behoefte is aan die extra contingenten, of u dan bereid bent om hier ruimte aan te geven, aan de initiatieven en de gemeenten die de ruimte kunnen gebruiken in de wetenschap dat de situatie bijvoorbeeld in Noord- en Midden-Limburg echt anders is dan in Zuid-Limburg.

Voorzitter, even terugkomende op de moties en de amendementen en ik zal alleen even de amendementen en de moties noemen die wij niet zullen steunen. De motie 2318 zullen wij niet steunen, motie 2319 kunnen wij niet steunen, 2323 kunnen wij niet steunen voor zover die niet was ingetrokken want dat hebben wij even gemist in het debat. 2324 zullen wij niet steunen, 2327 kunnen wij niet steunen en 2328 niet en de rest zal wel gesteund worden door onze fractie. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Werrij. Het woord is aan mevrouw Brugman namens GroenLinks.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is, de ene zingt wat valser dan de andere en dan duurt een debat ook wat langer voorzitter. Ik vond het ook jammer, de reactie op de motie voor de bijeenkomst van de energietransitie, dat dat eigenlijk zonder argumenten door het college werd afgewezen, maar daar kom ik zo nog op terug, maar daar komt mijnheer Kuntzelaers geloof ik op terug.

De vicevoorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Inderdaad wij zagen de motie over de professoren die ons van kennis zouden kunnen voorzien. Is het mogelijk dat GroenLinks een optie ziet om die mee naar de Commissie te nemen en dan vanuit de Commissie daar deze wijze heren hun kennis te laten delen met ons allen?

De vicevoorzitter: Dus het verzoek om de motie aan te houden en in de Commissie aan de orde te stellen. Mevrouw Brugman.

Mevrouw Brugman (GroenLinks): Nou, dat is een heel reëel verzoek. Ik ben zoekende geweest naar wat kunnen wij doen met die aanbevelingen die ze naar het Rijk hebben gedaan? Daar wil ik iets mee en daar moet iets mee gebeuren op Limburgse schaal en hoe ik dat moest inpassen wist ik niet. Eerst een onderzoek door Gedeputeerde Staten. Toen dacht ik: ja, dan maar een bijeenkomst, maar dit is prima, als we het maar bij de horens vatten, dan houd ik de motie aan. Ja.

Ja voorzitter, dan even een... Gedeputeerde Beurskens zei: we kijken bij de verkeersstudie rond VDL Nedcar of er een MER komt als dat nodig is. Ik wil eventjes... Hij zei: we informeren elkaar. Is dat een toezegging dat ik u informeer of...? Ik wil dat even iets scherper gezet hebben voorzitter. Het wordt druk in die Commissie Mobiliteit en Duurzaamheid want we gaan ook nog agenderen de vragen van de PvdA, van mevrouw Houben, over asbest en energie, we gaan het rapport Wind op Land agenderen en de brief van de minister. Dus het wordt hoog tijd voorzitter, dat heb ik nu wel gemerkt in het debat, dat wij eens een keer met elkaar over duurzaamheid gaan spreken in die Commissie.

Dan de biologische landbouw voorzitter, daar had de gedeputeerde een toezegging op gegeven en dat klonk hoopgevend. Het was niet helemaal liefdevol omarmd zeg maar, maar hij wil er toch wel een beetje wat van gaan doen en bij de behandeling van LLTL2, zullen we afwachten wat de resultaten zijn in de Commissie en dan zullen we eens kijken of we dat kunnen aanscherpen eventueel. Dat is ook voor ons reden om deze motie aan te houden want we willen wel druk op de ketel houden omdat de motie Claessens er al 1,5 jaar ligt en er moet nu toch echt wat gaan gebeuren.

Goed, dan ga ik even in op amendementen, die kunnen wij niet steunen. Het 2^e amendement dacht ik in 1^e instantie wel voorzitter, over de arbeidsmarkt, maar wij willen wachten tot het aanvalsplan er is en eens kijken hoe dat geïmplementeerd is voorzitter. Dan netwerkalternatieven. Ja, dat hebben we mee geschreven, dus dat steunen we natuurlijk. Ik ga even over andere dingen heen. Ja, de motie Burgerinitiatieven, die tekenen wij mee. O ja, de motie veilige wielersomgeving Haelen. Ja, dat is sympathiek, dus die gaan we wel steunen in ieder geval. Ik ben er bijna hoor voorzitter. Even kijken, ik hou het op volgorde hè. Er is nog 1 motie waar ik geloof ik iets van moet zeggen. Ja, dat is de motie over het energieconsulentschap RUD's. Die hadden wij graag mee ingediend, kan dat nog? Kunnen onze handtekeningen er nog onder of is dat niet meer mogelijk? Ja? Dan willen we dat graag ondertekenen voorzitter, wat zijn we toch constructief met elkaar en dat was het en dan gaan we bijna barbecueën.

De vicevoorzitter: De heer Schaminée, SP.

De heer Schaminée (SP): Dank u wel voorzitter. Dan komt er allemaal haast in als de barbecue op de loer ligt. Heel kort een paar dingen nog die in de beantwoording voorbij kwamen, waar ik nog even iets over wil zeggen. De reactie van de heer Koopmans op de Tour de France-etappe en onze vragen daarover. Er komt een stuk over, een informerend stuk. Dat wachten wij in spanning af. Wel nog even, ik zag dat de heer Van Rey al aan het kijken is of er misschien een mooie locatie is, zag ik op zijn

schermpje. Dus misschien dat we nog steun krijgen uit onverwachte hoek op de Tour de France-etappe.

Dan de motie Zwemmen voorzitter. Gedeputeerde Staten ondersteunt die, dus dat is mooi. Ik vraag me natuurlijk wel af of 2107 haalbaar is. Dan is logischerwijs onze oproep: dan zo snel als mogelijk is, maar mocht het nou heel erg vertragen, informeer ons dan even dat het wat langer duurt misschien. Biologische landbouw, mevrouw Brugman ging er net ook al op in. Aantal toezeggingen gekregen, dat is in ieder geval mooi. We zien dus ook echt uit naar de behandeling in het 3^e kwartaal van 2017, maar ik geef al wel vast aan: onze verwachtingen zijn ondertussen wel heel erg hoog. Dus gedeputeerde, stel ons niet teleur in het najaar. Dan de praktijkschool OV, daar komt in november een stuk over. Nou, dat zullen we moeten afwachten. Dat is dan toch al een jaar later, maar goed.

Dan nog 1 amendement voorzitter, waar ik nog even iets over wil zeggen, dat is het amendement van de VVD, dat is het enige waar we eigenlijk nog een beetje over twijfelen; wat moeten we er nou mee? Het 2^e punt van het dictum is gewoon goed, daar zijn we het helemaal mee eens. Het 1^e punt van het dictum iets minder, maar omdat er 'onder andere' staat, kunnen we dat op zich wel accepteren want wij hebben natuurlijk liever een brede insteek, maar het is maar een voorbeeld dus dan is dat allemaal niet zo spannend. Wel even het punt dat de gedeputeerde ook noemde, het 5^e punt in de overwegingen: gemeenten aangemoedigd dienen te worden et cetera, over de bijstandsgerechtigden. Wij vinden dat niet zo gelukkig geformuleerd, maar misschien dat wij niet helemaal begrijpen wat de VVD bedoelt en ik zie dat de heer Van den Akker mij al van een toelichting komt voorzien.

De vicevoorzitter: De heer Van den Akker, VVD.

De heer Van den Akker (VVD): Ja voorzitter, op verzoek. Het gaat erom niet dat mensen die recht hebben op bijstand om wat voor redenen dan ook dat recht wordt beperkt of onttrokken. Het gaat erom, als mensen dreigen in de bijstand te komen en er dan toch een werkgever is, bijvoorbeeld een fabriek, die zei: nou, met een kleine omscholing kan die persoon toch bij ons terecht, dat dat wordt aangemoedigd en dat de gemeente dat heel goed in de gaten houdt en in dat opzicht, als resultaat, je minder mensen in de bijstand krijgt dan zou gebeuren als je niets doet.

De vicevoorzitter: De heer Schaminée.

De heer Schaminée (SP): Dank u wel voorzitter. En dank ook aan de heer Van den Akker voor die verduidelijking. Nee, dan begrijpen wij elkaar. We waren even bang dat er misschien toch, dat 1^e wat de heer Van den Akker juist ontkrachtte, dat we mensen vooral niet in de bijstand moeten hebben, nee, we gaan op een positieve manier proberen mensen vooral uit de bijstand te halen of te voorkomen dat ze erin komen. Nou dat kunnen wij helemaal onderstrepen natuurlijk en onderschrijven. Dus daar kunnen we mee instemmen. Voorzitter ja, ik kan nog heel veel zeggen over allerlei moties en amendementen, maar dat ziet u dadelijk wel bij de stemmingen. Daar zitten volgens mij weinig verrassingen in. Tot zover.

De vicevoorzitter: U houdt het spannend voor ons. Dank u wel. Wij gaan verder met de heer Van der Linden, 50PLUS.

De heer Van der Linden (50PLUS): Dank u voorzitter. Ik zal het kort doen en gedeputeerde voor gedeputeerde want zo heb ik ze opgeschreven. De toezegging van mijnheer Koopmans over de SHCL, dat vind ik prima. Ik denk: op deze manier komen we een stap verder ermee. De heer Beurskens, die heeft me ook prima voorzien met de labfaciliteiten. Ik denk dat het sterk is dat we zelf

begonnen zijn. Dat brengt in ieder geval reuring in de tent en dan komt de rest vanzelf en de wijze waarop hij inging op mijn vraag over waterstof, om dat bij de CEO van de campus neer te leggen, in eerste instantie prima. Mijnheer Prevoo is niet alleen een meester in het oprekken van de spreektijd, tegen de afspraken van het Presidium in, hij weet ook het logo en de naam van onze partij op te rekken tot 55PLUS, maar ja bij langdurige boodschappen overdrijf je wel eens zal ik maar zeggen. Ik blijf bij 50PLUS.

Mijnheer Teunissen. Ja, het is niet mijn bedoeling om leerlingen te beletten een vrije keuze te maken, maar wat ik wilde uitdragen was dat er toch onderwijsinstellingen zijn waarvan ik hoor dat die, en dat ging dan over een richting werktuigbouw, het totaal verknald hebben, waardoor leerlingen ergens anders naartoe gaan, ook omdat daardoor stageplaatsen vervangen zijn en mijn vraag aan u was eigenlijk meer: spreekt u nou onderwijsinstellingen op aan want het punt ligt hem er wel in: als we een gespannen arbeidsmarkt krijgen en mensen gaan ver buiten de regio studeren en komen dan weer niet terug, dan heeft dat op den duur effect. Dus het ging mij niet om de leerling te belemmeren, maar om eens kritisch naar de onderwijsinstellingen te kijken en aangaande snel internet, u antwoordt op... De antwoorden van het CDA vond ik zeer interessant omdat u antwoordde op hetgeen ik gevraagd heb in de jaarrekening, dat de jaarrekening ook, ja toch al hoopvol was, maar in die korte tijd wordt het nog beter. Dus ik mag veronderstellen dat dat punt over nu en 3 maanden afgewerkt is als het op deze manier doorgaat.

Mijnheer Geurts. Ja, ik had nog even ingebracht de opdracht, de nieuwe opdracht van de 266. Ik hoop toch dat wij de Brabantse ontwikkelingen kunnen blijven betrekken want die verbinding had ik gemaakt met de A2, maar ik zal dat afwachten met de Commissie, waar u mee komt. Als het niet naar mijn zin is, dan hoort u het daar. In ieder geval ben ik u zeer erkentelijk voor ook in de mobiliteit te kijken naar de waterstof en ik denk inderdaad, als je een keer met zo'n auto gereden hebt, dan ben je verkocht, wil je meer. Nou, zorg dat het er komt zou ik zo zeggen.

Mevrouw Van Rijnsbergen. Ja, ik had 1 vraag heel specifiek voor de ex-Wsw'ers omdat dat toch een lastige groep is in de zin van dat ze werk krijgen, dat ze naar hun arbeid kunnen komen in het vrije bedrijf en u hebt dat arbeidsplan benoemd. Ik vond die term er niet in terug, Als u nu zegt dat die er wel of niet in zit, dan kunnen we daarna verder kijken hoe we ermee omgaan. Dat was voor mij even een onduidelijkheid.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Linden. We gaan verder met de VVD, de heer Van den Akker.

De heer Van den Akker (VVD): Dank u wel mijnheer de voorzitter. Hartelijk dank aan het college voor de beantwoording van de gestelde vragen en aan de andere fracties voor het debat dat we met elkaar zover hebben kunnen voeren om te zorgen dat een goede nota die voorlag met elkaar nog beter wordt gemaakt en wat dat betreft is denk ik toch vandaag een constructief debat gevoerd.

Op een aantal punten wil ik namens de VVD-fractie nog kort ingaan. In de 1^e plaats op de brede steun ook voor de motie voor spitsstroken A2 Weert-Eindhoven, goed dat daar brede steun voor is. Het is een belangrijk signaal naar Den Haag en wij zullen daar inderdaad ook onze eigen Tweede Kamerfractie bij de kabinetsformatie scherp op blijven bevragen, maar als de A2 volloopt, moet er ook gewoon asfalt bij en ik sluit me aan bij wat de heer Van der Linden zei. Dan moet je ook kijken naar het regionaal wegennet en meer asfalt is dus ook gewoon nodig voor Smart mobility en dat is ook de reden dat, als je bijvoorbeeld ook kijkt naar de aanpak van de N280, ja die is in uitvoering, maar helaas lijkt het wel op een manier dat we 10 jaar de boel weer over moeten doen en dat we toch het

amendement over mobiliteit wat dat betreft handhaven. Asfalt in balans met andere vervoersmodaliteiten.

We zijn ook blij met de beantwoording van gedeputeerde Prevoo met de opstelling ten aanzien van windenergie als het gaat om grensgebieden, dat de Provincie nu actief de gemeenten steunt en niet tegen de eigen Nederlandse gemeenten ingaat als er hoge windmolens komen aan de kant van het buitenland aan de Nederlandse grens die niet gedragen worden in de omgeving en inderdaad dan kan het niet zo zijn dat het buitenland zonder overleg en steun van Nederlandse kant die windmolens toch dreigt neer te planten. Gelukkig gebeurt dat nu in Kranenburg niet, met de nieuwe regering van Nordrhein-Westfalen die eraan komt.

Dan ten aanzien van een aantal moties. De moties die zijn ontraden die steunen wij niet. De motie onderzoek netwerkalternatieven voor aardgas, daarbij de vraag aan de indiener of de onderzoeksvraag in de Statencommissie kan terugkomen, dat die kan worden vastgesteld, om te voorkomen dat het te breed of te vaag wordt want er wordt nu heel veel onderzoek gedaan, maar we houden daar ook graag als Statencommissie de vinger aan de pols.

De vicevoorzitter: De heer Vaessen.

De heer Vaessen (D66): Dat is wat ons betreft akkoord mijnheer Van den Akker.

De heer Van den Akker (VVD): Oké, dan zien we dat graag in de Statencommissie tegemoet, dank daarvoor. De motie structureel energieconsulentschap. We hebben met gedeputeerde Teunissen van de RUD's gedebatteerd en we hebben daarbij toch als toezegging opgemerkt dat hij uitkijkt dat er geen marktverstoring optreedt, maar een gelijk speelveld en met die toezegging, zij het niet tijdgebonden, zouden we die motie kunnen steunen.

De vicevoorzitter: De heer Vaessen.

De heer Vaessen (D66): Ik denk dat het een prima toezegging is en ik denk ook dat de RUD zich zou moeten focussen op die instellingen en bedrijven die ook niet zozeer genegen zijn om de marktpartijen op te zoeken, net zo goed als die pilot ook bij zorginstellingen zat en dan misschien ook nog een pilot bijvoorbeeld in het onderwijs gedraaid zou kunnen worden, is het ook die richting waarin we met de RUD zouden moeten zoeken denk ik.

De heer Van den Akker (VVD): Mooi en voorzitter ja, ten slotte de motie To be or not to be or a bee or not a bee. Die steunen wij met genoeg, al hopen we niet dat zo zij dat er een aparte ambtenaar moet komen om bijen te gaan tellen. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Van den Akker. Wij gaan verder met de Partij voor de Dieren, mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Gedeputeerde Prevoo vond het nodig om terug te komen op de bijdrage van de Partij voor de Dieren gisteren. Ik wil daarop reageren met een citaat uit het partijprogramma van de SP: "Gemeenten worden door de decentralisaties gedwongen samen te werken of te fuseren. Gemeentelijke herindelingen leiden vrijwel altijd tot grotere gemeenten met bestuurders die op grotere afstand zitten. Bovendien blijkt uit de praktijk dat herindelingen meestal geen besparingen opleveren. Daarom vindt de SP dat terughoudend moet worden omgegaan met het samenvoegen van gemeenten." Ik werd uitgedaagd door de heer Prevoo.

De heer Schaminée (SP): Door mijn gedeputeerde inderdaad, onze gedeputeerde, van ons allemaal.

De vicevoorzitter: Maar mijnheer Schaminée gaat namens zijn gedeputeerde antwoorden, onze gedeputeerde sorry. De heer Schaminée.

De heer Schaminée (SP): Ja, dan wordt er iets bij gehaald van het debat van gister. Dat is misschien niet handig dat dat net gebeurde, maar om hier nou de hele discussie van gister over te doen, een hele uitgebreide discussie, diepgaand, alle argumenten voorbij, dan moet je niet even zo goedkoop met een dingetje... liggen want dat vraagt dan eigenlijk ook om een genuanceerde reactie. Nou zou ik zeggen, lees het betoog van gister nog eens.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Mag ik een tegenvraag stellen?

De heer Schaminée (SP): Ik ben nog aan het woord, maar...

De vicevoorzitter: De heer Schaminée vervolgt zijn vraag.

De heer Schaminée (SP): Ja precies.

De vicevoorzitter: Maar de vraag is wel om tot een vraag te komen.

De heer Schaminée (SP): Dus ik wil u vragen inderdaad om dat er nou niet bij te halen. Als u daar nog eens goed van gedachten over wilt wisselen, dan gaan we dat zeker zo dadelijk nog even doen bij een biertje of zo, maar dit lijkt me een beetje flauw.

De vicevoorzitter: Is die uitnodiging voldoende mevrouw Plusquin?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Nou, ik vond het eigenlijk jammer dan dat mijnheer Schaminée net niet opsprong toen mijnheer Prevoo daarover begon.

De vicevoorzitter: Maar de uitnodiging staat om daar nader met u van gedachten over te wisselen op een later moment vandaag.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Nee maar goed, ik moet me dat wel laten welgevalen, maar ik mag geen reactie geven. Waarvan akte. Ik ga terug naar vandaag. De Partij voor de Dieren wil de motie MKBA graag in stemming brengen. Het is niet alleen een financiële, maar ook een maatschappelijke evaluatie. De kosten daarvan vallen in het niet bij die van de advocaten die vechten tegen windmolens. De motie Wind houden we aan. Zoals aangekondigd, willen we daar in de Commissie op terugkomen en zien we daar graag de stukken van Gedeputeerde Staten bij. We willen niet in een welles-nietesspelletje terechtkomen, maar in die brief van de minister staat niet dat Limburg op schema zit. Als er afspraken zijn gemaakt met de minister, worden wij daar als Staten graag over geïnformeerd.

Dan over de biologische landbouw. Het kan wel zo zijn dat het gras niet harder groeit door eraan te trekken, maar we moeten waken dat het niet kapot gaat terwijl iedereen zijn plasje er overheen doet. We zijn wel blij met de toezeggingen. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Mevrouw Plusquin, dus voor de duidelijkheid. De motie inhalen achterstand windenergie is de motie die u aanhoudt.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja.

De vicevoorzitter: Ja. Dank u wel. Goed wij gaan verder met D66, de heer Vaessen.

De heer Vaessen (D66): Dank u wel voorzitter. Dat kan eigenlijk heel kort. Dank aan het college voor de beantwoording. De amendementen. Het amendement mobiliteit, dat steunen wij niet. Wij voelden helemaal mee in de beantwoording van de gedeputeerde en vonden eigenlijk dat stukje van de Voorjaarsnota nou net de mooiste zin. Dus om die eruit te slopen, daar voelen we niet zoveel voor. Waarmee ik overigens wel naar de heer Van den Akker uitspreek: dat betekent niet dat D66 asfalt afzweert en zeker niet daar waar het Rijk aan zet is om actie te ondernemen ten behoeve van het versterken van de mobiliteit, dus uw motie, die zullen we straks gewoon steunen. Het amendement arbeidsmarkt, met de aantekening die de gedeputeerde erbij maakte, dat we inderdaad gaan voor 'onder andere' en dat het niet echt specifiek om een doelgroep gaat, dan kunnen we die ondersteunen. Verder ondersteunen wij, even kijken, ik moet het even andersom doen, gaan wij niet ondersteunen de moties 2318, 2319 en de moties 2327 en 2328 en dat was hem.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Vaessen. Wij gaan verder met de Volkspartij Limburg, de heer Van Rey.

De heer Van Rey (Volkspartij Limburg): Voorzitter hier staat een tevreden en gelukkig mens, 3 toezeggingen gekregen voor een eenmansfractie: cybercrime van de heer Koopmans, de heer Beurskens over de € 3 miljoen voor de ondernemers die tussen de wal en het schip vallen, de nieuwe brief is onderweg en voorzitter, er is vandaag natuurlijk een zeer heuglijke dag dat met name de motie voor de Kathedraal, mijnheer Mackus hartelijk dank, dat die is overgenomen. Er is een basis gelegd voorzitter, zeg ik via u tegen mevrouw Werrij, een basis gelegd voor meer heel veel mooie voorstellen van het CDA en van de Volkspartij Limburg. Ik word een beetje opgewonden, want was ik maar wat later geboren. Maar ja, wat niet is, kan nog gebeuren, zal ik maar zeggen.

Dan een paar serieuze opmerkingen. Tour de France. Voorzitter, de gedeputeerde zei: de heer Teunissen heeft een gesprek met de heer Prudhomme gehad, kan daar niets over zeggen. Ik zou met hem daarover nog eens een keer van gedachten willen wisselen. Als het in 2019 niet lukt, maar ik ga ervan uit dat het lukt, want dat is belangrijker dan hier dagen praten over marketing en citybranding en alles wat we erbij moeten doen. Een uitstraling van een etappe van de Tour de France is vele malen meer dan een WK, een WK heeft helemaal geen uitstraling en ik denk dan ook voorzitter dat wij hen daar veel succes... Ik heb daar een idee over, maar daar mag ik niet over spreken, dat doe ik straks wel dan.

Voorzitter, teleurgesteld in het antwoord van het heer Prevoo over de hoogwatermaatregelen. Als u hier zou hebben gestaan in plaats van mij hebben gezegd: ik roep de bevolking op om in verzet te komen. Ik ga dat nu zeggen. Het is ondenkbaar dat we verhogingen krijgen zonder dat er goede alternatieven liggen voor verruiming en verbreding en verdieping van de rivier. Verruiming moet ik beter niet zeggen, verdieping en verbreding van de rivier. Rijkswaterstaat. U bent toch zo veranderd mijnheer Prevoo. U vindt Rijkswaterstaat een hele prachtige instantie om mee te praten. Nee, ze hebben u al in de zak volgens mij. Dat is veel belangrijker. Ik vind, voorzitter, dat daar in ieder geval resoluut activistisch tegen opgetreden... Laatste opmerking, weer mevrouw Werrij had het over contingenten, met name ook over... Zij noemde de plaats Echt-Susteren. Ik zou dat willen

ondersteunen. Alle prognoses die in het verleden zijn gekomen van het CBS en ook van E, til, hebben altijd aangetoond dat het in Midden-Limburg afwijkingen ten positieve zijn. Dat geldt voor Echt-Susteren, dat geldt voor andere gemeenten. Dus ik zou de gedeputeerde Prevoo willen oproepen om in ieder geval, als er initiatieven zijn, daaraan mee te werken. Dank u wel voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Van Rey. Nog even voor de duidelijkheid. De motie waarop u die toezegging hebt gekregen, is die ingetrokken? Dank u wel. Dan gaan wij verder met de PvdA, de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Heel kort. Ook mijn gedeputeerde Prevoo wilde ik nog een vraag stellen. Er is 1 vraagje open gebleven, namelijk: wat was er nou gebeurd met die klimaatop die er in de Parkstad was? Er waren verschillende betrokken partijen. De RUD, het ministerie, de Provincie en uiteindelijk boterde het niet helemaal volgens mij. Kunt u dat nog een keertje duiden, hoe het omarmen van initiatieven kan leiden tot een situatie zoals die daar is ontstaan? Dan nog 2 dingen omtrent onze eigen motie. Wij nemen het advies van de heer Teunissen over om de laatste bullet te verwijderen uit onze motie en niet te vergeten, 50PLUS had al aangegeven, ver van tevoren, dat ze mede willen ondertekenen. Dus die zullen we graag toevoegen aan de ondertekenaars. Zelf ondertekenen wij ook nog graag 2320 mee en zien wij uit naar het lijstje van projecten omtrent de sportomgevingen. Tot zover.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Tot slot in de 2^e termijn voor de Staten LOKAAL-LIMBURG, de heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja, dank u wel voorzitter. Wij hebben de moties en het debat gevolgd. We vonden het een constructief debat. Eigenlijk hadden wij maar bij 1 motie twijfel, maar dat was de motie 2329, maar door de toezegging van de deputé zullen wij daar ook positief in meestemmen en de overige moties zullen wij allen steunen. Dank u wel voorzitter.

De vicevoorzitter: Waarvoor dank. Wij komen aan het einde van de 2^e termijn van de Staten. Er zijn nog enkele vragen en opmerkingen gemaakt voor de Gedeputeerde Statenleden. Ik stel voor dat we dat gewoon in volgorde doen zoals we dat net ook hebben gedaan en ik denk dat dat ook gewoon vanaf de zitplaats kan. De gedeputeerde Koopmans.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter. Dank de leden van de Staten voor de bijdrage in de 2^e termijn. De heer Housmans zeg ik toe dat ik ook de activiteiten in Linne ga betrekken bij de beoordeling en de komst van een lijstje wat mogelijke investeringen worden met betrekking tot de RTC's en voorzitter, tot slot trek ik de conclusie, als ik zie hoe de hele algemene behandeling van de Voorjaarsnota is geweest en datgene wat er ligt aan amendementen en voorstellen, dan is er brede ondersteuning voor het beleid dat we nu gaan verwerken in de begroting en dat zelfs de heer Van Rey zijn geluk amper kon onderdrukken, tekent... Ja, dan ga ik ervan uit dat eigenlijk heel Limburg tevreden is. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Gedeputeerde Beurskens.

Gedeputeerde Beurskens: Ja voorzitter, er was een vraag of de vermeende toezegging een toezegging was, van mevrouw Brugman, maar dat is gewoon een toezegging.

De vicevoorzitter: Gedeputeerde Prevoo.

Gedeputeerde Prevoo: Voorzitter, in antwoord op het danspaar Werrij-Van Rey met betrekking tot de extra contingenten Echt-Susteren, moet ik erop wijzen dat Echt-Susteren...

De vicevoorzitter: Voorzitter, even voor de duidelijkheid. Er is niet genoemd Echt-Susteren. Het ging over een aantal gemeenten, maar Echt-Susteren is door mevrouw Werrij niet genoemd.

Gedeputeerde Prevoo: Ja zeker weten van wel want ik heb het...

De vicevoorzitter: Nee.

Gedeputeerde Prevoo: Ja, echt wel.

De vicevoorzitter: Nee, de heer Van Rey heeft Echt-Susteren genoemd, maar mevrouw Werrij heeft Echt-Susteren niet in de mond genomen en ze heeft gesproken over een aantal gemeenten.

Gedeputeerde Prevoo: U zult het op de band terugluisteren want ik heb het letterlijk genoteerd en het maakt me niet uit, elke gemeente die van mening is... Het maakt niet uit mevrouw Werrij, elke gemeente die van mening is...

De vicevoorzitter: Nee, mevrouw Werrij.

Gedeputeerde Prevoo: ...dat zij extra woningen nodig hebben, dienen daarvoor conform de afspraak, ook in Midden-Limburg, daar is gewoon een samenwerkingsovereenkomst getekend, dienen zij vooral met de samenwerkingspartners in de regio in gesprek te gaan en als ze het met elkaar eens zijn, dan zijn ze het met elkaar eens en de Provincie toetst dat op het moment dat gemeenten daarover gesproken hebben aan de verordening, niet meer en niet minder. Dus u dicht in die zin de Provincie een te grote rol toe. Dat moeten ze eerst in de regio afstemmen en als daar overeenstemming over is, dan hoeft dat geen probleem te zijn.

Dan met betrekking tot de vraag van de heer Kuntzelaers, klimaatop Parkstad. Dat is een hele pretentieuze naam. Ik moest er even over nadenken, waar ging dat ook alweer over? Dat was zeer twijfelachtig, ik geloof dat wij 3 weken van tevoren of 4 weken van tevoren, een uitnodiging kregen om daarbij aanwezig te zijn. De Provincie is niet betrokken bij de organisatie en u moet begrijpen dat alles wat gaat om de klimaatverandering, de klimaatadaptatie, energietransitie zullen wij ondersteunen en mee aanjagen, maar dan moet het wel in de tijd passen en wat ik had begrepen is dat er toezeggingen waren gedaan dat een aantal bewindvoerders uit Den Haag daarbij aanwezig zou zijn, waaronder ook de heer Nijpels, maar daar waren geen toezeggingen op en het was allemaal een beetje vaag of dat wel of niet zou doorgaan vanwege de hele krappe planning omdat, zoals u weet, de Kamer gisteren ook de laatste zitting heeft gehad en er verwacht werd dat er ook Kamerleden aanwezig zouden zijn. Dus het was allemaal wat laat, wat knullig en het heet de klimaatop, maar op het moment dat je bewindvoerders uitnodigt en ze komen niet, ja, was het ook heel twijfelachtig: wat is nu de vraag aan de Provincie, behalve of we daaraan deel zouden willen nemen? Nou dan had ik daar 'ja' tegen gezegd, maar volgens mij is de Statenvergadering nog altijd belangrijker. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Gedeputeerde Teunissen.

Gedeputeerde Teunissen: Ja voorzitter, voor mij resten nog 2 vragen en dat was de vraag van mevrouw Werrij over de Erasmusbeurs. Wij zijn met het mbo in gesprek daarover. Ik moet wel zeggen dat het mbo die urgentie wat minder onderkent. Het is misschien goed dat we dadelijk even wat... Als

u concrete gegevens hebt of concrete namen of rugnummers of net wat, dan wil ik dat graag van u weten omdat ik dat dan met het mbo kan overleggen. Voor wat betreft de Gelijke Kansen Alliantie, daar heb ik mijn 1^e termijn wel op geantwoord, dan gaat het voornamelijk over de projecten in die 3 concrete gemeenten, onder andere over die ouderbetrokkenheid, bewustwording stimuleren bij de leraren, weekendscholen en een overgang van peuter- naar kleuteronderwijs. We gaan geen nieuwe kaders scheppen of net wat, maar we gaan vooral uitvoering stimuleren.

Dan nog even naar de heer Van der Linden van 50PLUS over die mbo-opleidingen. Over het algemeen hebben wij een heel goed mbo-dekkend opleidingssysteem. Dus daar waar... Die hele concrete vragen die u net benoemde, dat zegt mij zo niks, maar ik zou daar graag wat meer over weten en dan ga ik daarover met mbo-instellingen in gesprek.

De vicevoorzitter: Dank u wel. De gedeputeerde Geurts.

Gedeputeerde Geurts: Dank u wel voorzitter. Er was een vraag blijven liggen vanuit de 1^e termijn met betrekking tot het landbouwverkeer. We hebben dat kwaliteitsnet in beeld gebracht, dat is ook al ambtelijk vastgesteld. Wij nemen dat mee, die conclusies, bij het opstellen van de Mobiliteitsvisie. Dus dat gaat eraan komen en de heer Van den Akker zegt even tussen neus en lippen door dat de plannen die we hebben uitgewerkt voor de N280 inmiddels weer achterhaald zijn. Dat is misschien ook hetgeen wat de kern van mijn boodschap is qua mobiliteit. Wij kunnen wel plannen maken, maar wij hebben daar een bepaalde doorlooptijd voor nodig, willen wij asfalt draaien en op het moment dat wij het asfalt aan het draaien zijn dan... Door de versnelling van de technologie is het nog maar de vraag of de uitwerking dan ook weer past bij de praktijk van dat moment. Als de conclusie wordt getrokken dat Smart mobility leidt tot meer asfalt... Nou, die overtuiging heb ik niet, maar de toekomst zal uitwijzen waar het wel toe leidt. Ik ga ervan uit dat het juist tot efficiënter gebruik van ons wegennet gaat leiden en niet tot meer asfalt. Kijkende naar de Voorjaarsnota en kijkende naar het amendement, dan wijs ik toch nog even naar de zinsnede dat de basis op orde moet zijn. Dan kijken wij naar ons netwerk, dan kijken wij dus ook naar ons wegensysteem en daar waar toch uitbreiding van bijvoorbeeld de A2 moet gebeuren bij Weert, dan zeggen wij: dat is de basis op orde brengen, maar dat moet niet altijd de eerste reflex zijn.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Geurts. Gedeputeerde Mackus.

Gedeputeerde Mackus: Nog 1 verduidelijking naar aanleiding ook van de 1^e termijn. Ik heb net gesproken in een toezegging richting het CDA over de goederentreinen en gevaarlijke stoffen. Het gaat natuurlijk om alle goederentreinen. Het heeft niks met gevaarlijke stoffen te maken want het gaat over reductie van trillingen, reductie van geluid door langzamer te rijden. Het gaat dus, om het verslag, dat het om goederentreinen gaat.

De vicevoorzitter: En het laatste woord namens het college van Gedeputeerde Staten voor het reces is voor mevrouw Van Rijsbergen.

Gedeputeerde Van Rijsbergen: En zij heeft graag het laatste woord. Allereerst richting de VVD. Dank voor de uitleg over het puntje waar ik nog wat bedenkingen bij had en zo zie je maar dat dingen waar je in eerste instantie bedenkingen bij had de pareltjes van een amendement kunnen zijn want natuurlijk willen wij heel graag een bijdrage leveren aan het terugdringen van de instroom, juist door mensen aan het werk te helpen en te houden. Dus als die zo op moet worden gevat, is die prachtig. Dan richting 50PLUS, over Wsw'ers en de link met Voor Limburg. Allereerst, je ziet dat Wsw-bedrijven in Limburg het gewoon heel erg zwaar hebben, maar niet allemaal. Ik bedoel, er zijn er ook die weer

naar de toekomst kijken en daar een weg in vinden. Ik zie hele mooie dingen gebeuren bij bijvoorbeeld NLW in Noord-Limburg, waar ze werk binnen en buiten heel mooi combineren, maar ook MTB, heel actueel, waar zulke mooie wielen worden geproduceerd voor fietsen dat daar nu een heel rondje in Frankrijk mee wordt gefietst en dat is natuurlijk ook heel mooi en mooi in de context van vandaag. De vraag bij Voor Limburg is: hoe kunnen we, dit soort pareltjes, wat kunnen we daaruit leren? Maar natuurlijk de veel grotere vraag die daarboven hangt is: hoe werken we toe naar een inclusieve arbeidsmarkt, waarmee mensen die een grotere afstand hebben tot de arbeidsmarkt of mensen die wat meer ondersteuning nog hebben, hoe kunnen die meedraaien op een reguliere manier binnen de arbeidsmarkt? En als we dat zouden kunnen bereiken of als we daar meer kennis en ervaring mee zouden kunnen opdoen, dan is dat een heel groot goed en daarom maakt het ook onderdeel van het programma uit.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Wij komen daarmee... Nog een hele kleine vraag en dan heeft mevrouw Van Rijsbergen desondanks nog steeds het laatste woord.

De heer Housmans (PVV): Dat ga ik haar ook niet afpakken voorzitter, maar ik realiseerde me, na attendering van de Griffie, dat bij een toezegging een eindtermijn hoort. Dus of mevrouw Van Rijsbergen bij de toezegging die ze heeft gedaan over Tante Deuske, kan toezeggen dat dat bijvoorbeeld voor de begroting komt. Dan hebben we een eindtijd, dan kan die genoteerd worden, die misten we.

De vicevoorzitter: De gedeputeerde.

(Er wordt buiten de microfoon gesproken)

De heer Housmans (PVV): Bij toezeggingen moet een eindtijd zitten waarbinnen die afgedaan wordt. Dus als dat kan, bijvoorbeeld voor de begrotingsbehandeling, ik noem maar een zijstraat.

Gedeputeerde Van Rijsbergen: Ik vind het prima, maar ik denk dat ik al veel eerder dan voor de begrotingsbehandeling een afspraak gemaakt kan hebben.

De heer Housmans (PVV): Heel fijn.

Gedeputeerde Van Rijsbergen: Dus dat gaat lukken.

De heer Housmans (PVV): Dat is puur voor de verslaglegging. Dank u wel en dan kan ik beide moties aanhouden en daarmee tijd besparen.

De vicevoorzitter: Even voor de duidelijkheid dan welke moties wij gaan aanhouden. Dat betekent dat wij de motie 2318 gaan aanhouden en de motie 2319. Dat maakt het weer wat eenvoudiger voor de stemmingen. Wij komen daarmee aan het einde van de 2^e termijn voor het college en gaan over tot de stemmingen en wij gaan dat anders doen dan anders. Wij stemmen eerst over de amendementen, vervolgens over de moties en daarna wordt het voorstel zelf in stemming gebracht. Ik zie dat de heer Kirkels naar voren komt, waarschijnlijk met een mededeling rondom de stemming. De heer Kirkels.

De heer Kirkels (VVD): Dank u wel voorzitter. Er komt een motie rondom de A2 en ik heb bij uw voorzitterschap bij de Griffier aangekondigd dat ik mij van stemming zal onthouden vanwege professionele betrokkenheid in het dagelijkse werk.

De vicevoorzitter: Waarvan akte, genoteerd. Verder nog woordmeldingen op dit punt? Dat is niet het geval. Dan gaan wij over tot de stemmingen.

Wij beginnen met het amendement A7, ingediend door de VVD, betreffende het onderwerp mobiliteit. Ik open de stemming. We hebben nog even een technisch probleem, ik vraag even uw geduld. Ik constateer dat de apparatuur ons op dit moment even hindert, maar om toch enige vaart te maken, stel ik voor dat wij dit bij handopsteking gaan doen en ik zou willen vragen degenen die tegen het amendement zijn, dat die hun hand opsteken.

Ik constateer dat tegen zijn de fractie van D66, de fractie van de SP, de fracties van de PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren. De Volkspartij Limburg is voor hè? (Buiten de microfoon: zelfs mede ondertekend.) Mede ondertekend, ik zie het inderdaad. Dan stel ik vast dat dit amendement is aangenomen en de juiste stemverhouding zal in de notulen worden opgenomen (NB. Voor: CDA, PVV, VVD, 50PLUS, Volkspartij Limburg, LOKAAL-LIMBURG. Tegen: SP, D66, PvdA, GroenLinks, PvdA).

Ik ga met u verder naar amendement 8 van de VVD, betreffende het onderwerp arbeidsmarkt. Wie is tegen?

Tegen stemmen de fractie van PVV, de fractie van GroenLinks. Voor stemmen de overige fracties. Amendement is aangenomen.

Wij gaan een poging wagen en we gaan verder met de moties. Wij stemmen over de motie 2317 van D66, betreffende onderzoek netwerkalternatieven voor aardgas. Stemming is geopend.

De stemming is gesloten en ik constateer dat de motie met algemene stemmen is aangenomen.

De motie 2318 en 2319 zijn aangehouden of ingetrokken zelfs. Aangehouden.

Wij gaan verder met de motie 2320 van het CDA, betreffende kennisdeling burgerinitiatieven. Ik open de stemming.

Stemming is gesloten en ook deze motie is met algemene stemmen aangenomen.

Wij gaan verder met de motie 2321 van het CDA, betreffende de veilige wielieromgeving Haalen. Stemming is geopend.

De stemming is gesloten. De motie is aangenomen met 45 stemmen voor, 1 stem tegen. Tegen heeft gestemd de Partij voor de Dieren.

Wij gaan verder met motie 2322 van GroenLinks, betreffende het bijenvriendelijk Limburg, a bee or not a bee. De stemming is geopend.

Stemming is gesloten en deze motie is ook met algemene stemmen aangenomen. Wat een eensgezindheid vandaag.

Wij gaan verder met motie 2323 van GroenLinks, betreffende het stimuleren van de biologische landbouw. Die is aangehouden, dan komt hij niet in stemming. Dat geldt ook voor de motie 2324, is ook aangehouden.

Komen wij bij 2325, de motie van de SP, betreffende veilig zwemmen in Limburg. Stemming is geopend.

Stemming is gesloten en ook deze is met algemene stemmen aangenomen.

Wij gaan verder met de motie 2326 van de VVD, betreffende versnelde aanleg spitsstroken A2 Weert-Eindhoven. Stemming is geopend.

Stemming is gesloten. Ik constateer dat de motie is aangenomen met 42 stemmen voor, 3 stemmen tegen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks en Partij voor de Dieren.

Ik ga met u verder naar de motie 2327 van de Partij voor de Dieren, betreffende inhalen achterstand windenergie. Die is aangehouden. De motie 2328 van de Partij voor de Dieren inzake MKBA luchthaven Beek. Die motie wordt in stemming gebracht. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. De motie is verworpen met 5 stemmen voor, 41 stemmen tegen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, 50PLUS, Partij voor de Dieren en LOKAAL-LIMBURG. Tegen hebben gestemd de overige partijen. De motie is verworpen.

We komen bij de motie 2329 van D66, betreffende structureel energieconsulentschap RUD's. Stemming is geopend.

Stemming is gesloten. De motie is aangenomen met 36 stemmen voor, 10 stemmen tegen. Tegen hebben gestemd de fracties van de PVV en de Volkspartij Limburg. Voor hebben gestemd de overige fracties. De motie is aangenomen.

De motie 2330 is ingetrokken.

Komen wij bij de motie 2331 van de PvdA, de gewijzigde motie, betreffende de robotisering en digitalisering. Stemming is geopend.

Stemming is gesloten en ook die motie is met algemene stemmen aangenomen.

Daarmee komen wij aan het Statenvoorstel zelf, de Voorjaarsnota 2017. Stemming is geopend.

De stemming is gesloten en hoe mooi kun je de laatste vergadering voor het reces eindigen met een Statenvoorstel, een zo'n belangrijk Statenvoorstel, dat unaniem is aangenomen door de Staten. Ook felicitaties aan het college.

Dames en heren, wij hadden een eindtijd van 17.00 uur voorzien. Daar zijn we inmiddels 2 minuten overheen gegaan. Dus ik mag u complimenteren met de voortvarendheid die wij in het debat hebben gehad.

11. Voorraadagenda

De vicevoorzitter: We hebben verder niets voor de voorraadagenda.

12. Moties vreemd aan de orde van de dag

De vicevoorzitter: We hebben ook geen moties vreemd aan de orde van de dag.

13. Sluiting

De vicevoorzitter: En ik mag u uitnodigen voor de feestelijke jaarafsluiting, de barbecue, die in de feestzaal en buiten zal plaatsvinden, waarbij tevens de reünie plaatsvindt van de oud-Statenvoerders vanaf de invoering van het dualisme, die hier ook in groten getale hun opwachting maken. Rest mij u allen een heel fijn zomerreces toe te wensen en ik sluit de vergadering.

(Einde van de vergadering om 17.04 uur)

De notulen van de vergadering van 7 juli 2017 zijn door Provinciale Staten goedgekeurd in hun vergadering van.....

Mevr. drs. J.J. Braam, griffier

Dhr. drs. Th.J.F.M. Bovens, voorzitter